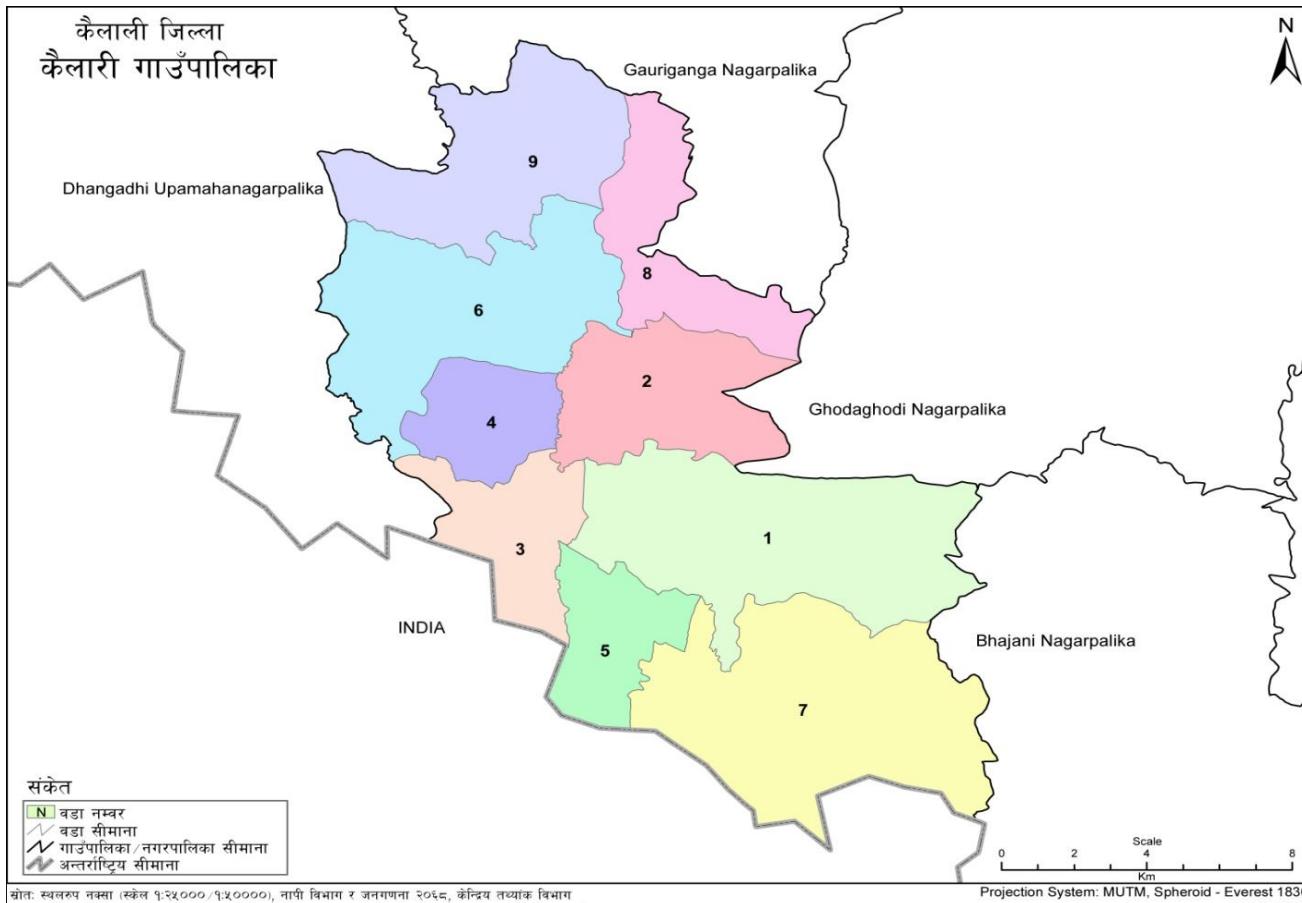


स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना (Local Disaster and Climate Resilience Plan - LDCRP) २०८०

क्षमता तथा स्रोत नक्शा



नोट: स्वलग्घन नम्बर (स्केल १:२५,००० / १५,०००), नारी विभाग र जनगणना २०८०, केन्द्रिय तथाक विभाग
तथार पार्स: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, सरकारी वा स्वायत्त क्षेत्रको संलग्न तथा सीमाना निर्धारण आयोग

निर्माण निर्देशिका	: स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८,
	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका,
	मस्यौदा २०७४,
दस्तावेज	: स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना-२०८०
संवाधिकार	: कैलारी गाँउपालिका कैलाली
समन्वय तथा सहकार्य	: स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति
आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग	: युनिसेफ नेपाल नेपालगञ्ज,





कैलारी गाँउपालिका गाँउकार्यपालिकाको कार्यालय

हास्तीलियम् कैलारी
गाँउपालिकाको कार्यालय
हास्तीलिया, कैलारी
दुर्घाशम प्रदेश, नेपाल

पत्र सङ्ख्या:
चलानीनम्बर :

शुभकामना

नेपाल सरकारबाट जारी विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तह सम्म विस्तार गरी स्थानीय तहका सबै विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नको लागि स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना आवश्यक हुन्छ । दिगो विकास लक्ष्यले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्य हासिल गर्न विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मुलप्रवाहीकरण गर्नु अत्यावश्यक रहेको छ ।

कैलारी गाँउपालिका विपद् जोखिमका दृष्टिकोणबाट उच्च संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ । हालका दिनहरूमा विपदका घटनाहरूमा तिब्र रूपमा पुनरावृत्ति भैरहेको छ । स्थानीय स्तरमा सम्भावित विपद् जोखिम पहिचान गरि सो अनुकूल पुर्वतयारी गरी सम्भावित विपदका बेलामा हुन सक्ने क्षतिलाई न्युनीकरण गर्नका लागि आवश्यक प्रयास गर्नपर्ने टड्कारो आवश्यकता भै सकेको छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको सर्विधान अनुसार सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट हामी कैलारी गाँउपालिका जनप्रतिनिधिका रूपमा निर्वाचित भएर आईरहदा हामीसँग जनताका थुप्रै अपेक्षाहरू थिए । हामीसँग ती अपेक्षाहरूलाई साकार पार्ने इच्छाशक्ति पनि छ । हामीले कैलारी गाँउपालिकालाई समुन्नत तथा विपद उत्थानशील गाँउपालिकाका रूपमा विकासको नयाँ फराकिलो राजमार्गमा हिडाउने जिम्मा पाएका छौ ।

तसर्थ विपद उच्च जोखिममा रहेको यस कैलारी गाँउपालिका दिगो विकासमा टेवा पुगाउनका लागि स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्नपर्ने आवश्यकता छ । साथै वास्तविक रूपमा विपद् पुर्वतयारी तथा व्यवस्थापन गर्ने विषयमा ज्ञान, सिप र क्षमतामा विकास गर्नुपर्ने आवश्यकता छ । विपद् पछिको कार्यमा मात्र केन्द्रित हुनु मात्र न भई विपद् व्यवस्थापनका तिनवटा चरणहरूलाई केन्द्रित गरी गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरूलाई अगाडी बढाउनु पर्ने नितान्त आवश्यक रहेको हुँदा यो स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गरिएको छ । यस योजना तयारीका क्रममा आवश्यक सहयोग, सल्लाह तथा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नु हुने गाँउपालिका उपाध्यक्ष, ९ वटै वडा अध्यक्षहरू, लगायत सम्पुर्ण गाँउ कार्यपालिका सदस्यहरू, वडा सदस्यहरू लगायत यस गाँउपालिकाका प्रमुख प्रशासिक्य अधिकृत, विपद व्यवस्थापन शाखा प्रमुख, योजना शाखा प्रमुख लगायत सबै कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस कैलारी गाँउपालिकाको स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारीका क्रममा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनु हुने, यूनिसेफ नेपाल नेपालगञ्ज, लाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै योजना तयारीका क्रममा निरन्तर अथक प्रयास गर्नु हुने सबैलाई विशेष धन्वाद प्रदान गर्दछु ।

राज समझ चौधरी
अध्यक्ष
कैलारी गाँउपालिका
राज समझ चौधरी
गा.पा. अध्यक्ष



कैलारी गाँउपालिका
गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय
हस्तलिया, कुम्भेश्वर
द्वितीया, नेपाल
मुद्रप्रेस, प्रदेश

पत्र संख्या:
चलानी नम्बर :

शुभकामना

नेपाल सरकारबाट जारी विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६, मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तह सम्म विस्तार गरी स्थानीय तहका सबै विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नको लागि स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना आवश्यक हुन्छ । दिगो विकास लक्ष्यले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्य हासिल गर्न विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मुल प्रवाहीकरण गर्नु अत्यावश्यक रहेको छ । प्रकोप पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी मापदण्ड, २०६४ ले जिल्ला प्राकृतिक प्रकोप उद्धार समितिलाई खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने र पीडितहरुलाई राहत वितरण गर्दा स्थानीय उद्धार समिति मार्फत गर्ने र प्राथमिक उपचार सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । यो योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयनले गाउँपालिका लाई विपद्बाट उत्थानशील समाजको रूपमा स्थापित गर्ने लक्ष्यमा सहायकसिद्ध हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छ ।

कैलारी गाँउपालिका विपद् तथा जलबायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गर्न ईच्छुक रहेको जानकारी गराउँदछु । यसै कुरालाई हृदयंगमन गरी गाँउपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण रणनीति तयार गरी यस पालिकाको विपद्को क्षेत्रमा सरकारी तथा गैर सरकारी प्रयासलाई एककृत गर्ने उद्देश्य यस योजनाले लिएको छ ।

अन्त्यमा, स्थानीय विपद् तथा जलबायु उत्थानशील योजनाको दस्तावेज निर्माणमा सहयोग गर्नुहोने सम्पुर्ण सहयोगी हातहरुलाई हार्दिक धन्यबाद दिन चाहन्छु । साथै यो स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

भगवती कुमारी चौधरी
उपाध्यक्ष
कैलारी गाँउपालिका
भगवती कुमारी चौधरी
गा.पा. उपाध्यक्ष



कैलारी गाँउपालिका गाँउ कार्यालय

हसुषिंखाद्रवेश्वराली लौहारात
हसुषिंलिया, प्रदेश, नेपाल
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या:
चलानी नम्बर :

शुभकामना

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका-२०७४, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा २०७५, विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली २०७६, अनुरूप निर्माण भएको यो योजना गाउँपालिका र स्थानीय समुदायको साभा सम्पति हो। यो योजना गाउँपालिका तहको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न सहयोगी हुनेछ। कैलारी गाँउपालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गर्न ईच्छुक रहेको जानकारी गराउँदछु।

अन्तमा, यो विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सूचना संकलन तथा अन्य विविध सहयोग गर्नुहुने स्थानीय विपद् तथा जोखिम उत्थानशील समितिका सदस्यहरू, यस कार्यका लागि प्राथमिकता दिनुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष वडा अध्यक्ष र जनप्रतिनिधि ज्यूहरू र यस कार्यलाई महत्व दिई आर्थिक तथा प्राविधिक रूपमा सहयोग पुर्याउने, यूनिसेफ नेपाल नेपालगञ्ज, लाई धन्यवाद् दिई रणनीति अनुसारको यो स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयन प्रक्रियामा प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न प्रतिवद्ध छु। साथै यस कैलारी गाँउपालिकाका स्थानीय जनता, जनप्रतिनिधि ज्यूहरू, राजनीतिक दलहरु तथा अन्य सरोकारवाला व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुलाई यो योजनाको सफल कार्यान्वयनमा पनि उत्तिकै साथ सहयोग र समन्वयका लागि सबैसंग अनुरोध गर्दै स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्तगर्दछु।

धन्यवाद।

विर बहादुर एर
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
कैलारी गाँउपालिका
भगवती कुमारी चौधरी
गा.पा. उपाध्यक्ष

विषय सूची

विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी कोहि शब्दावलीहरु	७
विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली	८
कार्यकारी सारांश	९
खण्ड - १: प्रारम्भिक परिचय	१०
१.१. पृष्ठभुमी	१०
१.१.२. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको परिचय र उद्देश्य	११
१.१.३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	११
१.१.४. योजनाका सीमा	१२
१.१.५. योजना निर्माण प्रक्रिया विधि	१२
१.१.६. योजना कार्यान्वयन रणनीति :	१४
१.१.७. योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन	१४
१.२.१. कैलारी गाँउपालिकाको भौगोलिक तथा समाजिक अवस्था	१५
खण्ड-२: प्रकोप, संकटासन्तता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण	२३
२.१. जोखिम विश्लेषण	२३
२.२. प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण	२७
२.३. प्रकोप नक्सांकन	२९
२.४. विपदको ऐतिहासिक समयरेखा	३७
२.५. प्रकोप, मौसमी र बालीपात्रो विश्लेषण	५५
२.५.१. प्रकोप पात्रो	५५
२.५.२. मौसमी पात्रो	५६
२.५.२. बालीपात्रो	५६
२.६. पालिकामा रहेका स्रोत तथा क्षमताको विश्लेषण	५८
२.६.१. सरोकारवाला व्यक्तितथा संघसंस्थाहरूको विवरण	५८
२.६.२. भौतिक, प्राकृतिक, सामाजिक तथा मानवीय श्रोत	६३
खण्ड ३: दिर्घकालिन सोच तथानीति	७९
३.१. दिर्घकालिन सोच :	७९
३.२. ध्येय :	७९
३.३. लक्ष्य :	७९
३.४. उद्देश्यहरू :	७९
३.५. नीति तथा रणनीतिहरु :	८०
खण्ड - ४ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	८०
४.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्व तयारी, रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनका योजनाहरु	८१
४.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णय:	८१

४.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि :	८१
४.१.३ जोखिम न्यूनीकरण :	८६
४.१.४ आपत्कालीन पूर्व तयारी :	८७
४.२ विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू (घटना घटेको दिन देखि ४५ दिन सम्म) _____	८८
४.३ विपद् पश्चात्का पुर्नलाभ अन्तर्गत पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका क्रियाकलापहरू _____	९०
४.४ गाँउपालिका भित्र रहेका वडाअनुसार योजनाको विवरण _____	९२
खण्ड -५ : स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको समायोजन, कार्यान्वयन तथा अनुगमन। _____	१००
५.१ योजना प्रक्रियामा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्ययोजनाको समायोजन _____	१००
५.२ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको कार्यान्वयन _____	१००
५.३ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको प्रगति र मुल्याङ्कन _____	१०१
खण्ड -६ : वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना _____	१०२
६.१ पृष्ठभूमि _____	१०२
६.२ उद्देश्य _____	१०२
६.३ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन _____	१०३
६.४ फिल्ड अवलोकन तथा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना _____	१०३
खण्ड ७ : अनुसूचीहरू _____	१०४
अनुसूची १ : विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समितिका सदस्यहरूको नामावली _____	१०४
अनुसूची २ : योजना तर्जुमा उपसमितिका सदस्यहरूको नामावली _____	१०५
अनुसूची ४ : खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरूको नामावली _____	१०७
अनुसूची ५ : प्राथमिक उपचार कार्यदल सदस्यहरूको नामावली _____	१०७
अनुसूची ६ : पुर्व चेतावनी प्रणालि कार्यदलका सदस्यहरूको नामावली _____	१०७
अनुसूची ७ : सुचना संयन्त्र तालिका _____	१०८
अनुसूची ८ मुख्य सरोकारवालाहरूको नामावली _____	१११
अनुसूची ९ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम _____	११३
अनुसूची १०: फिल्ड अवलोकन - वातावरणीय विश्लेषण रुजुसूची _____	११८
अनुसूची ११: वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना _____	११८

विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी केहि शब्दावलीहरु

प्रकोप(Hazard)	एक प्रक्रिया, दृश्य, मानव क्रियाकलाप वा परिस्थिति जसले जनधनको नोकसानी, घाइते हुने सम्भावना वा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी असरहरू, सम्पतीमा क्षति साथै आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय अवरोध त्याउन सक्छ ।
विपद् (Disaster)	विपद् भन्नाले कुनै स्थानमा आपत्कालिन अवस्था सिर्जना भई जन वा धनको क्षतिको साथै जीवनयापन र वातावरणमा प्रतिकूल असर पार्ने प्राकृतिक वा गैरप्राकृतिक विपद् सम्फन्तु पर्दछ ।
संकटासन्ता (Vulnerability)	तुलनात्मक रूपमा कम क्षमता भएका त्यस्तो व्यक्ति वा सामाजिक समूह जो सङ्ग सम्भावित प्रकोपको सामना, रोकथाम गर्न र पुनर्स्थापित हुन कुनै स्रोत साधन र उपाय हुदैन भने त्यसलाई संकटासन्ता भनिन्छ । वा संकटासन्ता भन्नाले खतरामा भएका हुनसक्ने जोखीमका तत्वहरू वा जोखीमको अवस्थामा रहेका व्यक्तिहरु भन्ने बुझिन्छ ।
सम्मुखता(Exposure)	प्रकोपबाट विपद् उत्पन्न हुन सक्ने क्षेत्रफल उन्मुख रहेका मानिस, सम्पति, प्रणाली वा अन्य तत्वहरूको उपस्थितिलाई नै सम्मुखता भनिन्छ । ती तत्वहरू प्रकोपको सम्मुख हुन्छन् र प्रकोपबाट उत्पन्न हुन सक्ने विपद्बाट प्रभावित हुन सक्दछन् ।
क्षमता(Capacity)	संस्था, समुदाय वा समाज संग उपलब्ध भएको सबै प्रकारका बलिया पक्षहरू, विशेषताहरू, श्रोतहरूको समग्र पक्ष जस्ते विपदको जोखिम कम गर्न, व्यवस्थापन गर्न र उत्थानशिलता बलियो बनाउँछ ।
विपद् जोखिम(Disaster Risk)	कुनै निश्चित समयमा प्रकोप, सम्मुखता, संकटासन्ता र क्षमताको अन्तरक्रियाबाट समुदाय अवथा समाजमा मृत्यु हुन सक्ने, घाइते हुन सक्ने र सम्पतीको क्षतिहुन सक्ने संभावित अवस्था ।
रोकथाम (निवारण) (Prevention)	अहिले अवस्थित रहेको जोखिम र नयां विपदको जोखिम हुन नदिने क्रियाकलापहरु र उपायहरु ।
अल्पीकरण (Mitigation)	विपद्मा पर्नु भन्दा पहिले विपद्को असर वा प्रभावलाई कम वा न्यून गर्नका लागि संचालन गरीने कार्य वा उपायहरूलाई अल्पीकरण भनिन्छ । यस अन्तर्गत संरचनात्मक र गैर संरचनात्मक अल्पीकरणका कार्य वा उपायहरु पर्दछन् ।
अनुकूलन(Adaptation)	जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरहरू सँग घुलमिल हुनसक्ने गरी अर्थपूर्ण वातावरण सिर्जना गर्न गरीने कार्यहरु ।
विपद् प्रतिकार्य (Response)	विपद्को घटना घटना साथ तत्कालै गरीने खोज, उद्धार एवम राहात सँग सम्बन्धित कार्य सम्भनुपर्दछ र सो शब्दले विपद् प्रतिकार्यको पूर्वतयारीलाई समेत जनाउँछ ।
पूर्वतयारी (Preparedness)	सम्भावित वा हालको प्रकोप घटना अथवा प्रकोप अवस्थाका असरहरूको प्रभावकारी ढंगले पूर्वानुमान गर्न सक्ने, प्रतिकार्य गर्नसक्ने र त्यसबाट पुनर्लाभ लिन सक्ने सरकारी निकाय, प्रति कार्य तथा पुनर्लाभमा काम गर्ने संस्था, समुदाय र स्वयंसेवक व्यक्तिहरूद्वारा विकसित ज्ञान तथा क्षमता ।
विपद् पुनर्लाभ (Disaster Recovery)	विपद्को घटनापछि गरीने पुनर्निर्माण एवम पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धित कार्य सम्भनु पर्दछ ।
उत्थानशील(Resilience)	“उत्थानशीलता” भन्नाले प्रकोप सम्मुखतामा रहेका प्रणाली, समुदाय वा समाजमा अन्तर्निहित क्षमता जसले प्रकोपका असरहरूलाई समयमा नै प्रभावकारी ढंगले प्रतिरोध, शमन वा समायोजन गर्नुका साथै पूर्वास्थामा फर्कन सामर्थ गराउँछ । यस अन्तर्गत आधारभूत संरचनावा सेवा-प्रणालीको संरक्षण एवं पुनर्स्थापना लगायत पर्दछन् ।
विपद् खोज तथा उद्धार समूह	विपद्को अवस्थामा खोजी तथा उद्धार गर्न क्रियाशील वा विपद् व्यवस्थापनको लागि परिचालन गर्न तयार गरीएको विशिष्टीकृत खोज तथा उद्धार समूह सम्भनुपर्दछ र सो शब्दले मानवीय सहायताकर्मीलाई समेत जनाउँछ ।
विपद् जोखिमन्यूनीकरण	विपद् पूर्व गरीने जोखिमको विश्लेषण तथा मुल्याङ्कन, विपद् रोकथाम वा विपद्बाट हुने क्षतिको न्यूनिकरण तथा विकासका कार्यमा विपद् जोखिमलाई कम गर्ने सम्बन्धी कार्य सम्भनु पर्दछ ।
विपद् व्यवस्थापनः	विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य र विपद् पूनर्लाभसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्रियाकलाप सम्भनु पर्दछ ।

विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली

नेपाली शब्द	अङ्ग्रेजी शब्द
भवन निर्माण सहिता	Building Code
क्षमता	Capacity
क्षमता विकास	Capacity Building
जलवायु परिवर्तन	Climate Change
आपत्कालीन व्यवस्थापन	Emergency Management
सामना क्षमता	Coping Capacity
विपद्	Disaster
विपद् जोखिम	Disaster Risk
विपद् व्यवस्थापन	Disaster Management
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	Disaster Risk Management
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
वातावरणीय हास	Environmental Degradation
सम्पुखता	Exposure
पूर्वानुमान	Forecast
भौगोलिक प्रकोप	Geological Hazard
प्रकोप	Hazard
पूर्वतयारी	Preparedness
रोकथाम	Prevention
पुनर्निर्माण	Recovery
उत्थानशील	Resilience
प्रतिकार्य	Response
प्रबलीकरण	Retrofitting
जोखिम	Risk
जोखिम विश्लेषण	Risk Assessment
जोखिम व्यवस्थापन	Risk Management
जोखिम स्थानान्तरण	Risk Transfer
सङ्कटासन्न / सङ्कटासन्नता	Vulnerable/Vulnerability
प्रारम्भिक द्रुत लेखा-जोखा	Initial Rapid Assessment (IRA)

कार्यकारी सारांश

नेपाल बाढी, पहिरो, भूकम्प, महामारी, आगलागी, हावाहुरी, चट्ट्याङ्ग, असिना, लू, शीतलहर, खडेरी, हिमताल विस्फोट तथा हिमपहिरोको उच्च जोखिममा रहेको मलुक हो । जलवायु जन्य परिवर्तनका कारण पर्ने प्रतिकुल प्रभावबाट पनि नेपाल संवेदनशील अवस्थामा रहेको छ । विश्व मानचित्रमा नेपाल भुकम्पीय जोखिमको हिसावले ११ औं जोखिम, बाढी पहिरोको हिसावले ३० औं जोखिम र जलवायु परिवर्तनको जोखिमको हिसावले नेपाल विश्वमा चौथो जोखिममा पर्दछ । कैलाली जिल्ला पनि यस्ता खालका जोखिमहरु बाट अछुतो रहन सकेको छैन । कैलाली जिल्लाको कैलारी गाँउपालिकामा पनि भुकम्प, बाढी, आगलागी, महामारी, हावाहुरी, चट्ट्याङ्ग, खडेरी, जंगली जनावर तथा जलवायु परिवर्तन जस्ता प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत “विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६” विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापान ऐन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८ तथायसको परिमार्जन मस्यौदा निर्देशिका २०७४ मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको क्षेत्रमा पूर्वतारी, रोकथाम, अल्पिकरण, प्रतिकार्य, पुनर्स्थापन र पुनर्निर्माण तथा अनुकूलनको कार्यलाई विशेष महत्व दिइएको छ । विपद् उत्थानशील समाज निर्माणका लागि विकास योजनामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताको सवाललाई एकीकृत रूपमा मूलप्रवाहीकरण गर्न जिम्मेवार निकायले पहल लिन आवश्यक देखिन्छ । यस सन्दर्भमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता लाई केन्द्र देखि स्थानीय तह सम्म विस्तार गरी सबै तहका विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नुपर्ने यथार्थतालाई आत्मसात गरी दिगो विकासको मान्यतालाई सुनिश्चित गर्न प्रभावित सबै वर्ग, समदुय एवं क्षेत्रको पहुँच र स्वामित्व स्थापित हुने गरी स्थानीय श्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम परिचालन गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता हो । यस प्रक्रियालाई सहभागिता मूलक, पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी र जिम्मेवार बनाउन विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को मूलभावना तथा मर्मलाई आत्मसात गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ परिच्छेद ७, दफा १७ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा १(न) ले दिइएको अधिकार प्रयोग गरी समावेशी र जलवायु उत्थानशीलताका विषयहरु समेत समावेश गर्दै कैलारी गाँउपालिका कैलाली विपद् शाखा, **युनिसेफ नेपाल नेपालगञ्ज**, आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, २०८० निर्माण गरी कैलारी गाँउपालिकाको कार्यपालिकाको बैठकले अनुमोदन गरेको मिति देखी लागु हुने छ ।

तालिका नं. १: योजनाको सारसंक्षेप (पालिका वस्तुगत विवरण Municipal Profile Document, २०७५)

खण्ड - १: प्रारम्भिक परिचय

१.१.१. पृष्ठभुमी

नेपाल विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित प्रकोपहरूबाट प्रभावित छ । ८० प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या बाढी, पहिरो, हावाहुरी, असिना, आगलागी, भूकम्प र हिमताल विष्फोटन जस्ता प्रकोपहरूको जोखिममा छन् । नेपाल विश्वमा २० औं विपद् संकटासन्न राष्ट्र भित्र पर्दछ । भौगोलिक रूपले उच्च जोखिममा रहेको कारण जुनसुकै बेला जान सक्ने प्रलयकारी भूकम्पको समेत उच्च जोखिममा रहेको छ । विश्वव्यापी रूपमा भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिले नेपाल ११ औं तथा जलवायु परिवर्तनका जोखिमको दृष्टिले चौथो स्थानमा रहेको छ ।

मानविय क्रियाकलापका कारण वातावरणमा आएको परिवर्तनले विश्वलाई नै चुनौती दिएको छ । अत्याधिक मात्रामा उत्पादन भएको कार्बन तथा अन्य ग्यासका कारण बढौदै गएको पृथ्वीको तापक्रमका कारण विभिन्न परिवर्तनहरू देखा परेको छ । नेपाल जस्तो मूलक यस परिवर्तनको मारमा छ, जहाँ प्रत्यक्ष रूपमा स्वास्थ्य, खानेपानी, आजिविका जस्ता क्षेत्रहरूमा यसको गम्भिर असर बढौदै गएको छ, भने विभिन्न प्रकारका विपद्धरुको जोखिममा वृद्धि भएको छ । वन विनास, आगलागी तथा डडेलो, अव्यवस्थित भौतिक निर्माणका कारण प्राकृतिक स्रोतको दोहन, प्लाष्टिक जन्य कृषिमा सामाग्रीको प्रयोग, रासायनीक तथा विषाधीहरूको प्रयोग, सरसफाई अभाव, पानीको स्रोतहरूमा आएको कमी, वर्षा तथा मौसममा आएको फरकपना जस्ता समस्याले समुदायलाई थप संकटासन्नतामा पारेको छ । यसर्थे उल्लेखित समस्याको न्यूनीकरण तथा अनुकूलनको अवलम्बन अपरिहार्य रहेको छ ।

कैलारी गाउँउपालिका पनि विभिन्न बहुप्रकोपको जोखिममा रहेको एक व्यापारिक तथा रूपमा रहेको छ । यस कैलारी गाउँउपालिका बाढी पहिरो, भुकम्प, आगलागी, स्वास्थ्य समस्या (डेन्गु, कोभिड .१९, भाडापखला, फ्लु, छालारोग, आँखा संक्रमण र प्रजनन स्वास्थ्य समस्या), विद्युत करेन्ट, सर्पदंश, सवारी दुर्घटना, हावाहुरी, चट्टाङ्ग, खडेरी, शितलहर, जंगली जनावर तथा छाडा पशुचौपाया र जलवायु परिवर्तनको प्रभाव जस्ता प्रकोपहरूको उच्च जोखिममा रहेको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत “विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०७५” विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापान ऐन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८ तथा यसको परिमार्जन मसौदा निर्देशिका २०७४ र कैलारी गाउँउपालिकाको विपद् व्यवस्थापन ऐन २०८० मा व्यवस्था भए बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनको क्षेत्रमा पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पिकरण, प्रतिकार्य, पुनर्स्थापन र पुर्ननिर्माण तथा अनुकूलनको कार्यलाई विशेष महत्व दिइएको छ । विपद् उत्थानशील समाज निर्माणका लागि विकास योजनामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलताको सवाललाई एकीकृत रूपमा मूलप्रवाहीकरण गर्न जिम्मेवार निकायले पहल लिन आवश्यक भइसकेको छ ।

यस सन्दर्भमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलतालाई केन्द्र देखि स्थानीय तहसम्म विस्तार गरी सबै तहका विकास नीति तथा कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्नुपर्ने यथार्थतालाई आत्मसात गरी दिगो विकासको मान्यतालाई सुनिश्चित गर्न प्रभावित सबै वर्ग, समदुय एवं क्षेत्रको पहुँच र स्वामित्व स्थापित हुने गरी स्थानीय श्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम् परिचालन गर्नुपर्ने आजको आवश्यकता हो । यस योजना निर्माण प्रक्रियालाई सहभागितामूलक, पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी र जिम्मेवार बनाउन विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को मूल भावना तथा मर्मलाई आत्मसात गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापान ऐन २०७४ परिच्छेद ७, दफा १७ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा १(न) ले दिइएको अधिकार प्रयोग गरी समावेशी र जलवायु उत्थानशीलताका विषयहरू समेत समावेश गर्दै कैलारी गाउँउपालिकामा UNICEF नेपाल अर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना, २०८० निर्माण गरी लागू गरिएको छ ।

१.१.२. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको परिचय र उद्देश्य

पालिकाका सम्भावित विपद् तथा जलवायुजन्य परिवर्तनको जोखिम न्यूनिकरण तथा पूर्व तयारीका कार्य गर्न, विपद्को प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न र विपद् पश्चात् पुनःस्थापन तथा पुनर्निर्माणका लागि दिशानिर्देश गर्न योजनाबद्ध कार्यक्रम तर्जुमा गरी, कार्यजिम्मेवारी तथा बजेटसहितको ढाँचा प्रस्तुत गर्नु नै यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको मुख्य उद्देश्य हो, जसले :कैलारी गाँउपालिका भित्रका स्थानीय सरकार, समुदाय र सरोकारवालाको प्रत्यक्ष, समावेशी, र सक्रिय सहभागिताको प्रत्याभूति गरी विपद् व्यवस्थापन चक्र अनुसारका कार्य गर्नेछ ।

कैलारी गाँउपालिका भित्रका स्थानीय सरकार, समुदाय र सरोकारवालाको प्रत्यक्ष, समावेशी, र सक्रिय सहभागिताको शुनिश्चित गर्ने । कैलारी गाँउपालिका भित्र विपद् तथा जलवायु परिवर्तनद्वारा मानवीय, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा प्राकृतिक श्रोतमा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभाव न्यूनिकरण गर्ने । कैलारी गाँउपालिकामा समावेशी र सहभागीतामूलक विधिको प्रयोग मार्फत् समुदायमा रहेको सङ्कटासन्नताको पहिचान, स्तरीकरण तथा क्षमता विश्लेषण गर्दै जोखिम न्यूनीकरण, पूर्व तयारी, प्रतिकार्य र पुर्नलाभका कार्यहरु गर्न तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि स्थानीय श्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम् परिचालनमा विपद् पूर्व तयारी र जोखिम न्यूनिकरणहरुको गतिविधिहरु संचालन गर्ने आवश्यकता अनुसार विकास प्रक्रियामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशिलतालाई मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पछि गर्नु पर्ने कार्यलाई प्राथामिकीकरण आधारमा संचालन गर्ने । विपद् जोखिम न्यूनीकरण कार्यक्रमलार्य स्थानीय तहमा नै संस्थागत गरी आत्मनिर्भर बनाउन र स्थानीय समुदायको साझेदारीमा वृद्धि गर्ने । कैलारी गाँउपालिकाका समुदायहरुलाई विपद् जोखिमबारे ज्ञानको अभिवृद्धि गरी विपद्को समयमा अति संकटासन्न समुदाय तथा परिवारहरुलाई पर्ने असरहरुलाई कम गढै विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सामुदायिक तहको अर्थपूर्ण सहभागिता सूनिश्चित गर्ने । रक तथा बाह्य स्रोतको माध्यमबाट स्थानिय सबै तहमा पूर्वतयारी, जोखिम न्यूनिकरणका उयापहरुको कार्यान्वयन जोड दिने ।

१.१.३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

भौतिक, सामाजिक र धारणागत संकटासन्नताको करक तत्वका कारण भुकम्प, बाढी, आगलागी, खडेरी, सर्पदंश, सितलहर, जंगली जनावर समस्या, सडक दुर्घटना, हावाहुरी तथा स्वास्थ्य समस्याबाट समुदायहरु थप जोखिममा रहेका हुन्छन् । आवस, स्वच्छ खानेपानी, खाद्य सुरक्षा, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरु, शिक्षा र संरक्षण जस्ता सेवाको सिमितता तथा उपयुक्त व्यवस्थापनको अभावले विपद् प्रभावित समुदायहरुको मुख्य समस्याहरु रहने गरेको छ । भने प्रभावित परिवारहरुसँग त्यसको सामना गर्ने क्षमता समेत निकै कमजोर रहेको हुन्छ । तसर्थ यस्ता समस्याहरुलाई सम्बोधन गर्न स्थानिय प्रकोप, क्षमता र संकटासन्नताको पहिचान र आन्तरिक तथा बाह्य क्षमता वा स्रोत माध्यमबाट समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउने निर्णय गर्नु अत्यन्त जरुरी छ ।

विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहायता उपलब्ध गराउन तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनिकरण योजना आवश्यक पर्दछ । विशेष गरी मानवीय सहायता शुनिश्चित गराउन, विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा समुदायको सहभागितामा सहयोग गर्न, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राखी प्रतिकार्यमा प्रभावितहरुको समान पहुँच शुनिश्चित गर्न र विपद् पश्चात् प्रभावितहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न, यस योजनाले मार्गनिर्देश गर्नेछ । त्यसका साथै स्थानिय तहलाई श्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्नेछ । यसै आवश्यकतालाई महशुस गर्दै यस कैलारी गाँउपालिकामा विपद्बाट

हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद् पछिको मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन पुर्वतयारी दस्तावेजका रूपमा यो विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना तयार पारिएको हो ।

१.१.४. योजनाका सीमा

युनिसेफको सहयोगमा कैलारी गाँउपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितीका संयोजक तथा सदस्यहरु, योजना निर्माणको लागि यस कैलारी गाँउपालिकामा गठन भएको योजना निर्माण समितिका संयोजक तथा सबै सदस्यहरु, विपद् सम्पर्क व्यक्ति सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु, महिला, शिक्षकहरु विध्यार्थीहरु लगायत सम्पूर्ण क्षेत्रको सहभागिता संकटासन्ता तथा क्षमताको पहिचान तथा विश्लेषण (Vulnerability and Capacity Assessment) विभिन्न औजारहरुको प्रयोग गरीएको छ । पालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्दा पुर्ण रूपमा सहभागितामूलक प्रकृयाका माध्यमबाट गरिएको छ । योजना कार्यान्वयनमा पालिकाको विकास योजनासँग एकीकृत गरि कार्यान्वयनलाई शुनिश्चित गरिनेछ ।

यस योजना तर्जुमा गर्दा नीति, निर्देशिका तथा ऐन का सीमाहरुमा रहेर गरिएको छ । सुचना संकलनलाई तथ्य परक र सहि सुचनाका लागि विभिन्न सुचना संकलनका औजारहरुको प्रयोग, परिक्षण, पूनरावलोकन तथा पून परिक्षण गरिएको छ । समुदायमा लक्ष्यीत समूह छलफल, मुख्य सुचना दाताहरुको अन्तर्वाता, सरोकारवाला संघ संस्थाहरु सँगको अन्तरक्रिया गरिएको छ । जसले पालिका स्तरका सामूहिक जोखिम तथा क्षमताहरु यस योजनाले समेट्ने हुँदा स्थानिय टोल तथा गाँउ स्तरिय सुचनाहरु समेत समेटिएको छ ।

जोखिम तथा क्षमताको अवस्थाले हुन सक्ने सम्भावित विपद्का घटनाहरुको आंकलन तथा संकटासन्त समुदायको जोखिमको अवस्थालाई चित्रण गरेको छ । क्षेत्रगत समस्या विश्लेषका लागि सोहि अनुसारको क्षेत्रगत समस्या पहिचानका विधि तथा औजारहरुको प्रयोग वान्धनिय देखिन्छ । विपद जोखिम व्यवस्थापनको योजना अन्तरगत बनाएका गतिविधीहरुको कार्यान्वयनका लागि छुटै बजेट व्यवस्थापन नभएका कारण सम्बन्धित स्थानिय तहका सुरक्षा निकायहरु, जिल्ला समन्वय समिति तथा दातृ संस्थाहरुबाट समेत सहयोग मिल्ने आशा गरिएको छ ।

योजना निर्माण गर्दा यस पालिकामा ६७८ जानको उपस्थीतमा २ पटक योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी र ६ पटक क्षेत्रगत समूह सगँ बैठक, तालिम तथा अन्तरक्रिया र संकटासन्ता तथा क्षमता लखाजोखाको औजारको प्रयोग, लक्ष्यीत समूह छलफल गरिएको र उक्त कार्यशालाबाट आएका राय सुझाव, पालिकामा भएको तथ्याङ्क, सामाजिक स्रोत नक्सा तथा पालिकाका ९ वटै बडाहरु र ९ वटा विध्यालयहरुमा गरिएको संकटासन्ता तथा क्षमताको आंकलन (भिसीए) प्रतिवेदनलाई समेत आधार मानी तयार गरिएको छ ।

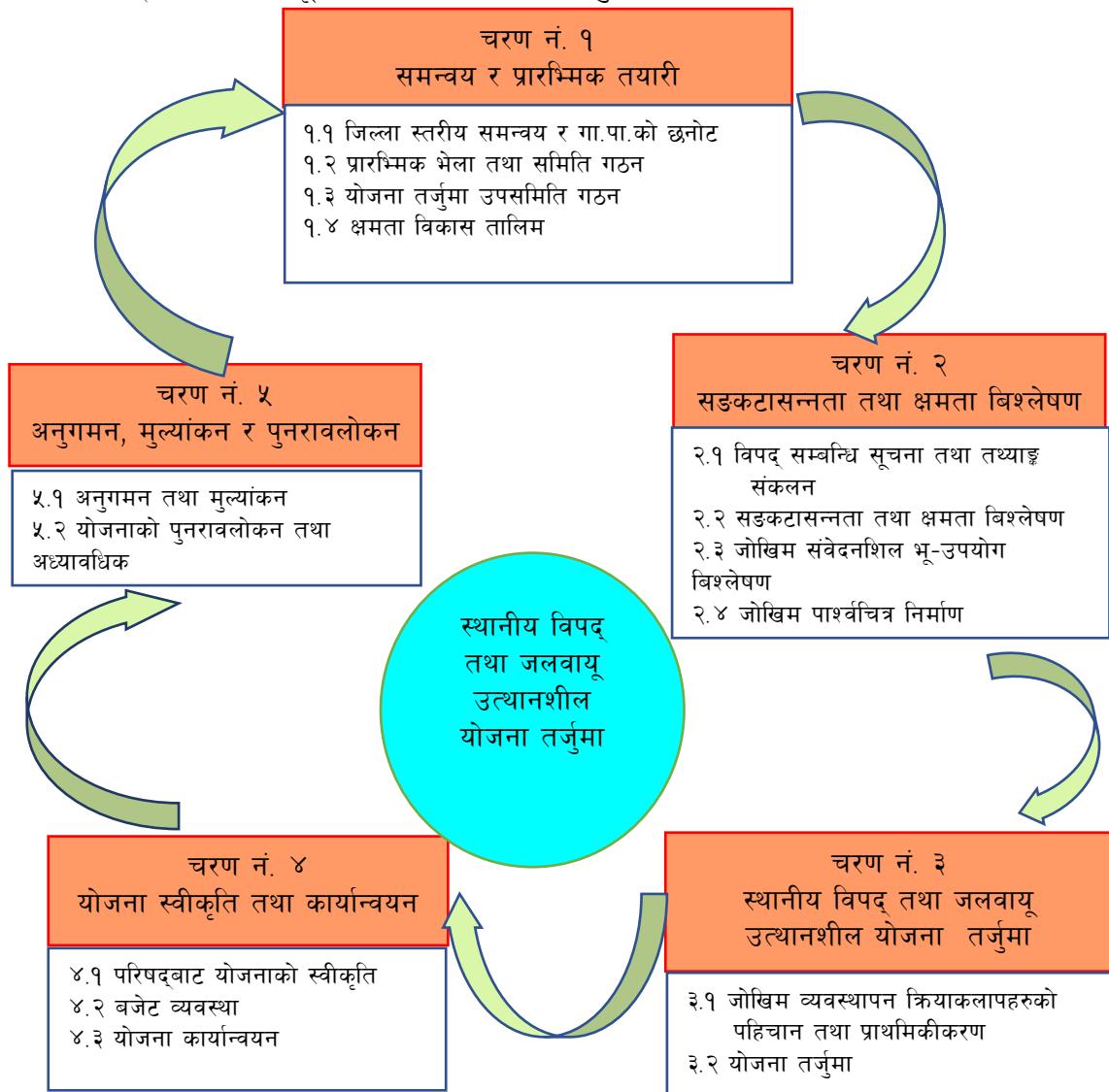
१.१.५. योजना निर्माण प्रक्रिया विधि

स्थानिय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिकाले निर्देशित गरे अनुसारका ५ वटा तहलाई क्रमानुसार मध्येजनर गरी यो योजना निर्माण प्रक्रिया सम्पन्न गरिएको छ । योजना निर्माण प्रक्रिया अनुसार तह १, २ र ३ लाई पूर्ण रूपमा यस योजनाले समेटेको छ, भने तह ४ र ५ का लागि निर्देशित मार्ग प्रशस्त गरेको छ, जहाँ पालिकाले प्रक्रिया अगाडी बढाउनुपर्ने हुन्छ ।

यस योजना निर्माण क्रममा नियमीत पालिका सँगको बैठक तथा अन्तरक्रिया, योजना उपसमितिको सहभागिता र सहयोग, बडा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक र अन्तरक्रिया, संकटासन्ता तथा क्षमता विश्लेषण तालिम प्राप्त व्यक्तित्वहरुको परिचालन र सुचना संकलन, बडा तथा समुदायमा गरिएको लक्ष्यीत वर्ग छलफल, पालिका स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग गरिएको कार्याशाला सुचना माथीको पृष्ठपोषण र प्रथम तथा द्वितीय नमूना योजना खाँका प्राप्त पृष्ठपोषणहरु यस योजना निर्माणमा अपनाईएको प्रक्रियाहरु हुन् । योजना तर्जुमा गर्दा कैलारी गाँउपालिकाको सबै क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी सबै सरोकारवालाको सहभागितालाई सुनिश्चित गरिएको छ । विगतका वर्षहरुको विपद्को

अवस्थाहरुको वारेमा विश्लेषण गरीएको छ । पालिकाको सामाजिक आर्थिक तथा धार्मिक अवस्थाको विश्लेषण गरिएको छ । पालिकाको सम्पूर्ण बडाहरुको प्रतिनिधित्व गराई तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । विपद् पुर्व, विपदको समय, र विपद् पश्चात गर्नुपर्ने पूर्वतयारी, विपद् जोखिम न्यूनिकरण, विपद् प्रतिकार्य तथा पूनरलाभका गतिविधिहरु, तौर तरिका, जिम्मेवारी र कार्य प्रक्रियालाई समेतर यो योजना निर्माण गरिएको छ ।¹

१.१ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा प्रक्रिया:



¹ स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा २०८०

१.१.६. योजना कार्यान्वयन रणनीति :

नेपाल सरकारको विपद् व्यवस्थापन ऐन २०७४, कानून, नीति तथा निर्देशिकाले निर्देशित गरे अनुरूप तथा कैलारी गाउँउपालिकाको स्थानिय विपद् व्यवस्थापन ऐन २०८० र विकास योजना अनुसार विकासका गतिविधिहरु संचालनका क्रममा विपद् जोखिम न्यूनिकरणलाई मूल प्रवाहिकरण गरी दिगो विकासका माध्यमबाट यस योजनाको कार्यान्वय गर्ने मूल रणनीति रहनेछ। आन्तरिक तथा बाह्य स्रोतको पहिचान र परिचालनका माध्यमबाट प्राथमिकता प्राप्त न्यूनिकरणका योजना, आवश्यक दक्ष जनशक्तिको तयारी सामाग्रीगत तयारी र आर्थिक व्यवस्थापनका मूल्य क्षेत्रलाई प्राथमिकता र आवश्यकताका आधारमा संचालन गर्ने योजना कार्यान्वयनको मूल रणनीति रहनेछ। यसका अलवा दिर्घकालिन योजनाहरुका लागि आवश्यकता अनुसार छुट्टै कार्यसंचालन रणनीति तर्जुमा गरी योजनाको मूल उद्देश्यलाई प्राप्त गरिने रणनीति लिइनेछ। यस योजनालाई मूर्तरूपदिन निम्नानुसारका तत्कालिन नीति अंगिकार गरिएको छ। योजनालाई कैलारी गाउँउपालिकाको गाउँउसभावाट अनुमोदन गराई वैधानिकता प्राप्त गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

शिक्षा तथा सचेतना विना विपद् न्यूनिकरण तथा दिगो विकास सम्भव छैन भन्ने मान्यतालाई अंगिकार गरी, विपद् व्यवस्थापनका सबै तहरुमा सुचना, शिक्षा तथा संचारको विकास र विस्तारमा जोड दिईनेछ।

गाउँउपालिका तथा वडास्तरमा आवश्यकता अनुसारका दक्ष जनशक्तिको विकास, तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ/संस्थाहरुको सहभागिता र सहकार्यमा जोड दिईने छ।

विपद् जोखिम न्यूनिकरण र पूर्वतयारीलाई प्राथमिकता र आवश्यकताका आधारमा वडा तथा समुदाय तहसम्म विकेन्द्रकृत गरी संचालन गरिनेछ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन तथा स्थानिय वडा विपद् व्यवस्थापन समितिहरुको प्रत्यक्ष समन्वय तथा सहकार्यमा विपद्को समयमा तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिहरुलाई परिचालन गरिनेछ।

योजना कार्यान्वयनको लागि गाउँउपालिकाको आन्तरिक वजेट व्यवस्थापन, सरकारी कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, प्रदेश सरकार, मन्त्री तथा सांसदहरु तथा अन्य दातृ निकायहरुसँग समन्वय गरिने छ। स्थानीय ज्ञान, शिष्य, प्रविधी र श्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी विपद् जोखिम तथा जलवायु उत्थानशिल योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ।

१.१.७. योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वय तथा लक्ष्य प्राप्तीका लागि पालिकाको सहयोग र स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समितिको सहकार्यमा विभिन्न तह तथा निकायहरुबाट नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण, पूनरावलोकन तथा समिक्षा र मूल्याङ्कन गरिनेछ, भने स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिकाको भाग २ को चरण ५ मा उल्लेख भए अनुसार प्रत्येक ५ वर्षको अवधिमा पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गरिनेछ।

योजनाको कार्यान्वयन भए नभएको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल समिति, गाउँउपालिका, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति, तथा अन्य साभेदार निकायहरुबाट नियमित अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण र समिक्षा गरिनेछ।

पालिकाबाट वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्दा स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनको समेत नियमित अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरिनेछ।

पालिका तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गरिनेछ।

विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन गर्ने संस्थाहरुले आफ्नो अनुगमन तथा मुल्याङ्कनको प्रतिवेदन सम्बन्धित निकाय, स्थानीय निकायमा पेश गरिने छ।

योजनाको वार्षिक रूपमा आवश्यकता अनुसार अध्यावधिक तथा परिमार्जन गरिने छ।

प्रत्येक वर्ष पालिकाको आयोजनामा एक समीक्षा गोष्ठीको आयोजना गरी योजना अनुगमनमा देखिएका कमी कमजोरीको सुधार गरिने छ ।
अनुगमन मुल्याङ्कन गर्दा स्थानीय वडा तथा समुदायको राय सुभावलाई आधार मानिने छ ।

१.२.१. कैलारी गाउँपालिकाको भौगोलिक तथा समाजिक अवस्था

जिल्ला सदरमुकाम धनगढी देखि २७ किलोमिटर पुर्वमा अवस्थित रहेको कैलारी गाउँपालिकाको कार्यालय हसुलिया, कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ४ मा पर्दछ । कैलारी गाउँपालिका २८.७० उत्तरी अक्षांस तथा २८.७६ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित रहेको छ । समुद्र सतह देखि १३५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा उष्ण उपोषण, समशीतोषण हावापानी भएको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाको उत्तर दिशामा गौरीगंगा नगरपालिका, दक्षिणमा भारतको उत्तरप्रदेश संग सिमा जोडीएको छ, पश्चिममा धनगढी उ.मा.न.पा. संग जोडीएको सिमाना पुर्वमा घोडाघोडी र भजनी नगरपालिका छ । नेपालका २२ तराई जिल्लाहरु मध्येको एक कैलाली जिल्लामा यो गाउँपालिका पर्ने भएकाले यस कैलारी गाउँपालिकाको शतप्रतिशत जमिन सम्थर छ । यस गाउँपालिकामा कच्ची तथा पक्की कल्भर्ट पुल गरी ८४ वटा निर्माण भएको तथ्यले पनि यस गाउँपालिकाको विभिन्न ठाउमा स-साना खोल्सा, कुलो र नदी भएको कुरा सजिलै आकलन गर्न सकिन्छ । गाउँपालिकाको विभिन्न वडा भएर मोहना, लिक्मा कटैनी तथा घुराहा नदी बगेको हुनाले यहा बालुवा प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ । यस गाउँपालिको कूल क्षेत्रफल मध्येकरिब ३०७४.१ हेक्टर भू-भाग बनक्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ । जुन सामुदायिक वन तथा समुदायिक वन भित्र पर्दछ । GIS विधिद्वारा तयार गरिएका यस गाउँपालिकाका नक्शाहरुलाई अनुसूची १ मा राखिएको छ ।

१.२.१.१. उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस कैलारी गाउँपालिकामा गाउँपालिकाको कार्यालय, इलाका प्रहरी कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, हुलाक कार्यालय, पशु सेवा कार्यालय, आर्युवेद कार्यालय र बर्थिड सेन्टर, सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय छन् । यसका साथै यहा विभिन्न सहकारी संस्थाहरु, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरु पनि कार्यरत रहेका पाईन्छन् । कैलारी गाउँपालिकामा विभिन्न विषयगत क्षेत्रका गैरसरकारी संघसंस्थाहरु पनि सञ्चालनमा रहेको पाइन्छ । जसमध्ये प्रमुख रूपमा सुशासन, स्थानीय शासन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका क्षेत्रमा सम्लग्न रहेका छन् । स्थानीय यातायातमा सहजताका लागि काठे र पक्की पूलहरु निर्माण गरिएका छन् यस कैलारी गाउँपालिकामा सडक सञ्चालका रूपमा कच्ची र ग्रावेल सडकहरु निर्माण भएका छन् जसले यस कैलारी गाउँपालिका लाई पूर्व पश्चिम हुलाकि राजमार्ग, फुलवारी, धनगढी, टिकापुर लगायतका विभिन्न ठाउहरुसंग जोड्ने काम गरेका छन् । कैलारी गाउँपालिकाको सबै वडा तथा बस्तीमा विद्युत सेवा भने पुगन सकेको छैन । नेपाल टेलीकमको जिएसएम र सिडिएमए र एनसेलको मोबाइल सेवा उपलब्ध छ । घरेलु तथा साना उद्योग व्यवसायहरुको सञ्चालन भने यस कैलारी गाउँपालिकामा त्यति धेरै रहेका छैन । कैलारी गाउँपालिकामा वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ र ९ मा विभिन्न सार्वजनिक मैदानहरु छन् जसलाई खेलमैदान, पिकनिक स्थल र पार्कको रूपमा प्रयोग गरिए आएको पाइन्छ ।

तालिका २: वडागत क्षेत्रफल

वडा नं.	समावेश साविकगाविस र वडा	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	हसुलिया वडा नं. ३,७,८,९	४३.१५	१८.५०
२	बसौटी गा.वि.स. वडा नं. १,२,३,४,५,६,८,९	२१.५६	९.२४
३	हसुलिया २,४,५,६	१५.०५	६.४५
४	हसुलिया वडा नं. १	११.८९	५.१०
५	पवेरा गा.वि.स. सबै वडा	१३.१९	५.६५

६	गदरिया गा.वि.स. वडा नं. १,२,३,६,७	३५.३३	१५.१५
७	रतनपुर गा.वि.स. सबै वडा	४६.४१	१९.९०
८	उदासीपुर गा.वि.स. वडा नं. ३,४,६,७,८,९ बसौटी गा.वि.स. वडा नं. ७	१७.७१	७.५९
९	गदरिया गा.वि.स. वडा नं. ४,५,८,९	२८.९	१२.३९
२३३.२७			

१.२.१.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा गाउँपालिकाको नामाकरण

कैलारी गाउँपालिकाको ऐतिहासिक नामाकरणका सन्दर्भमा खासै भरपर्दो कुनै तथ्य तथा विश्वसनीय जनश्रुति फेला पार्नसकिएको छैन । तथापी गाउँपालिकाको वस्तुगत विश्लेषणका निमित्त विभिन्न समुह छलफल र अन्तरकृयामा यस गाविसका बुढापाका, जानिफकार तथा थारु आदिवासी अगुवाहरु र राजनीतिक दलका व्यक्तिहरुको भनाइलाई आधार मान्दा भू-धरातल समथर रहेको यस गाउँपालिका विभिन्न टोलको नामाकरण राना थारु वाट रानामुडा तथा मझरा सुर्मिनदि वाट सुर्मिनाला भित्तिरिया रहेको पाइयो । कैलाली जिल्ला भित्र पर्ने पुराना वजारहरु मध्यको हसुलीया वजार धेरै पुरानो वजार रहेको छ । यसै गरी कैलारी गाउँपालिका वडा नं. २ मा पर्ने कैलारी गाउँ एउटा सिंगो कैलालीको प्रतिनिधित्व गर्ने जनविश्वासको आधारमा यो गाउँपालिकाको नाम कैलारी गाउँपालिका रहन गएको भन्ने भनाई जनमानसमा रहेको भेटिन्छ ।

१.२.१.३. राजनीतिक अवस्थिति

राजनीतिक अवस्थितिका हिसाबले यो गाउँपालिका सुदूर पश्चिम प्रदेश अन्तरगत कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ४ मा पर्दछ । यो जिल्लाकै सबैभन्दा ठुलो गाउँपालिकाको रूपमा चिनिन्छ ।

१.२.१.४. भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस गाउँपालिकाको सम्पुर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । समुन्द्र सतहबाट न्युनतम १५५ मि देखि अधिकतम १७० मिटर उचाई सम्म भू-धरातल रहेको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग किलोमिटर छ ।

१.२.१.५. भू-उपयोग

स्थानीय बासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको यस गाउँपालिकामा समथर, उब्जाउयुक्त, दोमट र बलौटे माटो गाउँपालिकाको अधिकांस भागमा पाइन्छ । गाउँपालिकाको करीब १५ किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको मोहना नदी, करिब १० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको घुराहा नदी यसैगरी करिब २० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको लिक्मा कटैनी नदीले यस गाउँपालिकाको अधिकांस समथर भूमी लाई कटान गर्दैगर्दैरहेको छ भने यहाँका कृषकहरूले वर्षेनी विभिन्न खालका कृषी उपजहरु ध.उ.मा.न.पा लगायत भारतको उत्तरप्रदेशमा रहेको चन्दनचौकी बजार, यसैगरी मसुरिया बजार, गदरिया बजारमा करीब २५,००० क्विन्टल निर्यात गरी कृषी पेशाबाट लाभ लिने गरेको पाइन्छ । धान, गहु, मके, विभिन्न तरकारी तथा नगदेबाली, दलहन, तेलहन र माछाको लागि यस कैलारी गाउँपालिकाको माटो अत्यन्त मलिलो रहेको पाइन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रको भूउपयोग सम्बन्धी विवरण देहय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३ : भू-उपयोग

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)
१.	कृषि क्षेत्र	४५.३७
२.	बन तथा चरण क्षेत्र	३८.८०
३.	आवास क्षेत्र	३४.९७
४.	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र	४२.७८
५.	ताल तलैया	२९.९८
६.	सिमसार क्षेत्र	०
७.	औद्योगिक क्षेत्र	४.५७
८.	सडकले ओगटेको क्षेत्र	३२.४०
९.	अन्य	५.२
	जम्मा	२३३.२७

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका २०७८

१.२.१.६. पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरु

यस कैलारी गाउँपालिकामा पर्यटकिय तथा धार्मिक रूपमा त्यति महत्वपूर्ण नभएपनि याहाँका विभिन्न नदि तथा ताल तलैयाले यो गाउँपालिका निकै मनमोहक रहेको पाइन्छ । सरकारी वनको रूपमा यो गाउँपालिकामा वरका वनवा (वसन्ता जैविकमार्ग) रहेकोछ । यो वन कैलालीकै सवैभन्दा ठुलो वन वसन्ता वन क्षेत्रभित्र पर्दछ । त्यसैगरी यो गाउँपालिकामा विभिन्न सामुदायिक वन, मठ मन्दिर, धार्मिक स्थलहरु रहेका छन् । लड्डवाताल, जम्याहा ताल, भुस्कैयाताल, कमलपोखरी, लौकिहिया ताल, धुराहा नदि, मोहना नदि, गर्गि नदिले धेरै नभएपनि थोरै मात्रामा आन्तरिक पर्यटकहरूलाई आर्थित गर्ने काम गरको पाईएकोछ । कालीमाई मन्दिर, माता मन्दिर, वनदेवि मन्दिर, वनस्पति मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, जयदुर्गा मन्दिर, शिव मन्दिर, अपरम्पार मन्दिर, कोइलही मन्दिर, करमदेव मन्दिर, लक्कड बाबा मन्दिर, कालिकादेवी मन्दिर, देवथान, राम मन्दिर, भुइयाँभवानी मन्दिर, सरस्वती मन्दिर जस्ता विविध मन्दिरहरु लगायत बौद्ध गुम्बा, चर्च राधास्वामी ब्यास यसै गाउँपालिकामा पर्दछन् ।

यस कैलारी गाउँपालिका भित्र ससाना पार्क तथा वनभोज स्थलहरुमनोरञ्जन स्थलका रूपमा प्रत्येक वडाहरुमा रहेका छन् । यसैगरी, प्रतेक वर्ष माघ महिनामा माघीको अवसरमा यस कैलारी गाउँपालिका को वनदेवि मन्दिर, अपरम्पार मन्दिर मा मेला लाग्ने गर्दछ । विवाहको लगान र विवाह गर्ने स्थलको रूपमा प्रचलित धार्मिक विश्वास रहेको यस मेलामा वनदेविमाताको पूजा गर्ने प्रचलन पनि रहेको छ । ब्राह्मण, क्षेत्री, थारु, मधेसी, दलित, मगर, गुरुड, र राजवंशी जातीको बसोबास भएको यस कैलारी गाउँपालिकामा मुख्यतया दशैतिहार, माघी, गुरही, कृष्णजन्माष्टमी, अतवारी, तीज, होली, बुद्धजयन्ती, ल्होसार आदी चाडपर्वहरु मनाइने गरिन्छन् ।

नदीनाला तथा तालतलैया

कैलारी गाउँपालिकाको प्रमुख नदिका रूपमा करिब १५ किलोमिटर लम्बाई ओगटेको मोहना नदी, १० कि.मि. ओगटेको धुराहा नदि र २० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको लिक्मा कटैनी लगायत सुर्मी नाला, मुर्कुला नदी पर्दछन् भने ताल तलैयाका रूपमा भने लठहवाताल, जम्नेहा ताल, भुस्कैया ताल, लौकिहि, कमल पोखरी, डुब्रीताल, प्रतापुर ताल, कोइलही ताल, कोइलहवा ताल, जोगिनिया ताल, कठरिनठुनीया ताल, पुरैना ताल, नरदहुवा ताल सुखलिया ताल, लठहवा ताल, चमरैया ताल, अम्लिहवा ताल, नैनी ताल, ठेडग्रहवा ताल, जोगिनिया ताल, भट्टी ताल, हुरहवा ताल, सुनहरा ताल, गुलरहवा ताल, सडकपुर ताल,

रखौनी ताल, अमहुवा ताल, सानो भगहर ताल, गोठुवा ताल, बसन्ता ताल, छटकपुर ताल आदी प्रमुख तालहरुका रूपमा गणनामा पर्दछन् ।

१.२.१.७.गाउँपालिकाको विकासका संभावनाहरु

समथर र उर्वर तराइको भूमि र सडक संचारको पहुँचका कारण यस गाउँपालिका क्षेत्रको चौतर्फि विकासका लागि अनगिन्ती संभावनाहरु रहेका छन् । विषय क्षेत्र अनुसार सम्भावनहरुको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४ : विकासका संभावनाहरु

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	संभावना
१	कृषि	उर्वरभूमि, विस्तारीत सिंचाइ सुविधा, सिंचाइको स्रोतको रूपमा भूमिगत जल तथा नदि रहनु, समथर भूभाग, कृषिमा व्यवसायिकरण, कृषि उपज बजारीकरणका लागि सडक र संचार सुविधाका कारण सहज पहुँच, सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रबाट सहयोग तथा प्रवर्द्धन, कृषिमा आधुनिकिकरण, औषधी, बिउ विजन, मल तथा परामर्शको सुविधा
२	पर्यटन	थारु कला र संस्कृति, बसन्ता जैविक मार्ग, सामुदायिक वन क्षेत्र, मन्दिर तथा पिकनिक स्पटहरु, ताल (लड्डवाताल, जम्न्याहा ताल, भुस्कैयाताल, कमलपोखरी, लौकहिया ताल), नदि (घुराहा नदि, मोहना नदि)
३	उद्योग	कृषिमा आधारीत उद्योगका लागि कच्चा पदार्थको उपलब्धता, इटा भट्टीको संचालन, मिलहरुको स्थापना, प्रवर्द्धन तथा सहुलियतको नीतिगत व्यवस्था, घरेलु उद्योग

१.२.१.८. वस्ती सम्बन्धी विवरण

कैलारी गाउँपालिका कूल १०९ टोल वा वस्तीहरु मिलि बनेको छ । जसमध्ये सबैभन्दा बढी टोलहरु वडा नं ४ मा २१ रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं २ मा छन् । यसको वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	वडा अनुसार वस्तीको नाम	वस्ती संख्या
१	दक्षिण टोल, नेताटोल, दिलखुसटोल, वासकोटीटोल, खैरीटोल, मझरा क, मझरा ख, मझरा ग, मझरा घ, मनाउ, शिवनगर, शिवनगर कटान, डम्मारा, हरिनगर, हसुलीया सेमरी, हसुलीया, हसुलीया वजार	१८
२	कुकुरभुक्का, उत्तर मझरा, बसौटी, डोडपुर, उजेलीसेमर, लक्कड, रामपुर, कैलारी	८
३	वईका मुडा, सुर्मिनाला, दक्षिण भडरी, निमुवावोभि, मोहनपुर, लालपुर, खोनपुर, शिवरत्नपुर, भडरी, टि.सि एन टोल, ओमनगर	११
४	नवलपुर, भित्तरिया, सुन्दरपुर, धुमतिताल, शान्तीटोल चौफेरीटोल, मोहन्यालटोल, दंगवाटोल, ईन्द्रटोल, मुडाटोल, कान्छाटोल, पुर्वखेतटोल, पश्चिमखेतटोल, अशिनाटोल, मनेरहटोल, आर्दशटोल, अमरटोल, बजिरहयाटोल, प्रगतिटोल, चौधरी खल्लाटोल, सम्भनाटोल	२१
५	बडकी पलिया, बैसपुर, बंगालीपुर, विसनपुर, छोटकी पलिया, गोबरैला,	१२

	जबदहवा, मनिकापुर, पवेरा, फलकापुर, सडकपुर	
६	खरवाखेरा, धर्मापुर, भगतपुर, खरेटी, मसुरिया, नम्मीफाँटा, बनकट्टा, सेमराना, चुकाहापुर,	९
७	बरकाबसन्ता, छुटकीबसन्ता, भुईयाफाँटा, रामपुर, मोहनपुर, टिघरी, रतनपुर, विपतपुर, हौसलपुर, नारायणपुर	१०
८	दक्षिण डेढी, लोहरपुर, प्रतापुर, पुर्ब टेढी, डम्मारी, दुधिया, पृथ्वीपुर, लौसा, भंगाहा, खैरी टोल, सुर्मी टोल,	११
९	पुर्सीनीपुर, डमारीटोल, उत्तरटोल, देविगंज, गदरिया, जमनीपुर, कोइलही, सितलपुर, बनकन्द्री	९
	जम्मा	१०९

१.२.१.९. जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको जनसांख्यिकअवस्थासँग सम्बन्धीत वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्याबनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरु समाविष्ट रहेका छन्। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार र जनसंख्याक्रमशः १०९७४ र ४९९९७ रहेको छ। वडा अनुसार सबैभन्दाउच्च जनसंख्या वडा नं. ७ मा ७२३४ रहेको छ, भने सबै भन्दान्यून वडा नं. ३ मा ४४२६ रहेको देखिन्छ। विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ४.९१ र लैगिकअनुपात ९३.२० रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायबमोजिम रहेको छ।

तालिका ५: जनसंख्यावितरणको अवस्था

वडा नं.	राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार					औषत परिवार संख्या	लैगिक अनुपात		
	घरपरिवार	जनसंख्या			महिला				
		जम्मा	पुरुष	महिला					
१	१ २ १ २	६ १ ७ ६	२ ९ ५ ६	३ २ २ ०	५ . १ ०	९ १ . ८ ०			
२	१ ० १ ३	५ ० ६ ४	२ ४ ० ०	२ ६ ६ ४	५ . ० ०	९ ० . ० ९			
३	९ ३ ९	४ ४ २ ६	२ १ ५ ०	२ २ ७ ६	४ . ७ १	९ ४ . ४ ६			
४	१ ० ० ५	४ ९ १ ९	२ ३ ६ १	२ ५ ५ ८	४ . ८ ९	९ २ . ३ ०			
५	१ २ ५ ६	५ ६ ३ १	२ ७ २ ५	२ ९ ० ६	४ . ४ ८	९ ३ . ७ ७			
६	१ २ १ ५	६ ० ७ १	२ ९ २ ०	३ १ ५ १	५ . ० ०	९ २ . ६ ७			
७	१ ४ ९ ६	७ २ ३ ४	३ ५ ३ ५	३ ६ ९ ९	४ . ८ ४	९ ५ . ५ ७			
८	१ ० ४ १	५ ३ ७ ९	२ ६ १ ०	२ ७ ६ ९	५ . १ ७	९ ४ . २ ६			
९	९ ९ ७	५ ० १ ७	२ ४ २ ३	२ ५ ९ ४	५ . ० ३	९ ३ . ४ १			
जम्मा	१ ० १ ७ ४	४ ९ ९ १ ७	२ ४ ० ८ ०	२ ५ ८ ३ ७	४ . ९ १	९ ३ . २ ०			

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.२.१.१०. जनघनत्वको अवस्था

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग कि.मी. र राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जनसंख्या ४९९९७ रहेको छ। वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दाकम क्षेत्रफल वडा नं. ४ को ११.८९ वर्ग कि.मी. र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. ७ को ४६.४१ वर्ग कि.मी. रहेको देखिन्छ। गाउँपालिकाको जनघनत्व २१४ जनाप्रतिवर्ग कि.मी. रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायबमोजिमको तालिकामा प्रस्तुतगरिएको छ।

तालिका ६: जनघनत्वको अवस्था

वडा नम्बर	राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार					जनघनत्व (प्रति व किमी)	
	जनसंख्याविवरण		क्षेत्रफलविवरण				
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल -वि किमी)	-वि	प्रतिशत		
१	6176	12.37	43.15		18.50	143.13	
२	5064	10.14	21.56		9.24	234.88	
३	4426	8.87	15.05		6.45	294.09	
४	4919	9.85	11.89		5.10	413.71	
५	5631	11.28	13.19		5.65	426.91	
६	6071	12.16	35.33		15.15	171.84	
७	7234	14.49	46.41		19.90	155.87	
८	5379	10.78	17.71		7.59	303.73	
९	5017	10.05	28.9		12.39	173.60	
जम्मा	४९९९७	१००	२३३.२७		१००	२१४	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.२.१.११. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या

उमेरका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समूहअनुसार १८ मुनिको १४९५४ र ७० वर्ष माथिको ३५० रहेको देखिन्छ। लैंगिकताका आधारमाविभिन्न उमेर समूहअनुसार यस सम्बन्धी अन्यविवरण देहायबमोजिम रहेको छ।

तालिका ७: उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्याविवरण

वडा नं.	उमेर समूहअनुसार जनसंख्या												७० वर्ष माथि		
	४ वर्ष मुनी		५-१४ वर्ष		१५-१९ वर्ष		२०-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष				
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
१	21 ७	20 ०	47 ६	51 ७	23 ५	27 ३	25 १	33 ८७	11 १२४	124 ४	29 ४	31 १	13 ३	15 ४	16 २
२	17 ६	16 ३	37 ४	34 ९	21 १	22 ८	19 ४	29 ३	90 ७	106 १	26 ६	25 ७	14 ६	15 ४	13 १
३	16 ५	16 ७	31 ३	31 ४	17 २	15 ७	17 ५	24 ९	83 १	900 ८	24 १	22 १	16 ३	17 ६	83 ९२
४	19 ०	18 ७	41 ६	44 ७	23 १	25 २	23 ७	29 ३	83 ०२	902 ३	19 १	20 १	15 १	15 ७	10 ४
५	15 ८	16 ४	37 ८	34 ५	18 ८	20 २	24 ५	30 ३	10 १	122 १	33 २	32 ४	19 ३	21 ५	13 ६
६	23 ८	18 ७	43 ६	43 ७	24 ८	27 ७	23 ८	32 ६	11 १	125 ३	31 ३	31 ४	19 ०	19 १	13 ८
७	25 ७	22 २	52 ६	52 ९	28 १	28 ६	29 ०	41 ३२	14 १	153 ३	36 ५	32 ४	23 ३	23 ९	14 ५
८	19 १	16 ०	40 ०	36 २	22 ८	27 ४	26 १	29 ९	10 ३४	115 ३	25 ५	23 ३	14 ०	14 ३	10 ५
९	17 १	16 ०	41 ४	37 १	19 २	22 २	21 १	29 ९	93 १०३	103 २६	25 १	12 १	13 ०	10 १	11

वडा नं.	उमेर समूहअनुसार जनसंख्या															
	४ वर्ष मुनी		५-१४वर्ष		१५-१९ वर्ष		२०-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष			
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला		
	1	2	0	5	9	3	5	9	8	1	7	4	1	3	2	7
जम्मा	17 63	16 12	37 29	36 75	20 00	21 75	21 06	28 10	93 83	103 11	25 28	24 41	14 69	15 65	11 02	12 48

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

१.२.१.१२. अपागंताको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका अपांगताभएका कूल व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा बढी वडा नम्मर ७ मा उच्च संख्या रहेको छ, भने सबै भन्दा कम वडा नम्मर ६ मा रहेको छ। अन्य वडाहरुमा पनि अपांगताभएका व्यक्तिहरुको संख्या रहेको देखिन्छ।

तालिका ८: अपांगताको आधारमा जनसंख्या

वडा	पुर्ण अपाङ्गता (क)	गम्भीररूपमा अपाङ्गता (ख)	जम्मा
१	३	२०	२३
२	३	२३	२६
३		१९	१९
४	२	१७	१९
५	५	३४	३९
६	४	१२	१६
७	१६	२९	४५
८	७	२७	३४
९	८	१५	२३

खण्ड-२: प्रकोप, संकटासन्ता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण

२.१. जोखिम विश्लेषण

कैलारी गाँउपालिकाको प्रकोप, संकटासन्ता तथा जोखिम विश्लेषण गर्न पालिका स्तरीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशिल समिती लाई १ दिने विपद् जोखिम न्यूनीकरण, जलवायू परिवर्तन, संकटासन्ता तथा क्षमता विश्लेषण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी पालिकामा सम्पन्न गरी कैलारी गाँउपालिकाका ९ वटै वडाहरुमा प्रकोप, संकटासन्ता तथा जोखिम विश्लेषण १ दिने कार्यशाला गोष्ठी वडा स्तरमा सम्पन्न गरिएको थियो । गाउँपालिका सबै वडा तथा समुदायमा प्रायगरी सबै प्रकोपहरु मिल्दा जुल्दा छन् । जलवायू परिवर्तनको असर पनि समान छन् ।

कैलारी गाँउपालिकाका ९ वटै वडामा गरीएको संकटासन्ता तथा क्षमता/जोखिम विश्लेषणका औजाहरहरु - प्रकोप पात्रो, मासमी पात्रो, वाली पात्रो, सामाजिक स्रोत नक्सांडकन संकटासन्ता तथा क्षमता पहिचान, समस्याको वृक्ष विश्लेषण, संस्थागत विश्लेषण, लक्षित समुह छलफल, प्रत्यक्ष अवलोकन, भू-उपयोग जोखिम विश्लेषण) समेतको प्रयोगबाट गरिएको विश्लेषणको नतिजालाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९: जोखिम विश्लेषण नतिजा

क्र.स.	प्रकोप कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरु
१)	भुकम्प ज्वालामूखि वस्पोटन, भु- धरातलिय प्लेटहरु कमजोर हुनु	भौगोलिक बनावट, पृथ्वीको भित्री सतहमा अत्याधिक तापकम	जनधनको क्षति, भौतिक संरचना, पशुपाणी, बाढी पहिरो तथा मानसिक त्रास	सचेतीकरण, पुर्व तयारी, सुरक्षित स्थान पहिचान, भुकम्प प्रतिरोधात्मक घरहरु तथा विद्यालय निर्माण, भवन आचारसंहिताको पालना, खुला चौरको व्यवस्थापन
२)	बाढी वनविनास, जथाभावी वाटा खन्नु, अनाआवश्यक डोजर तथा स्काभेटरको प्रयोग गर्नु, कमजोर भु-बनावट, भिरालो जमिन,	वन फणानी मात्र बढ्नु, कमजोर भु वनोट, भिरालो जमिन अविरल वर्षा, जलवायू परिवर्तन	जनधनको क्षति मानवतथा जीवजन्तुहरुमा त्रास उत्पन्न खेतियोग्य जमिनहरुको क्षति भौतिक संरचनमा क्षति	अनावश्यक वन फणानी रोक्ने, वृक्षारोपण गर्ने, जनचेतना बढाउने, सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने, पुर्व तयारीका सामाग्रीहरुको तयारी गर्ने, सडकको क्षमता अनुसार गाडी गुडाउने, डोजरको

क्र.स.	प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरु
३)	आगला गी	सुख्खा मौसम, हुरीवतास ,लापरवाही, चेतनाको अभाव, अव्यवस्थित विधुतिकरण, केटा केटीको पहुँचमा आगजन्य बस्तु राख्नु, फुसको छाना भएको घर, अव्यवस्थित बस्ती	मानिसको लापरवाही, मौसम परिवर्तन, गरिबी	जनधनको क्षति, वन्यजिवजन्तु तथा पशु प्राणीको क्षति, भौतिक वस्तुको नास, विस्थापित, बसाइसराइ वनविनास, मानिस हरु घाइते अपाङ्ग, हुने ।	आगोजन्य बस्तु राख्न माहासीयारी, विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीबाट दक्ष जनशक्ति तथाजनचेतनामा बृद्धि गर्नु, पुर्व तयारी, पोखरी तथा ट्यांकीको निर्माण, सुरक्षित बसोवासको व्यवस्था, अग्नी रेखाको निर्माण
४)	जलवा यु परिवर्तन	बन जंगल फडानी औद्यौगीकरण पृथ्वीको तापकम्मको वृद्धि जनसंख्या वृद्धि ओजनतहको विनास	पृथ्वीको तापकम्ममा वृद्धि	मानवजीवनमा असर , कृषिमा असर, वातावरण परिवर्तन	वृक्षारोपण गर्ने
५)	जंगली जनावर आतंक	जंगली जनावरको दैनिक आहारा बनमा उपलब्ध नहुनु, वन क्षेत्रको आसपासमा खेतीतथा मानवको बसोवास हुन, जंगल मासिदै जानु , छेकवार नहुनु, नियन्त्रण गर्ने आधार नहुनु, जङ्गली जनावरले मानिसलाई जित्नु	बन जंगल माथी क्रमश स्थानिय मानिसको अतिक्रमण वढाई जानु ,	अन्नवालीको नष्ट हुन , घरपालुवा जनावर तथा मानिसमा मनोवैज्ञानिक त्रास बढ्नु , गरिबी तथा भोकमरीको अवस्था सिर्जना हुनु	वालीनालीको वरीपरी छेकवार लगाउने, बन क्षेत्रको विस्तारमा ध्याने दिने, घरपालुवा जनावर जोगाउन सचेतना अपनाउने तथा टौवा तथा बुख्याचाहरु निर्माण गर्ने ।
६)	महामारी - फोहोर मैलाका	खुला ठाउंमा दिसापिसाव, बजारमा नालीफोहोर,	जलवायु तथा मौसम परिवर्तन, विभिन्न	मानिस विराम पर्नु तथा मृत्यु हुनु तथा कुपोषण हुन, वातावरण प्रदुषण	विभिन्न सरुवा रोगको वारेमा जनचेतनामुलक गतिविधी अपनाउने, सफा खानेपानी, ताजा

क्र.स.	प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरु
	कारण)	फोहोर पिउनेपानी, बासी सडेगलेका खानेकुराहरु खाने, खाना खानु अघि दिसा गरेपछि सावुन पानीले हात नधुनु र वातावरण प्रदूषण	सरुवारोग तथा सरसफाइबारे जनचेतनाको अभाव, गरिबी, स्थानिय समुदायको स्वास्थ्य संस्थासम्म सहज पहुँच नहुनु।		खाने कुरा खाने, प्रत्येक घरमा शौचालयको व्यवस्था, साबुन पानीको प्रयोग गर्ने, औषधीहरुको पुर्व तयारी, स्वस्थ्यकर्मीहरुको उपलब्धता, स्वस्थ्य सम्बधी विभिन्न जनचेतनामुलक र्यालीहरु गर्ने र ढलनिकासको उचित प्रबन्ध गर्ने।
७)	हावा हुरी	सुख्खा मौसमहुनु, भिरालो धरातलिय अवस्था, मौसममा परिवर्तन	मौसममा परिवर्तन	घर तथा सार्वजनिक भवनहरुको छाना उडाउनु, जनधनको क्षतिहुनु, अन्नबालीहरु नष्ट हुन , गरीबी बढनु,आगलागी हुनु,	घरको छानाहरु मर्मत तथा बालियो बनाउन गाहो पार्ने, भिराउन लागेको बालीहरु सुरक्षित स्थानमा लाने, हुरीबतास चलेको बेला मानिसहरु सुरक्षित स्थानमा बस्ने तथा आगो नबाल, यसबाट बच्नको लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु लागु गर्ने।
	चट्टाङ्ग	अग्लो घरहरु बनाउनु, भौगोलिक अवस्था, हावाहरी बढि चल्नु, मौसम हावाहुरी तथा वादल आकास गर्जदा संचार तथा विद्युतिय सामाग्री प्रयोग गरीरहनु तथा खुल्ला ठांउमै रहिरहनु	अव्यवस्थित तरिकाले विद्युतको लाइन राख्नु तथा अर्थिङ्ग नहुनु	धनजनको क्षति तथा आगलागी	आकासमा बादल तथा आकाश गर्जदा संचार तथा विद्युतिय उपकरणको प्रयोग नगर्ने, तथा यस अवस्थामा घर भित्रै बस्ने व्यवस्थित तरिकाले विजुलीको लाइनहरु राख्ने, समुदाय स्तरमा अर्थिङ्ग गर्ने,यसबाट बच्ने उपायहरुको विषयमा जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु गर्ने।

क्र.सं.	प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागी पहिचाह नभएको उपायहरु
८)	खडेरी	समयमा पानी नपर्नु वनजंगलको विनास हुन, जलवायू परिवर्तन	आगलागी, वन अतिकमण तथा फडानी, तिब्र जनसंख्या वृद्धि मानिसमा चेतनाको अभाव	उत्पादनमा कमि खानेपानीको समस्या पानीका मुहानहरु सुक्नु अनावृष्टी	बृक्षारोपण गर्ने वनजंगलको संरक्षण गर्ने, सिचाई योजना संचालन गर्ने, बेमौसमी खेती गर्ने
९)	नदी कटान	अविरल वर्षा हुन, नदी किनारमा मानव बस्ती तथा खेति योग्य भुमि हुनु, नदी नियन्त्रणको प्रयास नहुनु।	अविरल तथा भारी वर्षा हुन। बाढी ठुलो आउनु	धनजनको क्षती, मानव बस्ती तथा खेति योग्य भुमि नष्ट, गरीबी, मानिसको विस्थापन	नदी तथा खोला किनारमा घरहरु नबनाउने, पुर्व सुचना प्रणालीको व्यवस्था गर्ने। सुरक्षित स्थानको पहिचाह नगर्ने, नदी कटान नियन्त्रण गर्ने।
१०	सडक दुर्घटना	सडकको खरावी, क्षमताभन्दा बढी भार बोक्नु, बाटोको अवस्थिती थाहा नहुन, मादक प्रदार्थ सेवन गरि गाडा चलाउँनु पुराना गाडी र गाडी अवस्था पुर्व जाँच नगरी हिड्नु, विद्यालयको नजिकै वा सडक पार गरी विद्यालय जानु पर्ने अवस्था	भौगोलिक विकटता, दक्ष चालक नहुनु, कच्ची सडक	मानिसको मृत्यू, घाइते तथा अपाङ्ग, सवारी साधनमा क्षति	सडक क्षमता अनुसार गाडी गुडाउने, सवारी साधन दुरुष्ट गरी चलाउने, मादकपदार्थ सेवन गरी गाडी नहाक्ने, सडक दुर्घटना न्यूनीकरण सम्बन्धी चेतना फैलाउने, कानुनको कडा कार्यान्वयन।
११	असिना	लामो समयसम्म खडेरी पर्नु, बढि पानी पर्नु	जलवायु परिवर्तन	उत्पादनोमुख खेतीबाली नष्ट, मानिस तथा पशुपक्षी माहामारी, गरिवी	पुर्व चेतावनीका संकेतहरु बुझेर काम गर्ने, सुख्खा महिनामा बादलतथा मेघ गर्जन हुदा सतर्कता अपनाउने, बाली पाक्ने वित्तिकै भित्राउने।

२.१.१. भूकम्पीय जोखिम विश्लेषण

नेपाल भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोण बाट नेपाल ११ औं जोखिममा रहेको छ भने विगत लामो समय देखि नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा ठूलो भुइचालो नगएकाले यो गाँउपालिका पनि यस क्षेत्रमा पर्ने भएकाले उच्च जोखिममा रहेको छ। गाँउपालिका मा वनेका संरचना कमजोर हुनाले भूकम्पीय हिसावले यो पालिका उच्च जोखिममा रहेको छ।

२.१.२. बाढी जोखिम विश्लेषण

यो गाँउपालिका लाई खोला नदीहरूले चारैतिर घेरेको ले जोखिम रहेको छ। यस पालिकाका वडा न. १ देखि ९ नम्बरका सबै वडाहरूको वस्तिहरू खोला नदीहरूले घेरेको ले उच्च जोखिममा छन्। वडामा संकलन गरिएको सुचना का आधारमा यस पालिकाका भण्डै ३००० लगभग घर परिवारका १५००० जनसंख्या बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। त्यसैगरि ४००० जना बालबालिका पनि बाढी बाट प्रभावित हुने देखिन्छ। वडाहरूमा गरिएको सुचना संकलन का आधारमा बाढीबाट हुनसक्ने संभावित जोखिमलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ।

२.१.३. हावाहुरीको जोखिम

यस पालिकामा हावाहुरीले पनिक्षति पुऱ्याउदै आएको छ। हावाहुरीका कारण घर, विद्यालय लगायतका भौतिक संरचनाहरूलाई क्षती पुऱ्याएको पाइन्छ। हावाहुरीले यस पालिकाका सम्पुर्ण वडा वडि प्रभावित छन्। हावाहुरीका कारण पालिका भण्डै ५०० घर परिवार प्रभावित हुन सक्ने देखिन्छ।

२.१.४. तुसारो जोखिम विश्लेषण

परिवर्तित हुदै गएको जलवायु तराई भु-भागका कारण यो पालिका **तुसारो**को पनि जोखिममा रहेको छ। यस पालिकाका १ नं देखि ९ नं वडाहरूमा **तुसारो**को जोखिम रहेको छ।

२.१.५. वन्यजन्तुबाट क्षतिको जोखिम

यस पालिकामा वन्यजन्तुबाट हुने क्षती पनि अर्को जोखिम हो। वन्यजन्तुको आक्रमणबाट मानिसहरू घाइते भएका घटनाहरू पनि छन्। यसका अतिरिक्त बाग, हाती, बदेल, स्याल जस्ता जंगली जनावरहरूले नजिक वस्ती तथा खेतवारीमा क्षती पुऱ्याउने गरेका छन्।

२.१.६. अन्य प्रकोपहरूको जोखिम

यस बाहेक पालिका क्षेत्रमा चट्याङ्ग, असिनापानी, सडक दुर्घटना, खडेरिका जोखिमहरू पनि रहेका छन्। यी जोखिमहरूले मानिसको मृत्यु, धन सम्पतिको क्षती गर्ने गरेको पाइन्छ।

२.२. प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

समुदायमा विगतमा भएका र भविष्यमा आइपर्न सक्ने प्रकोप तथा जलवायु जन्य घटना र जनधनको क्षति तथा उपलब्ध क्षमताका आधारमा कैलारी गाँउपालिकामा प्रकोपको सूची तयार गरी

पहिचान गरी स्तरीकरण गरिएको छ । वडा र समुदायका अलग-अलग सूचीलाई एकीकृत गरेर यस कैलारी गाउँपालिका भित्र हुने प्रकोपको सूची र स्तरीकरण निम्नअनुशार गरिएको छ ।

तालिका १० : प्रकोप स्तरिकरण

प्रकोप	बाढी	चट्याड	आगलागि	हुरिवतास	महामारी	बालिरोग	शितलहर	जनावरआतङ्क	सडकदूर्घटना	खडेरी	सर्पडस
बाढी	×	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
चट्याड	×	×	आगलागि	हुरी	महामारी	बालि	सितलहर	जनावर	सडक	खडेरी	सर्प
आगलागी	×	×	×	हुरिवतास	आगलागि	बालि	सित	जनावर	सडक	आगलागि	सर्प
हुरिवतास	×	×	×	×	माहामारी	हुरिवतास	सीत	जनावर	सडक	खडेरी	सर्प
महामारी	×	×	×	×	×	बाली	सितलहर	जनावर	सडक	खडेरी	सर्प
बालीमारोग	×	×	×	×	×	×	बाली	जनावर	बाली	बाली	बाली
सीतलहर	×	×	×	×	×	×	×	सीतलहर	सीतलहर	शीतलहर	सीतलहर
जनावरआतङ्क	×	×	×	×	×	×	×	×	जनावर	जनावर	सर्प
सडकदूर्घटना	×	×	×	×	×	×	×	×	×	खडेरी	सडक
खडेरी	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	खडेरी
सर्पडस	×	×	×	×	×		×	×	×	×	×
जम्मा अडिक	१०	०	३	३	१	७	७	७	४	४	५
स्तर	पहिलो	सातौं	पाँचौं	पाँचौं	छैटौं	दोस्रो	दोस्रो	दोस्रो	चौथो	चौथो	तेस्रो

नोट : नेपाल भूकम्पीय उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हुँदा प्रकोप स्तरीकरण गर्दा भूकम्पलाई तुलनामा नराखी पहिलो नम्बरको प्रकोपको रूपम प्राथमिकतामा राखी योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने भएको ले यहाँ पनि तुलना नगरि पहिलो नम्बरमा राखिएको छ ।

प्रकोपहरुको जोडागत स्तरिकरण गर्दा यस पालिकामा भुकम्प पछि प्रमुख प्रकोप बाढी रहेको, दोश्रोमा हावाहुरी र तेश्रोमा बालिरोग देखियो त्यसै गरि शितलहर, जनावर आतंक, आगलागि, हावाहुरी र खडेरीको असर तथा प्रभाव मध्यम खालको रहेको पाईयो भने असिनापानी, , चट्याड र सडक दुर्घटनाको महामारी असर न्यून रूपमा देखापरेको छ

तालिका ११: वडा अनुसार प्रकोप स्तरिकरण

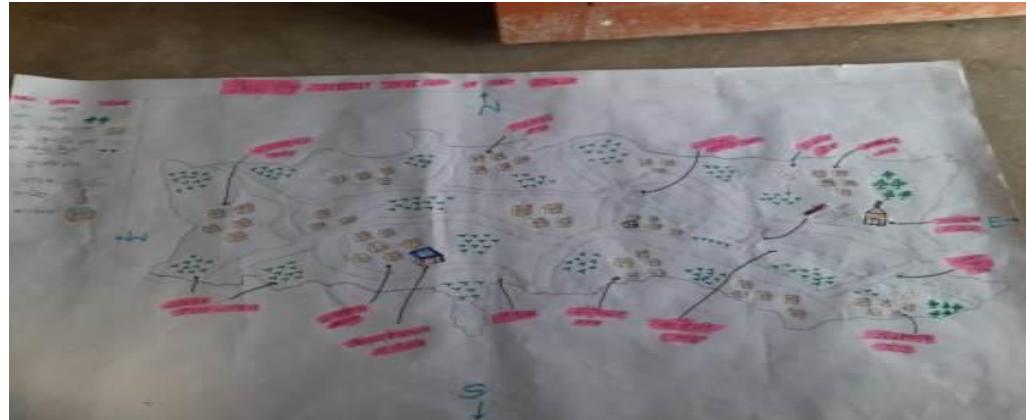
वडा नं	प्रकोपप्रकार र स्तरिकरण								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१		२	३	१	५	१	७	८	१
२			३	२	५	६	७	२	२
३				३	५	६	७	३	३
४					५	४	७	४	४
५						५	७	५	५
६							७	६	६
७								७	७
८									८
९									
प्राप्ताङ्क	४	६	६	४	८	५	९	३	१
स्तर									

वडा नं	वडागत प्रकोपहरु									
	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
१	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
२	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
३	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी		हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
४	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
५	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
६	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
७	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
८	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स
९	सङ्क दूर्घटना	बाढी	आगलागी	असिनाप इनी	महामारी	हावाहुरी	चट्याड	वालीर ओग	जडगलीजना वर आतंक	खडेरी सर्पड स

२.३. प्रकोप नक्सांकन

कैलाली जिल्लाको कैलारी गाउँपालिकामा संकटासन्तता तथा जोखिम विश्लेषणका औजाहरहुको प्रयोग गरी जोखिमको अवस्था विश्लेषण गर्ने प्रयास गरीएको छ । प्रकोप नक्सांकन कार्य प्रत्येक वडाहरुमा गरी सामुदायको सहभागीतामा सामाजिका स्रोत नक्सा तयार गरी जोखिम, संकटासन्तता तथा क्षमता र सुरक्षित स्थानको छन्तौट गरीएको छ । जोखिम क्षेत्रलाई रातो र सुरक्षित क्षेत्रलाई हरीयो रडको प्रयोग गरीएको छ । वडा अनुसारको प्रकोप नक्सांकन बाट प्राप्त सूचनालाई निम्नानुसार तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

वडा न १



कैलारी गाउँपालिका वडा नं १ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पश्चिम उत्तरतिर वडा नं ३ पूर्वतिर भजनी नगरपालिका, दक्षिणमा वडा नं ७ संग जोडिएको छ । १९९२ घरधुरी रहेको वडा नं १ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै हरिनगर, मनाउ बस्तीमा पनि काढीको जोखिम छ भने डम्मरा लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धैरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तालिका १२: वडा नं १ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र. स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिम मा रहेको टोल वा बस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्नसक्ने घर धुरी	ज्ञेतीहुनसक्ने जनसंख्या	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी मोहना नदी	मनाउ	१५०	५०० जना	१०० विद्या	२ आटा	१ ओटा	१० ओटा		७४ घर धुरीलाई	सुरक्षा भवन	मनाउ देखि मझरा सम्म हरिनगर
२	बाढी मोहना नदी	मनाउ	१५०	५०० जना	१०० विद्या							

वडा न २



कैलारी गाउँपालिका वडा नं २ को जोखिमनक्सांकनगर्दा सो वडाको पश्चिम उत्तर तिर वडा नं ४ र वडा नं ६, पूर्वतिर घोडाघोडी नपा, दक्षिणमा वडा नं १ संग जोडिएको छ । १०१३ घरधुरी रहेको वडा नं २मा बाढीको मुख्यप्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । काढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै एकता टोल बस्तीमापनिबाढीको जोखिम छ भने बसौटी लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडा कामानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तालिका १३ : वडा नं २ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.सं.	प्रभावित प्रकोप	जोखिम मा रहेको टोल वा बस्तीको नाम	जोखि ममा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	झेतीहु नसक्ने जमिन विघाम ।	जोखिम मा पर्नसक्ने विचालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी की	जोखि ममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोर्ड खम मा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिम मा पर्नसक्ने विचुतग्रह	जोखि ममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिम मा पर्नसक्ने बाटो
१	बाढी मोहना नदी	एकता टोल	९१	५०० जना	१०० विघा	२ आठा	१ ओटा	१० ओटा	७४ घर धुरीलाई	सुरक्षा भवन	कृषि सङ्करण कुलाको ठिक	
		कैलारी २	९४	५२० जना	१४० विघा							
		बसौटी	१४	७० जना	१५० विघा							

वडा नं ३ | कैलारी गाउँपालिका वडा नं ३ को जोखिमनक्सांकनगर्दा सो वडाको पश्चिमउत्तरतिर घनगढी उ.म.न.पा. ,पूर्वतिर वडा नं १ र वडा नं ५., दक्षिणमा भारत संग जोडिएको छ । ९३९ घरधुरी रहेको वडा नं ३मा बाढीको मुख्यप्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । काढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै शिवरतनपुर ,मोहनपुर बस्तीमापनिबाढीको जोखिम छ भने .खोनपुर , निमाभोजी, लालपुर लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तालिका १४: वडा नं ३ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.सं	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्ती को नाम	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहुनसक्ने जमिन विद्यामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचैकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपान	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाँई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने वाटो
१	बाढी मोहना नदी	शिवरतनपुर	९९	५०० जना	१०० विद्या	२ आटा	१ ओटा	१० ओटा		७४ घरधुरीलाई	सुरक्षा भवन	मोहना देखिबाडर सम्म
		मोहनपुर	१४	५२० जना	१४० विद्या							
		खोनपुर	१४	१०० जना	१५० विद्या							
		निमाबोभि	३२	१८० जना	१५ विद्या							
		लालपुर	१३	९० जना	१५विद्या							



वडा नं ४

कैलारी गाउँपालिका वडा नं ४ को जोखिमनक्सांकनगर्दा सो वडाको पश्चिमउत्तरतिर वडा नं ६ र वडा नं ३, पूर्वतिर वडा नं २, दक्षिणमा वडा नं ३संग जोडिएको छ । १००५ घरधुरी रहेको वडा नं ४ मा बाढीको मुख्यप्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै शिवरतनपुर, खोनपुर, मोहनपुर बस्तीमापनि बाढीको जोखिम छ भनेनिमाबोभि र लालपुर लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडा कामानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

तालिका १५: वडा नं ४ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण

क्र.सं	प्रभावित प्रकार	जोखिम मा रहेको टोल वा बस्तीको नाम	जोखि ममा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहुन सक्ने जमिन विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखि ममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिम मा पर्नसक्ने सिचाँइ	जोखिम मा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने वाटो
१	बाढी घुराहा मोहना नदी	भित्तिरिया ४	४७	२३५ जना	२४ विद्या	१ ओटा	१ ओटा	६५ ओटा		९५ घर धुरीलाई	सुरक्षा भवन	खल्ला रिडरोड ,भित्तिरिया मोहनपुर सडक
	बाढी घुराहा मोहना नदी	के गांउ खल्ला	७४	३७० जना	५८ विद्या							

वडा नं ५

कैलारी गाउँपालिका वडा नं ५ को जोखिमनक्सांकनगर्दा सो वडाको पश्चिमउत्तरतिर वडानं १र ७, पूर्वतिर वडा नं ३, दक्षिणमा भारतसंग जोडिएको छ । १२५६ घरधुरी रहेको वडा नं ५मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रुपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण वैजपुर, मनिकापुर, पबेरा बस्ती बस्तीमापनिबाढीको जोखिम छ, भने घोपिलिया, सडकपुर र बन्दगौरी लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

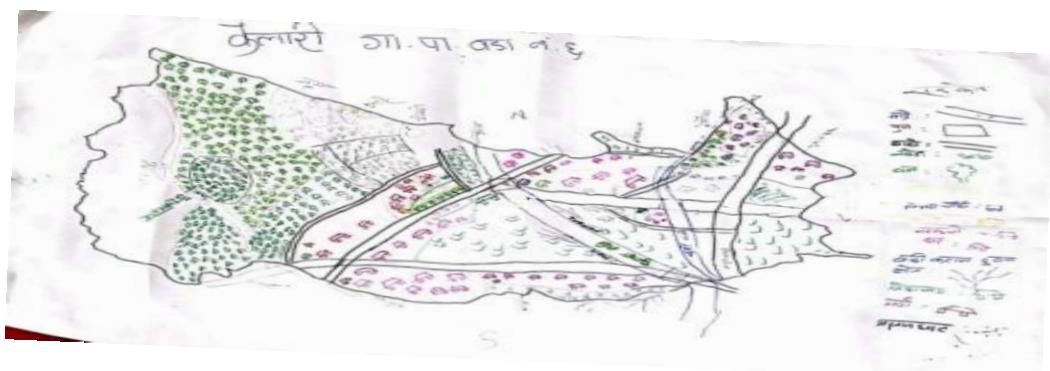


तालिका १६: वडा नं ५ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स.	प्रभावित प्रकार	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहुनसक्ने जमिन विधामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय
१	बाढी मोहना नदी	बैजपुर	१२०	६०० जना	१०० विद्या	२ आटा
		मनिकापुर	११०	५५० जना	१४० विद्या	
		घोपिलिया	६४	२९० जना	१५० विद्या	
		पवेरा	११०	५५० जना	१५ विद्या	
		सङ्कपुर	८०	४०० जना	१५ विद्या	
		बन्दगौरी	४५	२३५		

वडा नं ६

कैलारी गाउँपालिका वडा नं ६ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पश्चिम उत्तरतिर धनगढी उ.म.न.पा ,पूर्वतिर वडा नं ८ , दक्षिणमा वडा नं ४ संग जोडिएको छ । १२१५ घरधुरी रहेको वडा नं ६ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै भगतपुर , सुर्मिंगाउ बस्तीमा पनि बाढीको जोखिम छ भने खबेनौली लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिसहरु धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।



तालिका १७: वडा नं ६ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स	प्रभाव वत प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्नसक्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहुनसक्ने जमिन विधामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिममा पर्नसक्ने सिचाई	जोखिममा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिममा पर्नसक्ने सरकारी भवन	जोखिममा पर्नसक्ने वाटो	
१	बाढी	भगतपुर	५६	२५० जना	६५ विद्या	२ आटा	१ ओटा	६ ओटा	सुर्मिनाला	७४ घरधुरीलाई	२ ओटा	९ किमि
		सुर्मिंगाउ	११२	५६० जना	१३० विद्या							
		खबेनौली	२५६	१२८० जना	२८० विद्या							

वडा नं ७

कैलारी गाउँपालिका वडा नं ७ को जोखिमनक्सांकनगर्दा सो वडाको पश्चिमउत्तरतिर वडा नं ५र १, पूर्वतिर भजनी नपा, दक्षिणमा भारत संग जोडिएको छ । १४९६ घरधुरी रहेको वडा नं ७ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै शिवपुर, हौसलपुर बस्तीमा पनिबाढीको जोखिम छ भने रामपुर, भुइयाफाटा लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।

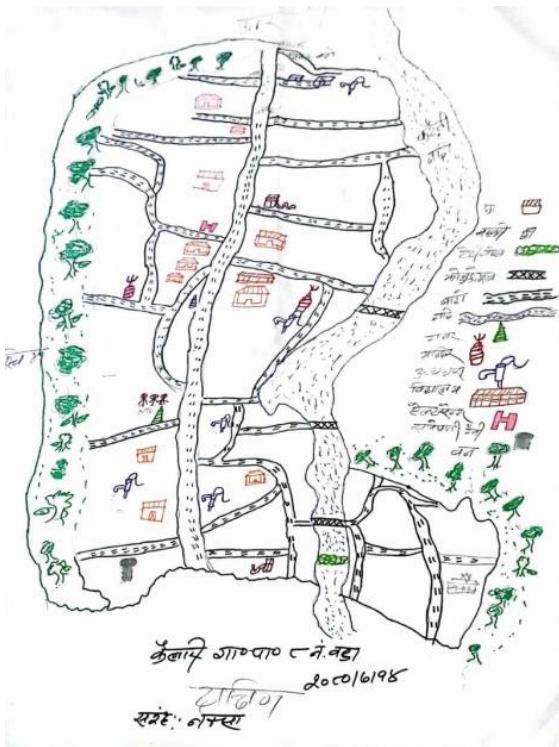


तालिका १८: वडा नं ७ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स.	प्रभाव वत प्रको प	जोखिम मा रहेको टोल वा बस्तीको नाम	जोखिमम ा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखि ममा पर्नसक्ने ने जनसं ख्या	क्षेत्रीहु नसक्ने जमिन विधाम ा	जोखि ममा पर्नसक्ने ने विद्या लय	जोखिममा पर्नसक्ने स्वास्थ्यचौ की	जोखि ममा पर्नसक्ने सानेपान ा	जोखि ममा पर्नसक्ने ने सिचाँइ	जोखि ममा पर्नसक्ने विद्युतगृ ह	जोर्ज खम मा पर्नस क्ने सरक ारी भवन	जोखि ममा पर्नसक्ने वाटो
१	बाढी	हौसलपुर	२५ घर	१२५ जना	५ विद्या	१ आटा	१ ओटा				२ ओटा	७ किमि
		टिरी	५० घर	२५० जना	१३ विद्या							
		शिवपुर	२५ घर	१२५ जना	२० विद्या							
		भुइयापाटा	६० घर	३०० जना	५ विद्या							
		रामपुर	१० घर	५० जना	७ विद्या							
		बडकाब सन्ता	४० घर	२०० जना	७ विद्या							

वडा नं ८

कैलारी गाउँपालिका वडा नं ८ को जोखिम नक्सांकन गर्दा सो वडाको पश्चिम उत्तरतिर गौरीगंगा नगरपालिका, पूर्वतिर वडा नं ६, दक्षिणमा वडा नं २ संग जोडिएको छ । १०४१ घरधुरी रहेको वडा नं ८ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्ती जोखिममा परेको छ । यस्तै पृथ्वीपुर बस्तीमा पनिबाढीको जोखिम छ भने प्रतापपुर, लौसा, लोहरपुर लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिस धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।



तालिका १९: वडा नं ८ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिममा पर्नसक्ने घरधुरी	जोखिममा पर्नसक्ने जनसख्ता	क्षेत्रीहुनसक्ने जमिन विधामा	जोखिममा पर्नसक्ने विद्यालय	जोखिम मा पर्नसक्ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिममा पर्नसक्ने खानेपानी	जोखिम मा पर्नसक्ने सिचाँई	जोखिम मा पर्नसक्ने विद्युतगृह	जोखिम मा पर्नसक्ने सरकारी भवन
१	बाढी	भगाहा	३२	१५०जना	६५ विधा	२ आटा	१ ओटा	१० ओटा	सुमिनाला	२ ओटा	
		पृथ्वीपुर	१५०	३००जना	१३० विधा						
		लोहरपुर	१६०	४००जना	२८० विधा						
		दक्षिण टेडी	८०	२४०	५३ विधा						
		प्रतापपुर	२८	१४०	७५ विधा						
		लौसा...	४५	२२०	२७ विधा						

वडा न ९

कैलारी गाउँपालिका वडा नं ९ को जोखिम नक्सांकनगर्दा सो वडाको पश्चिम उत्तरतिर धनगढी उमनपा र गौरीगंगा नपा, पूर्वतिर वडा नं ८ र गौरीगंगा नपा धनगढी उ.म.न.पा., दक्षिणमा वडा नं ६ संग जोडिएको छ । १९७ घरधुरी रहेको वडा नं ९ मा बाढीको मुख्य प्रकोपमा रूपमा देखा परेको छ । बाढीका कारण बस्तीहरु देवीगंज, सामर, चौराहा, कोइलीताल, बस्तीमा पनि बाढीको जोखिम छ भने जवनीपुर, बनकनदरी र गदरिया लगायतका बस्ती पनि बाढीको जोखिममा परेका छन् । यस वडाका मानिसहरु धेरै जसो रोजगारीको खोजीमा भारत पसेका छन् ।



तालिका २०: वडा नं ९ बाढीवाट हुन सक्ने संभावित जोखिम विश्लेषण जोखिम नक्सांकन

क्र.स.	प्रभावित प्रकोप	जोखिममा रहेको टोल वा वस्तीको नाम	जोखिम मा पर्नसक ने घरधुरी	जोखिम मा पर्नस कर्ने जनसंख्या	क्षेत्रीहुन सक्ने जीमिन विद्यामा	जोखिम मा पर्नसको विचालय	जोखिम मा पर्नसको ने स्वास्थ्य चौकी	जोखिम मा पर्नसको खानेपान नी	जोखिम मा पर्नस कर्ने सिचाँ ई	जोखिम मा पर्नस कर्ने विचृतग्रह	जोखिम मा पर्नसको सरकारी भवन	जोखिम मा पर्नसक ने बाटो
१	बाढी	देवीगांज	३ घर	१५ जना	५ विद्या	२ आठा	१ ओटा				२ ओटा	७ किमि
		सामर चौराहा	८ घर	२४ जना	१३ विद्या							
		कोइलाह ताल	९ घर	३६ जना	२० विद्या							
		जबनीपुर	१५ घर	७५ जना	५ विद्या							
		बन्कन्दरी	१२ घर	४८ जना	७ विद्या							
		गर्दिरिया	५ घर	२३ जना	७ विद्या							

२.४. विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा

यस पालिकाका विभिन्न क्षेत्र तथा समुदायमा विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति परेको थियो भन्ने जानकारी लिन विपद्को ऐतिहासिक समय रेखा तयार गरिएको हो । जसबाट यस पालिकामा प्रकोपको दोहोरिने प्रवृत्ति तथा यसले गर्ने क्षति तथा असरका बारेमा जानकारी तयार गर्न सकिन्छ । सोही अनुरूप कार्यक्रममा समुदायका जेष्ठ नागरिक सहभागिहरू सँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गरी विगत वर्षको ऐतिहासिक समय रेखा तयार पारिएको छ, जसका आधारमा यो योजना तयार गरिएको छ । विगतमा आएको बाढीका कारण मृत्युको साथै जनधनको क्षति व्यापक रूपमा पुऱ्याएको देखिन्छ । त्यस्तै आगलागीका, चट्याङ्गका अन्य प्रकोपका कारण पनि मानिसहरूको ज्यान जानुका साथै विभिन्न सामग्रीहरूको क्षति भएको छलफल र विभिन्न तथ्यांकहरूले देखाउँछ । समुदायको भिन्न बुझाइ तथा अनुकूलनका पर्याप्त आर्थिक तथा मानवीय स्रोत नहुनाले जलवायु परिवर्तनको असरबाट प्रभावित देखिन्छ । बाढी जस्ता समस्याले समुदाय जोखिममा देखिन्छन् । वडा अनुसारको विस्तृत ऐतिहासिक समयरेखा निम्नानुसार रहेकोछ ।

तालिका २० : कैलारी गाउँउपालिका वडा नं १ को विगत वर्ष पुरानो ऐतिहासिक समयरेखा विष्लेषण

गाउँउपालिका : कैलारी वडा :१ हसुलिया बजार

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याङ्को विधि
बाढी	२०६४ असोज	वडा नं १ पुरै	काठका पुल बगाएको वडा नं ३ को पुरै घर बगाएको	डर त्रास	१२ लाखको बराबरको धान क्षेती भएको		३२ विघाको जमिन कटान भएको छ ।	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०७८ असोज	वडा नं १ पुरै	१० घर बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको		१२ रोपनी कटान	छलफल
बाढी	२०५५ साउन	वडा नं १ पुरै	१० घर		१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		४ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०६२ भाद्र	वडा नं १ पुरै	८ घर ३ ओटा पुल बगाएको		८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको	१ जना बाढीमा डुवेर	५ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०६५	वडा नं १ पुरै	१७ घर ४ पुल बगाएको		२५ लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको	हसुलिया गाउँमा डुवेर १ जनाको मृत्यु भएको	११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावाहुरी	२०७६ फागुन	वडा १पुरै	१५० ओटा घरको टिनको छाना उडाएको भत्केका		७२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
हावाहुरी	२०७९	वडा १ पुरै	९५ ओटा घर टिनको छाना		२७ लाख बराबरको क्षेती			छलफल

			उडाएको					
चट्याड	२०७२ २०७९	हसुलिया गाउँउ	३ ओटा भैसी मरेका २ जना घाइते		२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
सितलहर	२०७९	वडाभरि	६०० घर		१करोड ५० लाख बराबरको क्षेती			छलफल
सितलहर	२०७८	वडाभरि	५७० घर		८करोड बराबरको क्षेती			छलफल
सितलहर	२०७७	वडाभरि	२५० घर		९५लाख बराबरको क्षेती			छलफल
सितलहर	२०७३	वडाभरि	५२३ घर		२करोड बराबरको क्षेती			छलफल
सितलहर	२०७१	वडाभरि	६० घर		७० लाख बराबरको क्षेती			छलफल
आगलार्ग	२०५४	हसुलिया	७ ओटा घर जलेका		७६ लाखको क्षेती			
आगलार्ग	२०७९वैस ख	हसुलिया	१ घर जलेर नष्ट	१ सुगुर जलेको	५३ लाखको क्षेती			
आगलार्ग	२०८०	हरिनगर	१ घर गोठ जलेर नष्ट	१५ क्वीन्टल धान जलेको	५ लाख को क्षेती			
जनावर आतंक	प्रत्यक वर्ष	वडाभरि	बालीनाली खाइदिने	डर त्रास	५० लाख बराबरको क्षेती			
सङ्क दुर्घटना	२०७३ माघ	हसुलिया	५ ओटा मोटरसाइकल दुर्घटना		जनाको मृत्यु		अविना चौधरी 9821621711	

गाउँपालिका / नगरपालिका : कैलारी वडा : २

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
: बाढी	२०६५	वडा नं २ पुरे	बाटो बगाएको कच्ची घर नष्ट भएको	गाइ गोरु भैसी कुखुरा	१२ लाखको बराबरको धान क्षेती भएको		२४ विधाको जमिन कटान भएको छ ।	छलफल भलमन्सा संगको

बाढी	२०७२	वडा नं २ पुरै	काठको बगाएको पुल		१२ लाखको क्षती भएको		१४ रोपनी कटान	छलफल
बाढी	२०४०	वडा नं २ पुरै	५ घर ८ पुल बगाएको		१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		४ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०७९	वडा नं २ पुरै	८ घर २ ओटा पुल बगाएको		५ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०५६	वडा नं २ पुरै	सम्फना तालको माछा बगाएको २७ घर बगाएको		२५ लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावाहुरी	२०७७	वडा २ पुरै	१२३ ओटा घर भत्केका		२२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
हावाहुरी	२०७३	वडा २ पुरै	५७ ओटा घर भत्केका		२३लाख बराबरको क्षेती			छलफल
चट्याड	२०६५	बसौटी	डर त्रास		२ लाख बराबरको क्षेती खुसीराम चौधरीको मृत्यु			छलफल
चट्याड	२०५५	कैलारी २	डर त्रास		२३ हजार बराबरको क्षेती			छलफल
चट्याड	२०६१	वडा भरि	डर त्रास		४ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
सितलहर	२०७५	वडाभरि	६०० घर लाई	आलु गहुँबालीमा तोरी	१करोड ५० लाख बराबरको क्षेती	बाखा भैसी घरपालुवा जनावरलाई असर		छलफल

सितलहर	२०७९	वडाभरि	५७० घर	आलु गहुँबालीमा	तोरी	इकरोड बरावरको क्षेती	बाखा भैसी घरपालुवा		छलफल
सितलहर	२०६३	वडाभरि	२५० घर	आलु गहुँबालीमा	तोरी	७५लाख बरावरको क्षेती	जनावरलाई असर		छलफल
सितलहर	२०५१	वडाभरि	५२३ घर	आलु गहुँबालीमा	तोरी	इकरोड बरावरको क्षेती	बाखा भैसी घरपालुवा		छलफल
सितलहर	२०६४	वडाभरि	६० घर	आलु गहुँबालीमा	तोरी	७६ लाख बरावरको क्षेती	जनावरलाई असर		छलफल
खडेरी	२०७९	वडाभरि		आलु गहुँबालीमा	तोरी				
खडेरी	२०८०	वडाभरि		आलु गहुँबालीमा	तोरी				
जनावर आतंक	२०७९	बसौटी					मंझरा गाँउमा १ जनाको मृत्यु		
सडक दुर्घटना	२०७६	बसौटी							

गाउँपालिका : कैलारी वडा : ३ टि.सि.एन

विपद्	साल महिना	र	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुस्त्याङ्को विधि
: बाढी	२०४०		वडा नं ३ पुरै	काठका पुल बगाएको वडा नं ३ को पुरै घर बगाएको		१२ लाखको बरावरको धान क्षेती भएको	महनपुर गाँउमा सुत्केरी पार्वती चौधरीको मृत्यु	२० विघाको जमिन कटान भएको छ ।	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०६४		वडा नं ३ पुरै	१० घर बगाएको		१४ लाखको क्षती भएको		१२ रोपनी कटान	छलफल

बाढी	२०५६	वडा नं ३ पुरै	१० घर ८ पुल बगाएको		१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		४ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०६६	वडा नं ३ पुरै	८ घर ५ ओटा पुल बगाएको		८ लाखको क्षती भएको २ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०६३	वडा नं ३ पुरै	१७ घर ४ पुल बगाएको		२५ लाखको क्षती भएको ६ वटा किराना पसल नष्ट भएको		११ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
बाढी	२०६७	वडा नं ३ पुरै	३० घर ६ पुल बगाएको		१५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५ रोपनी जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावाहुरी	२०७८	वडा ३ पुरै	२० ओटा घर भत्केका		२ लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
हावाहुरी	२०७४	वडा ३ पुरै	५०० ओटा घर भत्केका		२२ लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
हावाहुरी	२०७५	वडा ३ पुरै	५० ओटा घर भत्केका		२३लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
हावाहुरी	२०६४	वडा ३ पुरै	३० ओटा घर भत्केका		२९ लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
हावाहुरी	२०५६	वडा ३ पुरै	२० ओटा घर भत्केका		७ लाख बराबरको क्षेत्री			छलफल
हावाहुरी	२०५५	वडा ३ पुरै	१० ओटा घर		२ लाख बराबरको			छलफल

			भृकेका		क्षेत्री			
चट्याड	२०५०	खोनपुर	२ ओटा गारु मरेका		२ लाख बरावरको क्षेत्री			छलफल
चट्याड	२०३५	उत्तर भट्टरी	१ ओटा रागा मरेको		२५ हजार बरावरको क्षेत्री			छलफल
चट्याड	२०७२ २०७९	लालपुर टिसिएन	३ ओटा भैसी मरेका २ जना घाइते		२ लाख बरावरको क्षेत्री			छलफल
सितलहर	२०७९	वडाभरि	६०० घर		१करोड ५० लाख बरावरको क्षेत्री			छलफल
सितलहर	२०७८	वडाभरि	५७० घर		८करोड बरावरको क्षेत्री			छलफल
सितलहर	२०७७	वडाभरि	२५० घर		९५लाख बरावरको क्षेत्री			छलफल
सितलहर	२०७३	वडाभरि	५२३ घर		२करोड बरावरको क्षेत्री			छलफल
सितलहर	२०७१	वडाभरि	६० घर		७० लाख बरावरको क्षेत्री			छलफल

गाउँपालिका : कैलारी वडा :४

विपद्	साल महिना	र स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याङ्को विधि
: वाढी	२०४० भाद्र	केनाउ र भित्तरिया	बाटो विग्रीएको १०० घर भत्किएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	२०० बाखा १०० कुखुरा १० ओटा गाइ भैसी	४ जना घाइते पौडी काट्ने क्रममा	२० विधाको जमिन कटान भएको छ । १५ लाख सम्म	छलफल भलमन्सा संगको
वाढी	२०५४ श्रावण	के गाउँ र भित्तरिया गाउँ	१० घर बगाएको ६०० घरमा पानी पसेको काठको पुल बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	१४ लाखको क्षती भएको		१२ रोपनी कटान	छलफल

बाढी	२०६५	के गाँउ र भितेरिया गाँउ	८० घर १ पुल १ विद्यालय बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	३५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५० विद्या जग्गा कटान क्षती भएको	छलफल
हावाहुरी	२०७४	वडा ४ पुरै	२० ओटा घर भत्केका ५०० घर आंसिक क्षती		३५ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
हावाहुरी	२०७५	वडा ४ पुरै	५०० ओटा घर भत्केका		२२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
चट्याड	२०७८	भितरिया	२ ओटा गारु मरेका		२ लाख बराबरको क्षेती	१ जनालाई चोट लागेर अपांग		छलफल
चट्याड								
सितलहर	२०६७	वडाभरि	५२३ घर		२करोड बराबरको क्षेती			छलफल
जनावर आतंक	प्रत्येक वर्ष	वडाभरि	छाडा चौपायाले बालीनाली नष्ट			७० लाख बराबरको क्षेती		छलफल
सङ्क दुर्घटना	२०८०	के गाउ				१ जनाको मृत्यु		

गाउँपालिका : कैलारी वडा :५

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याङ्कको विधि
: बाढी	२०८४ असोज	वैजपुर	१ ओटा घर बगाएको साविक ६ नं ओडाको भगवती चौधरीको ऐलानी जग्गा काठको घर अन्न कपडा सबै बगायो ।	डर त्रास	३० कुखुरा १० ओटा बंगुर मरे	१ जना धाइते पौडी काट्ने क्रममा	१३ विद्याको जमिन कटान भएको छ । १५ लाख सम्म	छलफल भलमन्सा संगको

बाढी	२०४० श्रावण		१० घर बगाएको ६०० घरमा पानी पसेको काठको पुल बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	१४ लाखको क्षती भएको	फरहारी डगौरा घाइते भएको	१२ कटान	रोपनी	छलफल
बाढी	२०६४	सबै टोल	८० घर १ पुल १ विद्यालय बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	३५ लाखको क्षती भएको ३ वटा किराना पसल नष्ट भएको		५० विधा जग्गा कटान क्षती भएको		छलफल
हावाहुरी	२०७४	वडा ५पुरै	२० ओटा घर भत्केका ५०० घर आँसिक क्षती		३५ लाख बराबरको क्षती				छलफल
हावाहुरी	२०७५	वडा ५ पुरै	५०० ओटा घर भत्केका		२२ लाख बराबरको क्षती				छलफल
चट्याड	२०७६		१ ओटा गोरु मरेको		२० हजार बराबरको क्षती	१ जनालाई चोट लागेर अपांग			छलफल
चट्याड									
सितलहर	२०६७	वडाभरि	५२३ घर		२करोड बराबरको क्षती				छलफल
जनावर आतंक	प्रत्येक वर्ष	वडाभरि	छाडा चौपायाले बालीनाली नष्ट				७० लाख बराबरको क्षती		छलफल
सङ्क दुर्घटना									

गाउँपालिका : कैलारी वडा : ६

विपद्	साल महिना	र	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना विधि	पुष्ट्याङ्को
: बाढी	२०३० असोज		वडा नं ६ पुरै	बाटो बिग्रीएको १०० घर १ डुंगा बरेको	डर त्रास भगडा चोरी	३० बाखा ६५ कुखुरा १३ ओटा बंगुर	२ जना घाइते पौडी काट्ने क्रममा	२३ विद्याको जमिन कटान भएको छ। १२ लाख सम्म	छलफल	भलमन्सा संगको
बाढी	२०४५ श्रावण		वडा नं ६ पुरै	९ओटा कच्ची घर बगाएको ४३ घरमा पानी पसेको काठको पुल बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	१२ लाखको क्षति भएको		१२ रोपनी कटान	छलफल	
बाढी	२०६४ असोज		वडा नं ६ पुरै	५ घर १ पुल बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	३ वटा किराना पसल नष्ट भएको १३ ओटा बंगुर मरेका		५० विद्या जग्गा कटान क्षति भएको ९३ लाख	छलफल	
बाढी	२०७८ कार्तिक		वडा ४ पुरै	२ ओटा घर भत्केका १० घर आंसिक क्षति	डर त्रास	१३ लाख बराबरको क्षेती			छलफल	
हावाहुरी	२०७५		वडा ६पुरै	१३० ओटा घर भत्केका		२२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल	
हावाहुरी	२०६६		खरेटी बेनौली	१४० घरको छाना उडायो		१९ लाखको क्षेती				
हावाहुरी	२०७४		बनकट्टा	३० घरको छाना उडायो		१७ लाखको क्षेती				
हावाहुरी	२०७६		धर्मापुर भगतपुर	७५ घरको छानो उडायो	डर त्रास चोरी	७ लाखको क्षेती				

चट्याड	२०६६	भगतपुर	१गोठ जलेको		२ लाख बरावरको क्षेत्री	१ जनालाई चोट लागेर अपांग		छलफल
चट्याड	२०७९	बनकट्टा	सालको रुखमा क्षेत्री					
आगलागि	२०८०	बनकट्टा	१०० ओटा घर जलेको ७० ओटा चौपाया मरेका		९० लाख बरावरको क्षेत्री			
आगलागि	२०७५	सुर्मा	५ ओटा घर जलेका		३० लाख			
आगलागि	२०७६	बनकट्टा	१ घर जलेको		३ लाख			
सितलहर	२०५३	वडाभरि			२करोड बरावरको क्षेत्री			छलफल
सितलहर	२०७५	वडाभरि			बालीनालीमा क्षेत्री			
जनावर आतंक	२०७८	बनकट्टा	बाघको आक्रमण			१ जना घाइते	७० लाख बरावरको क्षेत्री	छलफल
खडेरी	२०३५	वडाभरि					वर्षेवाली पुरै नोकसान ५ करोड बरावर क्षेत्री	
सडक दुर्घटना	२०८०	बनकट्टा	मोटरसाइकल अटो दुर्घटना			१ जनाको मृत्यु		

गाउँपालिका : कैलारी वडा : ७ रतनपुर कैलाली

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याङ्को विधि
: बाढी	२०६४ असोज		१४०० घर बगायो , ७ ओटा विद्यालय भवन पुरै छुवान भुइयाफाटा बसन्ता रामपुर बस्ती सरायो	शिवमन्दिर, करमदेव रतनपुर बसन्ता छटकपुर	१५ ओटा पसल बगायो २० ओटा भैसी , ४५ बंगुर , १५० ओटा गाइ गोरु ७३५ कुखुरा बगाएको करिब २ करोडको क्षेत्री भएको		४५ विद्याको जमिन कटान भएको र १६५ विद्या जमिन पटानी भएको सयौ धानबाली नष्ट भएको छ । २करोड सम्म क्षेत्री	छलफल जेष्ठनागरिक, जनप्रतिनिधि भलमन्सा संगको

बाढी	२०१७ साल श्रावण	वडा नं ७ पुरै	कर्लीबाँध फुटेर ४५ घर ३ ओटा विद्यालय बगाएको बाटोघाटो कटान धेरै क्षेत्रीभएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	२ पसल वगायो २ ओटा नदी विचको सयौं विधा जमिन कटान भएको	५ जनाको बाढीले बगाएर मृत्यु भएको	२३ विधा जमिन कटान	छलफल
बाढी	२०३५ असोज	वडाभरि	वडाभरि धानबाली नष्ट	दशै लगतै भएकोले धान बेचेर पैसा तिन सकिएन	३ वटा किराना पसल नष्ट भएको १३ ओटा बंगुर मरेका		३५ विधा जग्गा कटान क्षती भएको ५३ लाख बन जंगलको विनास	छलफल
बाढी	२०४० असार	वडाभरि	१३ ओटा घर भत्केका	डर त्रास	४ पसलमा बाढी ७ लाख बराबरको क्षेत्री		१२ विधा जमिन कटान	छलफल
बाढी	२०७९ असार	रामपुर छटकपुर	४ ओटा घर भत्केका २ ओटा काठेपुल	डर	६३ ओटा भैसी , ३५० बाखा , १३० गाइगोरु , ७०० कुखुरा बगेर मेरेका			छलफल
बाढी	२०२५ साल	रतनपुर सगरपुरानाटोल	४ घर बगायो	डर त्रास	५ भैसी ६५ गाइगोरु २५० ओटा बाखा बगायो खेत कटान डुवान	२ जना बेपत्ता		छलफल
बाढी	२०५६ साउन	पुरै वडा	१३ घर बगाएर टोल नै विस्थापित भएका	डर त्रास	२ भैसी ३५ गाइगोरु १५६ ओटा बाखा बगायो खेत कटान डुवान		२३ ओटा कुखुरा ३ ओटा भैसी मरे	छलफल
आगलागी	२०७९ बैसाख	विपदपुर	११ घर जलेर नष्ट पूर्ण क्षेती ३५ घर आँसिक क्षेती ३७ घर	डर त्रास	घर भित्र भएका सम्पूर्ण सामान अन्नपात जलेको सामान साटासाट भएको	१ महिला घाइते	गाइ १५, बाखा ४५ सुगुर ५३ धान तोरी गहु अन्नपात भाडाकुडा	छलफल

							सबै नष्ट भयो । लाखौंको नोक्सान	
आगलागि	२०७६	शिवपुर	पुष्पा चौधरीको घर जलेर नष्ट कुखुरा पालन खोर जलेर नष्ट	डरत्रास				
हावाहुरी	२०३२	नारायणपुर रत्नपुर	४० घरको छाना उडायो जयपति चौधरीको मिलको छाना गडायो सामान नष्ट	चोरी त्रास डर	२ विद्यालयका छाना उडायो			
हावाहुरी	२०६९	वडाभरि	३७ घरको छाना उडायो					
हावाहुरी	२०५०	वडा नं ७ पुरै	२० घरको छाना उडायो	डरत्रास	३ ओटा भवनका विद्यालय			
हावाहुरी	२०५२	वडाभरि	६०० घर गोठको छाना उडायो	डरत्रास	७ ओटा भवन विद्यालयका छाना उडायो	१ जना घाइते रुख ढलेर		
चट्याड	२०६०	बसन्ता		डरत्रास	दहितान छोरा खेत जोत्न जादै थियो मर्यो ।			
चट्याड	२०७६	भुइयाफाटा			राजकुमारको भाइ टेकलालको शरir जलेको			
चट्याड	२०८०	बसन्ता			सालको रुखमा परेको भागिरामको आँगनमा ढलेको			
असिनापानी	२०५८ चैत	वडाभरि	वालीनाली सखाप पारेको					
असिनापानी	२०८०	वडाभरि	वालीनाली सखाप पारेको					
जनावर	२०८०	भुइयाफाटा	गौरी साव भोजलाल चौधरीका १२ कट्टा धानबाली			३ जना घाइते		

			नष्ट					
जनावर	२०५०	वडाभर	भारतबाट आएका हातीहरुले हरेक बस्तीका खेतमा लगाएका धानबालीहरु नष्ट गर्दैन ।					
जनावर	२०६०	भुइयाफाटा	केउलीदेबीको श्रमिन हातीले मारेको					
	२०६५ देखि	जंगल किनाराका बस्तीहरु	बाँदर आतंक बालीनाली नष्ट भएको					
सर्पदंश	२०६७ असार	रतनपुर				लाहुरामको भाइको सर्पले टोकेर मृत्यु ।		
सर्पदंस	२०५८	भुइयाफाटा				सन्तोषको छोराको मृत्यु		
सडक दुर्घटना	२०७५ साल	भुइयाफाटा	द्याक्टर दुर्घटना भएको			१ जनाको मृत्यु		
सडक दुर्घटना	२०७९ साल	सुर्मिनाला	मोटरसाइकल दुर्घटना भएको			१ जनाको मृत्यु		
सडक दुर्घटना	२०६० साल	विपतपुर	मोटरसाइकल दुर्घटना			२ जनाको मृत्यु		
माहुरी	२०७९ भदौ	रतनपुर				१ जनाको मृत्यु भएको		

गाउँपालिका : कैलारी वडा :८

विपद्	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याइको विधि
बाढी	२०६४ असोज	वडा नं ८ पुरै	१२ घर ५ काठेपुल	रामजानकी मन्दिर पानीले डुवाएको	५ ओटा पसल बगायो	२ जना घाइते पौडी काट्ने क्रममा	२४ विद्याको जमिन कटान भएको छ। ३० लाख सम्म ७ विद्या	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०४० श्रावण	वडा नं ८ पुरै	४० घर बगाएको ७ ओटा घर भत्केका ६ ओटा पुल बगायो	डर त्रास हिंसा लुटपाट	२ पसल	३ जनाको मृत्यु ७ जना घाइते	२३ विद्या जमिन पुरै	छलफल
बाढी	२०४५ असोज	लौसा	५ घर १ पुल बगाएको	डर त्रास हिंसा लुटपाट	३ वटा किराना पसल नष्ट भएको १३ ओटा बंगुर मरेका		३५ विद्या जग्गा कटान क्षती भएको ५३ लाख	छलफल
बाढी	२०७९ कार्तिक	भंगाहा पूर्वटिरी	७ ओटा घर भत्केका	डर त्रास	३ पसलमा बाढी ७ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
बाढी	२०७५	वडा ६पुरै	१३० ओटा घर भत्केका		२२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
बाढी	२०७०	खलुवा	१४ घर बगायो	डर त्रास	खेत कटान डुवान		बंगुर १३ ओटा मरे	छलफल
बाढी	२०६८	लौसा ,पूर्व टिरी	११ घर	डर त्रास	३५ विद्या जमिन कटान		२३ ओटा कुखुरा ३ ओटा भैसी मरे	छलफल
बाढी	२०६३	पृथ्वीपुर	१७ घर	डर त्रास	लक्ष्मी मावि पानीले असर	२ जना घाइते		छलफल
बाढी	२०६०	लोहरपुर	२५ घर	डरत्रास				छलफल
हावाहुरी	२०५७	पृथ्वीपुर	४०० घरको छाना	चोरी त्रास	४ विद्यालयका छाना			

			उडायो	डर	उडायो			
हावाहुरी	२०८०	प्रतापपुर	१ घर पुरै भत्कायो	डरत्रास	५ विद्यालयका छाना उडाया			
हावाहुरी	२०७५	प्रतापपुर	४० घरको छाना उडायो	डरत्रास	९ ओटा भवनका विद्यालय	३ जना घाइते प्रतापपुरमा		
हावाहुरी	२०७६	वडाभरि	१६०० घर गोठको छाना उडायो	डरत्रास	१६ ओटा भवन विद्यालयका छाना उडायो	१ जना घाइते रुख ढलेर लोहरपुरमा		
चट्याड	२०४५	पृथ्वीपुर	जीतरामको रागो मर्यो	डरत्रास		दयारामको श्रीमतिको मृत्यु भयो खेतमा रोप्छै गर्दा		
चट्याड	२०६५	भंगाहा	आपको रुखमा पर्यो	डरत्रास				
चट्याड	२०७९	प्रतापपुर	केरामा क्षेती गर्यो	डरत्रास				
आगलागि	२०१३	पृथ्वीपुर	३० ओटा घर जलेर नष्ट भए १३ भेडा १५ बंगुर १७ ओटा कुखुरा मरे		१ विद्यालय नष्ट	१३ जनाको जलेर मृत्यु	२ करोडको क्षेती भयो	जीतराम घरमुलीका अनुसार
सितलहर	२०७८	सुर्मिटोल पृथ्वीपुर	आलु मसुरो नष्ट			जीत ब. को नाती अनुर चौधरीको मृत्यु भयो ।		
जनावर आतंक	२०६८	दुधिया	बाघको आक्रमणले ३ जना घाइते			३ जना घाइते		
सडक दुर्घटना	२०७९ असोज	लौसा	टेक्टर मोटरसाइकल ठोकिएको			१ जना मरे १३ जना घाइते		
सर्पदंस	२०८० असार	लोहारपुर	बाघको आक्रमण			१ जना १३ वर्षे केटीको मृत्यु		
सर्पदंस	२०८६	पृथ्वीपुर	बाघको आक्रमण			ठागुरामको छोराको मृत्यु		छलफल

गाउँपालिका : कैलारी वडा :९ गदरिया कैलाली

विपद्	साल महिना	र स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानवीय क्षति	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुष्ट्याङ्को विधि
: बाढी	२०७४ भदौ	वडा नं ९ गदरिया	आंसिक ३५ पूर्ण क्षती १२ घर बगाएको आफन्तमा विस्थापित भएको		३ ओटा पसल बगायो काइलहि ताल	२ जनाको मृत्यु भएको	३२ विधाको जमिन कटान भएको ३। ३० लाख सम्म	छलफल भलमन्सा संगको
बाढी	२०७१ श्रावण	वडा नं ९ जम्नीपुर	१ घर बगाएको	डर त्रास हिंसा लटपाट	२ पसल	३ वर्षको बच्चा डुबेको	२३ विधा जमिन पुरै कोहिलही ताल पुरिएको	छलफल
बाढी	२०७९ साउन	लम्कीफाँटा	बडाभरि धानवाली नष्ट	दशै लगते भएकोले धान बेचेर पैसा तिर्न सकिएन	३ वटा किराना पसल नष्ट भएको १३ ओटा बंगुर मरेका		३५ विधा जग्गा कटान क्षती भएको ५३ लाख बन जंगलको विनास	छलफल
बाढी	२०७८ असार	गदरिया	३ ओटा घर भत्केका	डर त्रास	४ पसलमा बाढी ७ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
बाढी	२०८० असार	कुमारीटोल	१३ ओटा घर भत्केका २ ओटा काठेपुल	डर	२२ लाख बराबरको क्षेती			छलफल
बाढी	२०७०	गदरिया	१४ घर बगायो	डर त्रास	खेत कटान डुवान		बंगुर १३ ओटा मरे	छलफल
बाढी	२०५६ साउन	देविगंज सामर चौराहा	२५ घर बगाएर टोल नै विस्थापित भएका	डर त्रास			२३ ओटा कुखुरा ३ ओटा भैसी मरे	छलफल

हावाहुरी	२०६७ जेठ	पादरिया सामर	घरका छाना उडाएको	डर त्रास		२ जना घाइते		छलफल
हावाहुरी	२०७६	वडाभरि		डरत्रास				
हावाहुरी	२०७२	गदरिया	४०० घरको छाना उडायो	चोरी त्रास डर	४ विद्यालयका छाना उडायो			
हावाहुरी	२०७५	वडा नं ९ पुरै	४० घरको छाना उडायो	डरत्रास	३ ओटा भवनका विद्यालय			
हावाहुरी	२०७६	वडाभरि	१६०० घर गोठको छाना उडायो	डरत्रास	७ ओटा भवन विद्यालयका छाना उडायो	१ जना घाइते रुख ढलेर		
चट्याड	२०६८	वडाभरि		डरत्रास	पानीतान्ते मोटर नष्ट भयो			
आगलागि	२०७६	देविगंज उत्तरटोल	१ घर जलेर नष्ट					
आगलागि	२०६८	वडाभर						
सितलहर	२०७८		आलु मसुरो नष्ट			जीत ब. को नाती अनुर चौधरीको मृत्यु भयो ।		
जनावर आतंक	२०६८	वडाभर	वाघले २ बंगुर मारेको			३ जना घाइते		
जनावर	२०७०	वडाभर	लगातार वाली खाने नष्ट गर्ने हैरान पार्ने					
सडक दुर्घटना	२०७६ बैसाख	कोइलही ताल	टेक्टर मोटरसाइकल ठोकिएको			१ जनाको मृत्यु १ जना घाइते		
सर्पदंस								
सर्पदंस								

२.५. प्रकोप, मौसमी र बालीपात्रो विश्लेषण

वडाहरु, समुदायस्तर र विध्यालयहरु बाट संकलन गरिएको सूचनाका आधारमा प्रकोपहरूको मौसमी पात्रो तयार गरिएको छ। विभिन्न प्रकोपले कुन-कुन महिनामा मानिसहरू बढी संकटासन्न हुन्छन् भन्ने तलको तालिकाले देखाउँदछ। तलको तालिका बमोजिम मौसमी पात्रोको विश्लेषण गर्दा पहिले भन्नाले २०४० साल अधिको समय (करिव ३० वर्ष अधिको) र अहिले भन्नाले ३० साल पछि परिमार्जन गर्ने मिति सम्मको समयलाई जनाउँदछ।

२.५.१. प्रकोप पात्रो

तालिका २९ : गाउँपालिकाको प्रकोप पात्रो

प्रकोप /महिना	३० वर्ष	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मसिर	माघ	फागुन	चैत्र
भुकम्प	पहिले											
	अहिले											
बाढी	पहिले											
	अहिले											
आगलागी	पहिले											
	अहिले											
माहामारी	पहिले											
	अहिले											
खडेरी	पहिले											
	अहिले											
हावाहुरी	पहिले											
	अहिले											
बन्यजन्तु	पहिले											
	अहिले											
असिनापानी	पहिले											
	अहिले											
चट्याङ्ग	पहिले											
	अहिले											

माथिको तालिका अनुसार आँकडामा खासै परिवर्तन नदेखिए पनि सहभागीहरूको अनुभव तथा विश्लेषण निम्नानुसार रहेको छ।

मुख्य जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरूको विश्लेषण गर्दा खडेरी, बाढी र असिना पर्ने समयमा परिवर्तन देखिएको छ। साथै, अन्य प्रकोपहरू पनि पहिले भन्दा बढी र बारम्बार बढेको देखिन्छ।

खडेरी पनि पहिलेको तुलनामा धेरै वढि समय हुने गरेको छ भने चट्याङ्ग जुनसुकै बेलामा पर्ने र यसको दर अहिले वृद्धि हुँदै गएको पाईन्छ। हिउँदे वर्षा घटेका कारण खडेरीको बढेको छ।

जाडो हुने समयावधिमा एकरूपता रहेता पनि जाडोपनको मात्रा घटेको महसुस गरिएको छ। त्यसै गरी हावाहुरी हुने समयमा पनि वृद्धि भएको पाईन्छ भने जसका कारण र खडेरीले गर्दा आगलागीको प्रकोपलाई बढावा दिएको देखिन्छ।

२.५.२. मौसमी पात्रो

तालिका ३० : पालिकाको मौसमीपात्रो

मौसम	३० बर्ष	बैशाख	जेठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मङ्सिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
मनसुनवर्षा	पहिले												
	अहिले												
हिउदे वर्षा	पहिले												
	अहिले												
जाडो	पहिले												
	अहिले												
गर्मी	पहिले												
	अहिले												

माथिको तालिका अनुसार आँकडामा खासै परिवर्तन नदेखिएपनि सहभागीहरूको अनुभव तथा विश्लेषण निम्नानुसार रहेको छ ।

गर्मीको समय पहिला भन्दा वृद्धि भइरहेको र एककासी गर्मी वढ्ने गरेको छ ।

वर्षामा अनियमिता हुने गरेको छ । वर्षा हुने समय पनिपहिलाको तुलनामा कम र सुरुको वर्षा अलि पछि धकेलिएको र हिउदमा वर्षा हुने क्रम रोकिएको देखाएको छ ।

२.५.२. बालीपात्रो

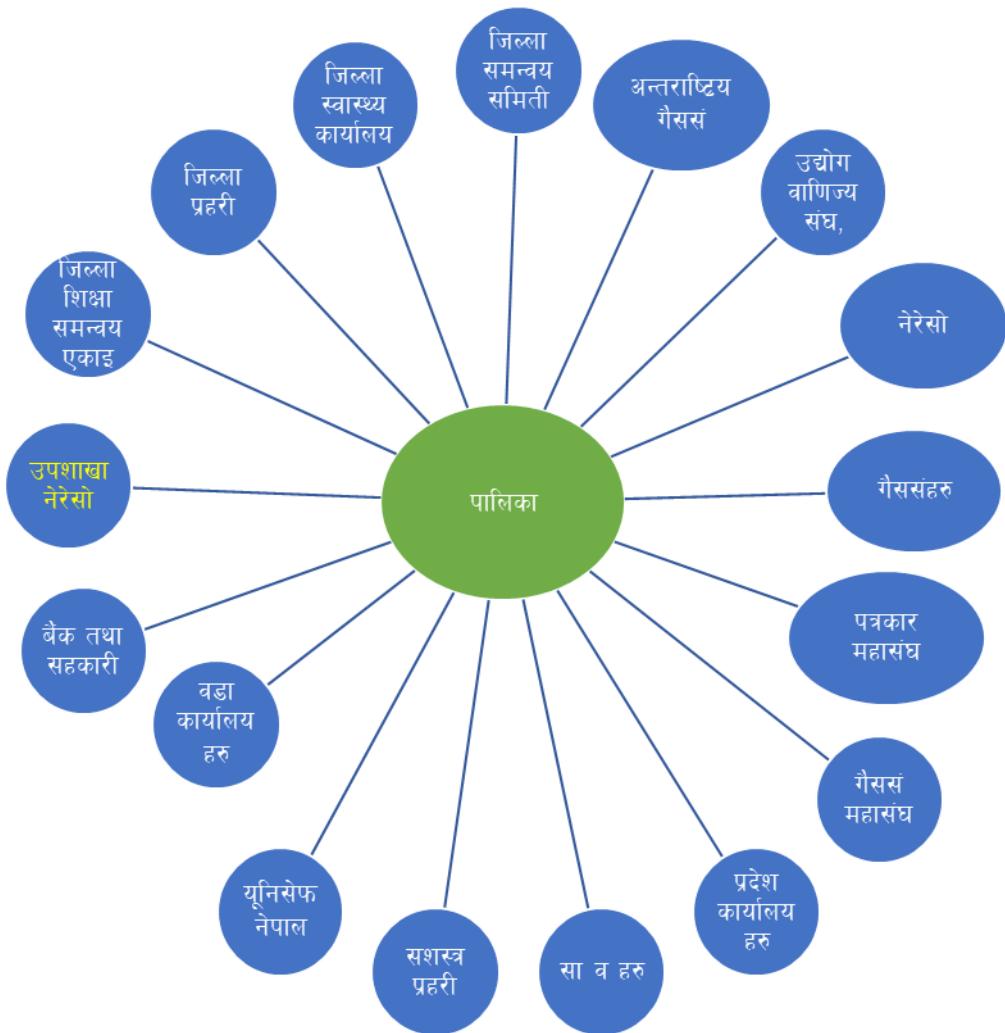
बालीपात्रो विधि यस क्षेत्रको बालीमा जलवायु परिवर्तनको असरको स्तर विश्लेषण गर्न प्रयोग गरिएको छ । यस विधिमा पहिले र अहिलेको बाली लगाउने तथा काट्ने समयमा आएको परिवर्तनबारे सहभागिता मूलक विश्लेषण गरिएको छ ।

तालिका ३१: परिवर्तित बाली तथा वनस्पती पात्रो

विवरण	समय	बैशाख	जेठ	असार	साउन	भद्रौ	असोज	कार्तिक	मङ्सिर	पुस	माघ	फागुन	चैत
धानको वीउलगाउने	पहिले												
	अहिले												
धान रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
धान काट्ने	पहिले												
	अहिले												
मकै छर्ने	पहिले												
	अहिले												
मकै भित्रयाउने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ काट्ने	पहिले												
	अहिले												
विरुवामाफललाग्ने	पहिले												
	अहिले												
आतु रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
आतु खन्ने	पहिले												
	अहिले												

बाली तथा वनस्पती अवस्थाको विषयमा समुदायमा गरिएको छलफलबाट स्पष्ट रूपमा बालीमा जलवायु परिवर्तनको असर देखिन थालेको निष्कर्षमा पुग्न सकिन्छ । मकै लगाउने समय पारम्पारिक रूपमै चलिआए पनि हाल यसको पाक्ने समय तथा लगाउने समयमा निरन्तरता रहेको पाइँदैन । पहिला भन्दा १५ दिन पहिले पाक्ने गरेको छ । गर्मीयाम लामो समय सम्म रहने हुँदा छिटो पाक्न थालेको स्थानीय समुदाय बताउँछन् । उन्नत जातकाबीउहरू बढी लगाउने गरेको पाइन्छ । धानमा पहिले एक बाली मात्र हुन्थ्यो भने हाल सिँचाइ र हाईब्रिड तथा उन्नत जातका बीउको सुविधा रहेका ठाउँमा दुई बाली नै लगाए तापनि पहिलेको एक बाली र अहिलेको दुवै बालीको उत्पादनमा लगभग फरक नपाइएको स्थानीय बासीको अनुभव छ ।

वर्षा हुने समय परिवर्तन हुनथालेको र रोप्ने बेला र फुल तथा दाना लाग्ने बेलाहुने खडेरीले गर्दा धान खेतीमा पर्याप्त मात्रमा असर परेको देखिनथालेको छ । हिउँदै वर्षा लगभग धेरैकम भएको हुँदागहुँ खेती विस्थापित हुँदै गएको प्रस्त देख्न सकिन्छ । आलु खेतीमा वृद्धि हुँदै आएको छ भने कृषकहरू पनि सो खेती तर्फ आर्कषित भएका पाइन्छ तर लामो खडेरी र तुषारोको समस्या देखिन्छ ।



२.६. पालिकामा रहेका स्रोत तथा क्षमताको विश्लेषण

२.६.१. सरोकारवाला व्यक्तितथा संघसंस्थाहरूको विवरण

पालिकामा जीविकोपार्जन सुधार र समुदाय विकासका लागि विभिन्न संस्थाहरूले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रम मार्फत टेवा पुऱ्याएका छन्। जलवायु परिवर्तन र विपद् जोखिम व्यवस्थापनका सवालमा आर्थिक, प्राविधिक तथा सहजीकरण सहयोग गर्न सक्ने संघ-संस्था तथा निकायहरू पहिचान गरी सो संस्थाहरूको सम्भावित भूमिका र अपेक्षित सहयोगका बारेमा यसमा उल्लेख गरिएको छ।

आगामी दिनमा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनमा सबैको साथ र सहयोग आवश्यक हुन जान्छ। यसका लागि पालिकाले प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा रहेका माथि उल्लेखित सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाहरूमा सहयोगका लागि बेला बेला अन्तर्क्रिया गर्ने, पत्राचार गर्ने तथा निरन्तर सम्पर्क र समन्वय गरी अनुकूलन योजना कार्यान्वयन गरिने छ।

क्र. सं.	कार्यालय संघसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग	विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी १	०	जनचेतना औषधी उपचार	स्वास्थ्य कार्यकर्ता फिल्डमा खटाउने		राहत वितरणमा सहयोग
२	छिमेकी लघुवित्त संघ	कैलारी १	५० मिटर	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
...३	कैलारी सहकारी सं लिमिटेड	कैलारी १	५५ मि	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
४	लक्ष्मी लघुवित्त संस्था	कैलारी १	२० मि	आफना सदस्यलाई जानकारी गराउने	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
५	बनदेवी सहकारी संस्था	कैलारी १	१५० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
६	सानाकिसान स. संस्था	कैलारी १	१५० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
७	स्वावलम्बन लघुवित्त	कैलारी १	१५० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
८	मिरमिरे लघुवित्त	कैलारी १	८० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
	कालिका कृषि स. संस्था	कैलारी १	११० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
	नवजिवन स. संस्था	कैलारी १	१२० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
	सु.प. बहुउद्धेश्य सं	कैलारी १	१३० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने
	नवजिवन स. संस्था	कैलारी १	१०० मि	चेतनामुलक कार्यक्रम	संचालक समितिलाई अखित्यारी दिने र उद्धारमा सहयोग गर्ने		आर्थिक सहयोग गर्ने

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी २	वडा कार्यालयबाट अन्दाजी २ किमि	जनचेतना	स्वास्थ्य सेवा प्रा.उपचार	स्वास्थ्य सेवा
२	रेडक्रस	कैलारी	०	पूर्व सूचना प्रणालीमा सहयोग	खोज उद्धार राहात वितरण	जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु
४	रेडक्रस	हसुलिया	१ किमि	तालिम	राहात वितरण	
५	साहास नेपाल	सुर्मिनाला	१ किमि	चेतनामुलक कार्यक्रम	राहत वितरण	
६	सि.सि.एस	धनगढी	३५ किमि	चेतनामुलक कार्यक्रम	सूचना प्रवाह	
७	इ.प्र.का.	कैलारी ५	३ किमि	उद्धार	उद्धार	
८	वडास्तरिय क्लब	कैलारी २	०	सुचना		
९	भलमन्सा			पूर्व सूचना प्रणालीमा सहयोग	खोज उद्धार राहात वितरण	जिविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु
१०	आमासमुह					

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ३	०		स्वास्थ्य सेवा	
२	वि.ओ.पि.	कैलारी		सुचना प्रवाह	उद्धार	राहत
...३	आमा समुह	कैलारी ३	०			
४	रेडक्रस	हसुलिया	१ किमि	तालिम	राहात वितरण	
५	साहास नेपाल	सुर्मिनाला	१ किमि	चेतनामुलक कार्यक्रम	राहत वितरण	
६	सि.सि.एस	धनगढी	३५ किमि	चेतनामुलक कार्यक्रम	सूचना प्रवाह	
७	इ.प्र.का.	कैलारी ५	३ किमि	उद्धार	उद्धार	
८	वडास्तरिय क्लब	कैलारी ३	०	सुचना		

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ४	०	विपद् सम्बन्धि सचेतना गर्ने कार्य गर्दछ	महिला सुल्केरी, गर्भवती तथा वालकालिकाहरूलाई सुरक्षित स्थानमा वसाउने व्यवस्थापन	पानी सुदिकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	रेडक्रस सोसाइटी	कैलारी ४	४ किमि	सुचना प्रवाह ,पूर्व सुचनामा सहयोग	उद्धार	डाटा लिने , राहत वितरण गर्ने सामाग्री संकलन गर्ने
...३	साहास नेपाल	कैलारी ४	४ कि.मी	खाद्यान्त भण्डारण सम्बन्धि काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	मनोसामाजिक सहयोग
४	दौलत महिला अधिकार मञ्च	कैलारी ४	२७ किमि	आत्मसुरक्षा सुरक्षित बसाइ तथा सहजिकरण	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	मनोसामाजिक सहयोग
५	ओरेक नेपाल	कैलारी ४	४ किमि	प्रकोपचाट	राहत वितरण	सुल्केरी गर्भवतीहरूको व्यवस्थापना
६	नवजीवन सेवा	धनगढी	३५ किमि	शुद्ध खानेपानी तथा	उद्धारमा समन्वय सहकार्य	पालिकासंग समन्वय गरिए

	समाज			सरसफाईको व्यवस्थापन गर्दै		तथ्यांक संकलन गर्ने
७	सप्रीस नेपाल	धनगढी	३८ किमि	विपद् सम्बन्ध सचेताकरण गर्ने साथै विद्यालय सुरक्षित गर्ने	उद्धारमा समन्वय तथा पहचान	सरसफाईमा जोड दिने राहत वितरणमा सहयोग गर्ने
८	बडास्टरिय क्लब	कैलारी ३	०	सुचना		
९	सामाजिक विकास सेवा					
१०	सेतो गुराँस राष्ट्रिय बालविकास सेवा	कैलारी ४	पिसविन धनगढी	विभिन्न विद्यालयमा प्रकापका बारेमा चेतनामुलक कार्यक्रम गर्दै	बालवालिकालाई टि.एल.सि. को स्थापना गरी परामर्श गर्ने	विद्यालयमा परेको असरको बारेमा पालिकामा जानकारी गराउछ ।
११	मुक्त कमैया महिला विकास मञ्च	धनगढी	३५ किमि	कमैया कमलरीको वहस पैरवीगर्ने	राहत वितरणमा सहयोग	आवश्यक सहयोग गर्ने
१२	एफ.इ.डि.ओ	धनगढी	३५ किमि	चेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने	सहयोग समन्वय सहकार्य गर्ने	आवश्यक राहत वितरण
ख	बडा कार्यालय बाहिर					
१	इ.प्र.का.		१ किमि	उद्धार	सुचना प्रवाह	सुरक्षा
ग	पालिकाबाहिर					
१	फाया नेपाल	धनगढी	२५ किमि	विभिन्न तालिम गोष्ठी अभिमुखिकरण बाट चेतना फैलाउने	उद्धारमा समन्वय गरि जिल्लामा विभिन्न संघसंस्थाहरुसँग समन्वय गरि राहत वितरणमा सहयोग गर्ने ।	सरकारी तथा गैह सरकारी संघसंस्थाहरुसँग समन्वय गरि पुनिमार्णमा सहयोग गर्ने ।

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलि क दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	बडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ५	०	विपद् सम्बन्ध सचेतना गर्ने कार्य गर्दै	महिला सुल्केरी, गर्भवती तथा बालकालिकाहरुलाई सुरक्षित स्थानमा बसाउने व्यवस्थापन	पानी सुद्धिकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	इ.प्र.का हस्तिलिया	कैलारी ५		सुचना प्रवाह ,पूर्व सुचनामा सहयोग	उद्धार राहत वितरणमा सहयोग	डाटा लिने , राहत वितरण गर्ने सामाग्री संकलनमा सहयोग
...३	वि.ओ.पि. छोटीपालिया	कैलारी ५			राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	
४	विपद् प्रतिकार्य क्याडे	कैलारी ५		तालिममा सहयोग	उद्धारमा सहयोग गर्ने सुरीपत स्थानमा लिने	रेडक्सलाई सहयोग गर्ने
५	सामुदायिक व्य.स. विसनपुर	कैलारी ५		सिमुलेसन	उद्धारमा सहयोग सामान ओसारन	सहयोग
६	सामुदायिक बन				उद्धारमा समन्वय सहकार्य	काठ दाउरा सहयोग गर्ने
७	नेपाल रेडक्स सोसाइटी					तथ्यांक संकलन
८	बडास्टरिय क्लब	कैलारी ५	०	सुचना		

क्र. सं.	कार्यालय सद्विधासंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क्र	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ६ बनकट्टा	२५० मिटर	विपद सम्बन्ध सचेतना गर्ने कार्य गर्दछ	महिला सुत्केरी, गर्भवती तथा वालकालिकाहरुलाई सुरक्षित स्थानमा बसाउने व्यवस्थापन	पानी सुद्धिकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	रेडक्रस सोसाइटी	हसुलिया	७ किमि	सुचना प्रबाह ,पूर्व सुचनामा सहयोग	खोज तथा उद्धार	डाटा लिने सहयोग गर्ने
...३	युवा कल्याहरु	कैलारी ६	४ कि.मी	पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
४	बन समितिहरु	कैलारी ६	०	बृक्षरोपणका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	कलभर्ड निर्माण
५	विदालयहरु	कैलारी ६	०	पूर्वसुचनामा सहयोग	आश्रयस्थलको सहयोग	आवश्यक सहयोग

क्र. सं.	कार्यालय सद्विधासंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क्र	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ७ बसन्ता	०	जनवेतना जगाउने	प्राथमिक उपचार गरेको घाइतेको वर्गीकरण गर्ने र रिफर गर्ने ।	महामारी नियन्त्रणका कार्यक्रम का साथै पानी सुद्धिकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	रेडक्रस सोसाइटी	हसुलिया	५ किमि	सुचना प्रबाह ,पूर्व सुचनामा सहयोग	खोज तथा उद्धार	डाटा लिने सहयोग गर्ने
...३	इ.प्र.का. रामपुर	कैलारी ७	३ किमि	पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
४	वि.ओ.पि.क्याम्प	भइयाफा टा	५ कि.मि.	पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
५	विदालयहरु	कैलारी ७		पूर्वसुचनामा सहयोग	आश्रयस्थलको सहयोग	आवश्यक सहयोग
६	युवाकल्याहरु	कैलारी ७	२ किमि	पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
७	वि.ओ.पि.लझ्ठ आघाट	लझ्ठाघाट	५ किमि	पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
८	वडास्तरिय विपद् व्य.स.	कैलारी ७		पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने

क्र. सं.	कार्यालय सदृशसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ते सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ९ गदरिया	२०० मिटर	जनचेतना जगाउने	प्राथमिक उपचार गरेको घाइतेको वर्पिकरण गर्ने र रिफर गर्ने । महिला सुत्केरी, गर्भवती तथा वालकालिकाहरुलाई सुरक्षित स्थानमा बसाउने व्यवस्थापन	महामारी नियन्त्रणका कार्यक्रम का साथै पानी सुद्धिकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	रेडकस सोसाइटी	हसुलिया	७ किमि	सुचना प्रबाह ,पूर्व सुचनामा सहयोग	खोज तथा उद्धार	डाटा लिने सहयोग गर्ने
...३	यूवा क्लबहरु	कैलारी ९		पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
४	बन समितिहरु	कैलारी ९	०	बृक्षरोपणका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	कलभर्ड निर्माण
५	विदालयहरु	कैलारी ९	०	पूर्वसुचनामा सहयोग	आश्रयस्थलको सहयोग	आवश्यक सहयोग
६	पिडित मुक्ति समाज	गदरिया	५०० मिटर			आयआर्जनका कार्यक्रम
७	नवजिवन सेवा संघ					
८	सि.एफ.सि.					
९	न्यु जलयुवा स्पोर्ट क्लब					
१०	संघारी सहकारी	पृथ्वीपुर	३किमि	आयआर्जनका कार्यक्रम		आ यआर्जनका कार्यक्रम

क्र. सं.	कार्यालय सदृशसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथाजलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ते सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ८ पृथ्वीपुर माहिनीबजार	८०० मिटर	विपद सम्बन्धि सचेतना गर्ने कार्य गर्दछ	महिला सुत्केरी, गर्भवती तथा वालकालिकाहरुलाई सुरक्षित स्थानमा बसाउने व्यवस्थापन	पानी सुद्धिकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	रेडकस सोसाइटी	हसुलिया	७ किमि	सुचना प्रबाह, पूर्व सुचनामा सहयोग	खोज तथा उद्धार	डाटा लिने सहयोग गर्ने
...३	यूवा क्लबहरु	कैलारी ८		पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
४	बन समितिहरु	कैलारी ८	०	बृक्षरोपणका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	कलभर्ड निर्माण
५	विदालयहरु	कैलारी ८	०	पूर्वसुचनामा सहयोग	आश्रयस्थलको सहयोग	आवश्यक सहयोग
६	रोशनी सहकारी	भंगहा	४ किमि			आयआर्जनका कार्यक्रम
७	सौन्दर्य सहकारी	पृथ्वीपुर	१ किमि			आयआर्जनका कार्यक्रम
८	अखुवा सहकारी	पृथ्वीपुर	१ किमि	आयआर्जनका कार्यक्रम		आयआर्जनका कार्यक्रम
९	श्रमशिल हकारी	पृथ्वीपुर	२ किमि	आयआर्जनका कार्यक्रम		आयआर्जनका कार्यक्रम
१०	संघारी सहकारी	पृथ्वीपुर	३किमि	आयआर्जनका कार्यक्रम		आयआर्जनका कार्यक्रम

क्र. सं.	कार्यालय सङ्घसंस्था	ठेगाना	भौगोलिक दूरी	विपद् तथा जलवायु जन्यजोखिमव्यवस्थापनकालागिप्राप्तहुनसक्ने सहयोग		
क	वडाभित्र			विपद् पूर्व	विपद्को समयमा	विपद् पश्चात
१	स्वास्थ्य चौकी	कैलारी ९ गदरिया	२०० मिटर	जनचेतना जगाउने	प्राथमिक उपचार गरेको घाइतेको वर्गिकरण गर्ने र रिफर गर्ने । महिला सुत्केरी, गर्भवती तथा बालकालिकाहरुलाई सुरक्षित स्थानमा बसाउने व्यवस्थापन	महामारी नियन्त्रणका कार्यक्रम का साथै पानी सुदृकरण गर्ने परामर्श गर्ने
२	रेडक्स सोसाइटी	हसुलिया	७ किमि	सुचना प्रवाह पूर्व सुचनामा सहयोग	खोज तथा उद्धार	डाटा लिने सहयोग गर्ने
...३	यूवा क्लबहरु	कैलारी ९		पूर्वसुचनाका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	आवश्यक सहयोग गर्ने
४	बन समितिहरु	कैलारी ९	०	बृक्षरोपणका काम	राहात तथा उद्धारमा सहयोग गर्ने	कलभर्ड निर्माण
५	विदालयहरु	कैलारी ९	०	पूर्वसुचनामा सहयोग	आश्रयस्थलको सहयोग	आवश्यक सहयोग
६	पिडित मुक्ति समाज	गदरिया	५०० मिटर			आयआर्जनका कार्यक्रम
७	नवजिवन सेवा संघ					
८	सि.एफ.सि.					
९	न्यु जलयुवा स्पोर्ट क्लब					
१०	संघारी सहकारी	पृथ्वीपुर	३किमि	आयआर्जनका कार्यक्रम		आयआर्जनका कार्यक्रम

२.६.३. भौतिक, प्राकृतिक, सामाजिक तथा मानवीय श्रोत

तालिका ३२: कलारी गाउँपालिकाको क्षमता विश्लेषण
स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं १

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्घस्था (करित)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	दक्षिण मफ्करा , मनाउ , डम्मरा ३ ओटा झोलुंगे पुल कल्घट १४ ओटा काठेपुल २ ओटा	१८ ओटा	गोरेटो आवश्यकता	मर्मत गर्नुपर्ने	
सडक	सडक हुलाकी बाटो सहति	३ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
वाँध	वडाभरि	४ ओटा		राम्रो	
विद्यालयभवन	वडाभरि	६ ओटा		राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान		३ ओटा		राम्रो	
सामुदायिक चर्पी		०			
सञ्चारका साधन	वडाभरि				

यातायतका साधन	वडाभरि	३५० ओटा	रास्तो	
पूर्वसूचना प्रणाली		५ ओटा		
लाइफ ज्याकेट		१५ ओटा		
डु़ज्जा				
मानव संसद्धन				
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति		२० जना		
जिल्लाविपद्		७५		
प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति				
तालिमप्राप्तपौडीबाज		७५		
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		७५		
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		१०		
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०		
शिक्षक		१५		
कर्मचारी		८२		
स्वयंसेवक		७८		
सिकर्मी		१७५		
डकर्मी		२२५		
सामाजिक स्रोत				
सामुदायिकभवन	हरिनगर , हसुलिया , विसनपुर , रानामुडा ,मानक	५ ओटा	१ अधुरो	
पाटी पौवा		०		
खानेपानीवितरण धारा	वडाभरि	१००० ओटा		
मठ मन्दिर	बनदेवी मन्दिर , मझरा , हरिनगर , हसुलिया	५ ओटा		
सामाजिक संरचना				
महिला/आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह		२२		
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह		३		
निर्णय तहमाभएकामहिला				
शैक्षिकअवस्था (म/पु)				
आर्थिक स्रोत				
व्यापार व्यवसाय		११०		
उद्योगकलकारखाना		८		
नोकरी		७०		
बचत समूह		३५		
विपद् व्यवस्थापन कोष		६		
व्याइक तथावितीय संस्था		०		
प्राकृतिक स्रोत				
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर		
अन्य)		०		
निजीतालतलैया		८ ओटा		
		०		
कुवा	वडाभरि	५ ओटा		
नदीनाला		५ ओटा		
तालतथापोखरी		१३		
सिँचाइको साधन र स्रोत		१५०		
बनजड्गल (हेक्टर वा रोपनी)		६८ हेक्टर		
खेर गइरहेको जमिन		१०५ हेक्टर		
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल
				बिउको उपलब्धता

धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मसिर	फागुन चैत	९० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	७० मे.टन		

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं २

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सदृश्या (कर्ति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल भोलुड्गे	उजेली सेमर भोलुड्गे पुल , लक्कड भोलुड्गे पुल	२ ओटा		राम्रो	
पक्की पुल	कल्भड , पक्की पुल १	१२ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
सडक	कच्ची ३० कि.मी. पक्की १ कि.मि.	५ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध	जोगिनिया बाँध कैलारी बाँध	२ ओटा		राम्रो	
विद्यालयभवन	बिचैपुर उजेलीसेमर , जनकल्याण मा.वि. १ आ.वि. २	३ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	बसौटी गाउँ सुरक्षित आवास	१ ओटा		राम्रो	
सामुदायिक चर्पी	कैलारी गाउँ	१		राम्रो	
सञ्चारका साधन	मोबाइल फोन सबै गरेर	३५०० ओटा			
यातायतका साधन	मोटर साइकल र टेक्टर सबै गरि	३५० ओटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली	साइरन	१ ओटा			
लाइफ ज्याकेट		४ ओटा			
डुङ्गा					
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति		३५ जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीततालिमप्राप्तजन शक्ति		३० जना			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		३५० जना सबै			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		१५ जना			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		३५ जना			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		२०० जना			
शिक्षक		७२ जना			
कर्मचारी		५८ जना			
स्वयंसेवक		२००जना			
सिकर्मी		२०० जना			
डकर्मी		१५० जना			
पलम्बिड		१० जना			
सिलाइकटाई		१५० जना			

सामाजिक स्रोत					
सामुदायिक भवन	कपि भवन कैलारी गाँउपालिका	१		राम्रो	
पाटी पौवा	कैलारी गाँउ , बसौटी गाँउ , उजेलीसेमर गाँउ	३ ओटा			
खानेपानीवितरण धारा	खानेपानी वितरण १ रामपुर	१ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
मठ मन्दिर	करमदेव मन्दिर बसौटी , लक्कड बाबा मन्दिर रामपुर	२ ओटा		राम्रो	
सामाजिक संरचना					
महिला /आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरुको समूह	१			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	चेतना विकास समाज	१ राम्रो			
निर्णय तहमाभएकामहिला					
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	महिला पुरुष	२२०० २५००			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय		१५०			
उद्योगकलकारखाना		०			
नोकरी		३००			
बचत समूह		३५			
विपद् व्यवस्थापन कोष		६			
व्याइक तथावित्तीय संस्था	बचत समूह ५० ओटा	५०			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयरायभूमि	वडाभरि	३ हजार विघा			
अन्य)		१००० विघा			
निजीतालतलैया		२ ओटा			
		०			
कुवा		०			
नदीनाला	कटैनी नदी , सुर्मिनाला , कुलो नहर	३ ओटा			
तालतथापोखरी		१० ओटा			
सिंचाइको साधन र स्रोत		१५०			
वनजडगल (हेक्टर वा रोपनी)		१२६६ हेक्टर			
खेर गढरहेको जमिन		१०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्क्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	वित्तको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	१५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	५०० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	३०० मे.टन		

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ३

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	वडाभरि	१८ ओटा		राम्रो	
सडक	वडाभरि कच्ची पक्की सबै	३६ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	

	गरेर			
वाँध	वडाभरि	४ ओटा		राम्रो
विद्यालयभवन		४ ओटा		राम्रो
सुरक्षितआवास तथा स्थान		३ ओटा		राम्रो
सामुदायिक चर्पी		०		
सञ्चारका साधन		१		
यातायतका साधन		३५० ओटा		राम्रो
पूर्वसूचना प्रणाली		५ ओटा		
लाइफ ज्याकेट		५५ ओटा		
दुङ्गा		५ ओटा		
मानव संसधन				
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति		३० जना		
जिल्लाविपद् ध्रुतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति		७५		
तालिमप्राप्तपौडीबाज		३०		
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		६०		
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता		०		
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०		
शिक्षक		२०		
कर्मचारी		५०		
स्वयंसेवक		२००		
सिकर्मी		१००		
डकर्मी		१५०		
सामाजिक स्रोत				
सामुदायिकभवन		७		
पाटी पौवा		०		
खानेपानीवितरण धारा				
मठ मन्दिर		२		
सामाजिक संरचना				
महिला /आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह		२२		
आयआर्जनमा सकियमहिला समूह		३		
निर्णय तहमाभएकामहिला शैक्षिकअवस्था (म/पु)				
आर्थिक स्रोत				
व्यापार व्यवसाय		११०		
उद्योगकलकारखाना		२		
नोकरी		७०		
बचत समूह		३५		
विपद् व्यवस्थापन कोष		६		
व्याइक तथावित्तीय संस्था		०		
प्राकृतिक स्रोत				
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर		
अन्य)		०		
निझीतालतलैया		११		
		०		
कुवा		०		
नदीनाला		५ ओटा		
तालतथापोखरी		१३		

सिंचाइको साधन र स्रोत		१५०			
वनजडगल (हेक्टर वा रोपनी)		६८ हेक्टर			
खेर गइरहेको जमिन		१०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	१५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै					
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	८० मे.टन		
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	४० मे.टन		

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ४

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	घुरहा पुल (इन्द्र र पुरान घर नजिकै कल्पर्ड लगाउने	१ ओटा ११ ओटा		मर्मत गर्नु पर्ने	
सडक	वडाभरि कच्ची पक्की सबै गरेर	१२ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध	भल्लरी बाँध भितरिया	१ ओटा		राम्रो	
विद्यालयभवन		३ ओटा		राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	मा.वि. १ आ.वि १ प्रा.वि. १	३ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
सामुदायिक चर्पी		०			
सञ्चारका साधन	व्यक्तिगत मोबायल सबैजनामा				
यातायतका साधन	डलब, अटो , मोटरसाइकल , साइकल ,टेक्टर सबैगारि	१३०० ओटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली	मोबाइल , रेडियो,टिभी	५ ओटा			
लाइफ ज्याकेट		५५ ओटा			
झुङ्गा	काठको	१ ओटा			
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति	युवाकलब , भलमन्सा , महिलास्वास्थ्य स्वयमसेविका	१०० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्त जन शक्ति	युवाकलब , भलमन्सा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	७५ जना			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		छैन			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		६०			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	१३ जना			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०			
शिक्षक		६५ जना			
कर्मचारी		१०० जना			
स्वयंसेवक		२०० जना			
सिकर्मी		१०० जना			

डकर्मी		२०० जना			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	विद्यालय भवन , सामुदायिक भवन	२० ओटा			
पाटी पौवा	खेल मैदान	४ ओटा			
खानेपारीवितरण धारा	बडा कार्यालय , शुन्दर शक्ति युवा क्लब	३ ओटा			
मठ मन्दिर		२			
मरुवा		२२			
‘चर्च		४			
सामाजिक संरचना					
महिला/आमा /अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	विभिन्न समुह	४० ओटा			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	विभिन्न समुह	४० ओटा			
निर्णय तहमाभएकामहिला	विभिन्न समुह	५० ओटा			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	प्रति घर	१०००			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	विभिन्न घरपरिवारवाट	२००			
उद्योगकलकारखाना	पाउरोटी १ ओटा ,नमकिन ५ ओटा , फर्निचर ७ ओटा ग्रिल उद्योग ४	१७ वटा			
नोकरी	विभिन्न घरपरिवारवाट	६०० जना			
बचत समूह	विभिन्न टोल	५० ओटा			
विपद् व्यवस्थापन कोष		छैन			
व्याङ्क तथावित्तीय संस्था		२ वटा			
प्राकृतिक स्रोत	११०० घर परिवारको करिव सबैघर	५०० विघा			
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर			
(अन्य)		०			
निजीतालतलैया	हरिद्वारि कृषि फर्म , सोहनलाल , देवसमझ	१०			
		०			
कुवा		०			
नदीनाला	मोहना , घुरहा	२ ओटा			
तालतथापोखरी	लोम्हिया	१			
सिंचाइको साधन र स्रोत	बोरिड	१५०			
वनजड्गल (हेक्टर वा रोपनी)	६ ओटा सा.बन	६८८ हेक्टर			
खेर गइरहेको जमिन		१०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	१५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै				रसायनिक र जैविक	
राहुँ	कार्तिक मसिर	फागुन चैत	८० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	४० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मसुरो	मसिर	जेठ	१५ मे.टन	रसायनिक र जैविक	
				रसायनिक र जैविक	

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ५

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कठि)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	गोरैला नदी ,पवेरा मण्डी (हुलाकी सडक) नयाँमनिकापुर सडक (कटैनी नदी)	३ ओटा		मर्मत गर्नु पर्ने	
सडक	वडाभरि कच्ची पक्की सबै गरेर	१६ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
वाँध	झल्लरी बाँध भितरिया	१ओटा		राम्रो	
विद्यालयभवन	मा.वि १ आवि. १ प्रावि ३	५ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	बिसनपुर छोटकी पलिया बडकी पलिया पुरानो मनिकापुर र बन्दलौरी	५ ओटा		सामान्य	
सामुदायिक चर्पी	पवेरा मण्डी	१		सामान्य	
सञ्चारका साधन	व्यक्तिगत मोबायल सबैजनामा				
यातायतका साधन	डलब, अटो, मोटरसाइकल, साइकल, ट्रैक्टर सबैगारि	१३०० ओटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली	मोबाइल, रेडियो,टि.भी	५ ओटा			
लाइफ ज्याकेट	बिसनपुर छोटकी पलिया बडकी पलिया पुरानो मनिकापुर र बन्दलौरी	२५ ओटा			
डुङ्गा	बिसनपुर छोटकी पलिया बडकी पलिया पुरानो मनिकापुर र बन्दगौरी गोरैला	६ ओटा	गापा	मर्मत गर्नुपर्ने	
मानव संसद्धन					
आधारभूतखोज तथा उद्घार तालिमप्राप्तजनशक्ति	बिसनपुर छोटकी पलिया बडकी पलिया पुरानो मनिकापुर र बन्दगौरी गोबरैला	७६ जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजन शक्ति	यूवाकलब, भलमन्सा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	७५ जना			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		१२ जना			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		६०			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	१३ जना			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०			
शिक्षक		४३ जना			
कर्मचारी		७५ जना			
स्वयंसेवक		२०० जना			
सिकर्मी		४५ जना			
डकर्मी		८० जना			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	विद्यालय भवन, सामुदायिक भवन	१८ ओटा			
पाटी पौवा	खेल मैदान	४ ओटा			
खानेपानीवितरण धारा	वडा कार्यालय, शुन्दर शक्ति	३ ओटा			

	युवा क्लब				
मठ मन्दिर		२			
मरुवा		१६			
‘चर्च		३			
सामाजिक संरचना					
महिला/आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	विभिन्न समुह	४० ओटा			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	विभिन्न समुह	४० ओटा			
निण्य तहमाभएकामहिला	विभिन्न समुह	५० ओटा			
शैक्षकअवस्था (म/पु)	प्रति घर	१०००			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	विभिन्न घरपरिवारबाट	२००			
उद्योगकलकारखाना	पाउरोटी १ ओटा ,नमकिन ५ ओटा , फार्निचर ७ ओटा ग्रिल उद्योग ४	१७ वटा			
नोकरी	विभिन्न घरपरिवारबाट	८०० जना			
बचत समूह	विभिन्न टोल	५० ओटा			
विपद् व्यवस्थापन कोष		छैन			
व्याइक तथावितीय संस्था					
प्राकृतिक स्रोत	११०० घर परिवारको करिव सबैधर	५०० विघा			
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर			
अन्य)		०			
निजीतालतलैया	हरिद्वारि कपि फर्म , सोहनलाल , देवसमझ	१०			
		०			
कुवा		०			
नदीनाला	मोहना , धुरहा	२ ओटा			
तालतथापोखरी	लोन्हिया	१			
सिंचाइको साधन र स्रोत	बोरिड र कुलो	१५०			
वनजड्गल (हेक्टर वा रोपनी)	६ ओटा सा.बन	८८ हेक्टर			
खेर गड्डरहेको जमिन		९५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	५०० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै				रसायनिक र जैविक	
गहुँ	कार्तिक मसिर	फागुन चैत	४० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	३३ मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मसुरो	मसिर	जेठ	२३ मे.टन	रसायनिक र जैविक	
				रसायनिक र जैविक	

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ६

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सदस्या (करि)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	पक्की पुल ३ ओटा कल्भड १३ ओटा	३ ओटा १३ ओटा		मर्मत गर्नु पर्ने	
सडक	वडाभरि कच्ची पक्की सबै गरेर	६ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध	गैकन्दी बाँध कच्ची १ सुर्मि पक्की १ खरवाखेरा १	३ ओटा पक्की १ ओटा कच्ची		राम्रो	
विद्यालयभवन		३ ओटा		राम्रो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	छैन				
सामुदायिक चर्पी	छैन				
सञ्चारका साधन	व्यक्तिगत मोबायल सबैजनामा				
यातायतका साधन	डलब, अटो , मोटरसाइकल , साइकल ,टेक्टर सबैगरि	३३० ओटा		राम्रो	
पूर्वसूचना प्रणाली	मोबाइल , रेडियो,टि.भी खरटी गाउँमा गेज १ ओटा	५ ओटा			
लाइफ ज्याकेट					
डुङ्गा					
मानव संसधन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति	युवाकलव , भलमन्सा , महिलास्वास्थ्य स्वयमसेविका	१३० जना			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्तजनशा क्ति	युवाकलव , भलमन्सा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	७९ जना			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		छैन			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		६०			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	१२ जना			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		०			
शिक्षक		१६ जना			
कर्मचारी		१२३ जना			
स्वयंसेवक		१०० जना			
सिकर्मी		१२० जना			
डकर्मी		२९० जना			
		३५० जना			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	विद्यालय भवन , सामुदायिक भवन	२० ओटा			
पाटी पौवा	खेल मैदान	४ ओटा			
खानेपानीवितरण धारा	वडा कार्यालय , शुन्दर शक्ति युवा कलव	३ ओटा			
मठ मन्दिर		५			
मरुवा		२२			
चर्च		४			

सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	विभिन्न समूह	४० ओटा			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	विभिन्न समूह	४० जना			
निर्णय तहमाभएकामहिला	विभिन्न समूह	३५ जना			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	प्रति घर	६० प्रतिशत			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	विभिन्न घरपरिवारबाट	१००			
उद्योगकलकारखाना	काठ मिल ३ ओटा धनमिल ५ ओटा	८ वटा			
नोकरी	विभिन्न घरपरिवारबाट	६०० जना			
बचत समूह	विभिन्न टोल	६५ ओटा			
विपद् व्यवस्थापन कोष		छैन			
व्याडक तथावितीय संस्था		१५ वटा			
प्राकृतिक स्रोत		७०० विधा			
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर			
अन्य)		०			
निर्जीतालतलैया	२० विधामा माछा पालन	१०			
		०			
कुवा		०			
नदीनाला	मोहना , घुरहा	२ ओटा			
तालतथापोखरी	लोन्हिया	१			
सिंचाइको साधन र स्रोत	बारिड	१५०			
वनजड्गल (हेक्टर वा रोपनी)	६ ओटा सा.बन	६८० हेक्टर			
खेर गाइरहेको जमिन		१००५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्याउने समय	उत्पादन (मे.ठन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	६९० मे.ठन	रसायनिक र जैविक	
मकै			२४० मे.ठन	रसायनिक र जैविक	
गाहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	३८० मे.ठन	रसायनिक र जैविक	
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	४३० मे.ठन	रसायनिक र जैविक	
मसुरो	मंसिर	जेठ	१३६५ मे.ठन	रसायनिक र जैविक	

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ७

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सदूच्या (कर्ति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	हौसलपुर १ बड्की बसन्ता १	२ ओटा		सामान्य	
सडक	रामपुर-हौसलपुर , बड्का बसन्ता देखि रत्नपुर, नारायणपुर छोटी रत्नपुर मोहनपुर तिघरी हुदै हौसलपुर	४ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
वाँध					
विद्यालयभवन	राष्ट्रिय मा.वि. भुइयाफाटा, जनता नमुना आ.वि. बुट्कुल, रा.आ.वि.बसन्ता , सरस्वती प्रा वि.रत्नपुर , हौसलपुर प्रा.वि. , बागेश्वरी प्रा.वि.	७ ओटा			

	बसन्ता				
सुरक्षितआवास तथा स्थान	रामपुर १, भुइयाफाटा १, बसन्ता १, बड़का बसन्ता १, छोटी बसन्ता १, छोटी रत्नापुर १, नारायनपुर १	७ ओटा			
सामुदायिक चर्पी	छोटी बसन्ता १, रामपुर १, रत्नापुर १, हौसलपुर १ प्रतापपुर १	५ ओटा			
सञ्चारका साधन	व्यक्तिगत मोबायल सबैजनामा नेट, टेलिफोन टावर				
यातायतका साधन	बस डलब, अटो, मोटरसाइकल, साइकल, टेक्टर सबैगरि	१३०० ओटा		रास्तो	
पूर्वसूचना प्रणाली	मोबाइल, रेडियो, टि.भी				
लाइफ ज्याकेट		१५			
डुङ्गा					
मानव संसधन		३५			
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति जनशक्ति		२५			
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्त जनशक्ति		२५			
तालिमप्राप्तपौडीबाज		१५०			
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		७५			
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका				
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक					
शिक्षक		८० जना			
कर्मचारी		२५ जना			
स्वयंसेवक		५६ जना			
सिकर्मी		२०० जना			
डकर्मी		२५० जना			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिकभवन	, सामुदायिक भवन	५ओटा			
पाटी पौवा					
खानेपानीवितरण धारा					
मठ मन्दिर		७ ओटा			
मरुवा		१३			
‘चर्च					
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	विभिन्न समुह	३५ ओटा			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	विभिन्न समुह	१५० जना			
निर्णय तहमाभएकामहिला	विभिन्न समुह	१२ जना			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	प्रति घर	७५ प्रतिशत			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	विभिन्न घरपरिवारबाट	१५०			
उद्योगकलकारखाना					
नोकरी	विभिन्न घरपरिवारबाट				
बचत समूह	विभिन्न टोल				
विपद् व्यवस्थापन कोष		छैन			
व्याङ्क तथावित्तीय संस्था		३ वटा			
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्यभूमि		७५०			

		विगाहा			
अन्य)		०			
निजीतालतलैया		१२			
		०			
कुवा	मोहनपुर १	१ ओटा			
नदीनाला	कटैनी , मोहना	२ ओटा			
तालतथापोखरी	रतनपुर , रामपुर , भुइयाफाटा , छोटी बसन्ता , बड़का बसन्ता , नारायणपुर	३० ओटा			
सिंचाइको साधन र स्रोत					
वनजडगल (हेक्टर वा रोपनी)	सूझी सा.व. ९१ हेक्टर , खौरहुवा सा.व. १२० हेक्टर , सहारा सा.व. १२ हेक्टर , मोहना सा.व. २७.३८ हेक्टर , शिवशान्ती सा.व. ४१.७१ हेक्टर नारायणी सा.व. ५४.८१ हेक्टर , रत्ना सा.व. २१.०४ हेक्टर , भुइयाफाटा सा.व. २१८.८७ हेक्टर , शिव सा.व ७ हेक्टर , लम्की सा.व. ४५.०७ हेक्टर , सरस्वती सा.व. ३५.६३ हेक्टर , लोटहवा सा.व. ५७ हेक्टर				
खेर गझरहेको जमिन		३०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्या उने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२५३० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै			१३० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
गहुँ	कार्तिक मंसिर	फागुन चैत	१५८० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	११२० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मसुरो	मंसिर	जेठ	१३६९ मे.टन	रसायनिक र जैविक	

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ८

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	लोहरपुर , पृथ्वीपुर र गौरीगंगा	३ ओटा	पैदल र मोटरसाइकल	रास्तो	
सडक	वडाभरि कच्ची पक्की सबै गरेर	२७ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध	गौकन्त्री बाँध कच्ची १ सुर्मि पक्की १ खरवाखेरा १	२ ओटा	३१ ओटा गाँउ	रास्तो	
विद्यालयभवन	लौसा , पृथ्वीपुर , लोहरपुर , दुधिया	१२ ओटा		रास्तो	
सुरक्षितआवास तथा स्थान	भंगहा				
सामुदायिक चर्पी	मोहनी बजार	२ ओटा			
सञ्चारका साधन	व्यक्तिगत मोबायल सबैजनामा नेट , टेलिफोन टावर				
यातायतका साधन	बस डलब, अटो , मोटरसाइकल , साइकल ,टेक्टर सबैगरि	३३० ओटा		रास्तो	

पूर्वसूचना प्रणाली	मोवाइल , रेडियो ,टि.भी खरटी गाँउमा गेज १ ओटा			
लाइफ ज्याकेट		१०		
डुङ्गा		११		
मानव संसधन				
आधारभूतखोज तथा उद्घार तालिमप्राप्तजनशक्ति	युवाक्लब , भलमन्सा , महिलास्वास्थ्य स्वयमसेविका	२१ जना		
जिल्लाविषयक प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्त जनशक्ति	युवाक्लब , भलमन्सा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	२१ जना		
तालिमप्राप्तपौडीबाज		१५०० जना		
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक		६०		
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका	१३जना		
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक		१५ जना		
शिक्षक		७५ जना		
कर्मचारी		१३ जना		
स्वयंसेवक		१०० जना		
सिकर्मी		१२० जना		
डकर्मी		२१० जना		
		३५० जना		
सामाजिक स्रोत				
सामुदायिकभवन	विद्यालय भवन , सामुदायिक भवन	२३ ओटा		
पाटी पौवा	खेल मैदान	२ ओटा		
खानेपानीवितरण धारा	वडा कार्यालय , शुन्दर शक्ति युवा क्लब	३ ओटा		
मठ मन्दिर		४		
मरुवा		२३		
‘चर्च		४		
सामाजिक संरचना				
महिला / आमा / अपाइताभएकाव्यक्तिहरुको समूह	विभिन्न समुह	३५ ओटा		
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	विभिन्न समुह	३४ जना		
निर्णय तहमाभएकामहिला	विभिन्न समुह	५४ जना		
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	प्रति घर	७५ प्रतिशत		
आर्थिक स्रोत				
व्यापार व्यवसाय	विभिन्न घरपरिवारबाट	१५०		
उद्योगकलकारखाना	काठ मिल ३ ओटा धनमिल ५ ओटा	८ वटा		
नोकरी	विभिन्न घरपरिवारबाट	३५० जना		
बचत समूह	विभिन्न टोल	७५ ओटा		
विपद् व्यवस्थापन कोष		छैन		
व्याइक तथावितीय संस्था		१५ वटा		
प्राकृतिक स्रोत		७०० विघा		
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर		
अन्य)		०		
निजीतालतलैया		१२		
		०		
कुवा		०		
नदीनाला	लौसा ,भंगहा , पृथ्वीपुर , लोहरपुर , दक्षिण टेढी	६ ओटा		
तालतथापोखरी	लौसा ,भंगहा , पृथ्वीपुर ,	१		

	लोहरपुर , दक्षिण टेढी				
सिंचाइको साधन र स्रोत	बोरिड नहर मोटर अटेजन				
वनजडगल (हेक्टर वा रोपनी)	६ ओटा सा.बन	६८० हेक्टर			
खेर गझरहेको जमिन		१००५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्थ्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	बिउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२६३० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै			१४० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
गहूँ	कार्तिक मसिर	फागुन चैत	१३८० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	१२३० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मसुरो	मसिर	जेठ	११६५ मे.टन	रसायनिक र जैविक	

स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच वडा नं ९

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कै
भौतिक स्रोत					
पुल	देविगंज , सितापुर , सामलचौराहा , सिमराना	४ ओटा		रास्तो	
सडक	वडाभरि कच्ची पक्की सबै गरेर	१२ ओटा		मर्मत गर्नुपर्ने	
बाँध					
विद्यालयभवन	मा.वि. १ निमा वि २ प्रा.वि. ५ निजी २	१० ओटा			
सुरक्षितआवास तथा स्थान					
सामुदायिक चर्पी	गदरिया बजार र सामर चौराहा	२ ओटा			
सञ्चारका साधन	व्यक्तिगत मोबायल सबैजनामा नेट , टेलिफोन टावर				
यातायतका साधन	बस डलब, अटो , मोटरसाइकल , साइकल ,टेक्टर सबैगरि	१३०० ओटा		रास्तो	
पूर्वसूचना प्रणाली	मोबाइल , रेडियो ,टि.भी				
लाइफ ज्याकेट					
झुङ्गा					
मानव संसद्धन					
आधारभूतखोज तथा उद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति					
जिल्लाविपद् प्रतिकार्यसम्बन्धीतालिमप्राप्त तजनशक्ति					
तालिमप्राप्तपौडीबाज					
तालिमप्राप्त स्वयंसेवक					
ग्रामीण महिला स्वास्थ्यकार्यकर्ता	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	९ जना			
तालिमप्राप्तकृषिप्राविधिक					
शिक्षक		८० जना			
कर्मचारी		२५ जना			
स्वयंसेवक					

सिकर्मी		२०० जना			
डकर्मी		२५० जना			
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिक भवन	, सामुदायिक भवन	७ ओटा			
पार्टी पौवा	खेल मैदान				
खानेपानीवितरण धारा					
मठ मन्दिर		४			
मरुवा		१३			
'चर्च					
सामाजिक संरचना					
महिला / आमा / अपाङ्गताभएकाव्यक्तिहरुका समूह	विभिन्न समुह	३५ ओटा			
आयआर्जनमा सक्रियमहिला समूह	विभिन्न समुह	१५० जना			
निर्णय तहमाभएकामहिला	विभिन्न समुह	११ जना			
शैक्षिकअवस्था (म/पु)	प्रति घर	७५ प्रतिशत			
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय	विभिन्न घरपरिवारबाट	१५०			
उद्योगकलकारखाना					
नोकरी	विभिन्न घरपरिवारबाट				
बचत समूह	विभिन्न टोल				
विपद् व्यवस्थापन कोष		छैन			
व्याइक तथावितीय संस्था		३ वटा			
प्राकृतिक स्रोत		७०० विघा			
खेतीयोग्यभूमि		४०० हेक्टर			
(अन्य)		०			
निजीतालतलैया		१२			
		०			
कुवा		०			
नदीनाला	धुराहा धुरही	२ ओटा			
तालतथापोखरी	लौसा , भंगहा , पृथ्वीपुर , लोहरपर , दक्खिण टेढी	१			
सिँचाइको साधन र स्रोत	बोरिड नहर मोटर अटेजन				
वनजड्गल (हेक्टर वा रोपनी)	६ ओटा सा.बन	१००० हेक्टर			
खेर गझरहेको जमिन		१०५ हेक्टर			
खेतीगरिने मुख्यबाली	लगाउने समय	बालीथन्याउ ने समय	उत्पादन (मे. टन)	प्रयोगगरिने मल	विउको उपलब्धता
धान	जेठ असार	असोज कार्तिक	२३३० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मकै			१४० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
गहुँ	कार्तिक मसिर	फागुन चैत	१२८० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
तोरी	असोज कार्तिक	माघ फागुन	११३० मे.टन	रसायनिक र जैविक	
मसुरो	मसिर	जेठ	११६९ मे.टन	रसायनिक र जैविक	

खण्ड ३: दीर्घकालिन सोच तथानीति

३.१. दीर्घकालिन सोच :

विपत् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु जन्य जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यलाई संस्थागत गरी विपद् उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्नु यस योजनाको दीर्घकालिन सोच हो । यस योजनाका परिकल्पना, ध्येय, लक्ष्यतथा उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन्।

परिकल्पना :

“समुन्नत तथा विपद् उत्थानशील कैलारी गाँउपालिका”

३.२. ध्येय :

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु जन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्य गर्न सक्ने गाँउपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय तथा सरकारी निकायको योजनामा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवाललाई संस्थागतगर्दै विकासका नियमित योजनाहरूमा मूलप्रवाहीकरण गरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको निर्माण गर्ने यस योजनाको मूल ध्येय रहेको छ ।

३.३. लक्ष्य :

कैलारी गाँउपालिकामा रहेका विभिन्न समूह/कैलारी गाँउपालिका सञ्जाल तथा सरोकारवालाहरू बिच आपसी समन्वय, सहकार्य र संस्थागत सुशासन प्रवर्धन गर्दै जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र विपद् जोखिम व्यवस्थापन लगायतका सम्बन्धित विषयहरूमा समन्वयात्मक र सहयोगी वातावरण सृजना गरी कैलारी लाई विपद् तथा जलवायु उत्थानशील गाँउपालिकाको रूपमा विकास गर्ने यस योजनाको लक्ष्य रहेको छ ।

३.४. उद्देश्यहरू :

यस योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेका छन्:

१. कैलारी गाँउपालिकामा रहेका प्रमुख प्रकोपहरु, संकटासन्न वडाहरु, जोखिमको अवस्था तथा क्षमताहरु पहिचानका साथै विश्लेषण गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन को सवाललाई विकासका कार्यमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।

२. स्थानीय तहका नीति तथा विकास कार्यक्रममा सबै क्षेत्र र वर्ग (महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरीक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, दलित, आदिवासी, जनजाति, प्रकोप प्रभावित, जलवायु जन्य प्रभावितवा सङ्कटासन्न समुदाय तथा व्यक्तिहरू, मधेसी, मुस्लिम जस्ता वर्ग एवं नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी परिभाषित गरेका वर्ग) को समानुपातिक सहभागिता सुनिश्चित गरी विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनलाई संस्थागत गर्न मार्ग प्रशस्त गर्ने ।

३. नेपाल सरकारका विषयगत सरकारी कार्यलयहरु, स्थानीय सरकारहरुका पदाधिकारीहरुलाई विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवालमा कार्य गर्न सचेतना अभिवृद्धि र एकवद्ध गर्ने । साथै समुदायमा विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको सवालमा काम गर्न आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्तिको विकास गरी प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्ने ।

४. जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन, जैविकविविधता संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन र वातावरणीय सवालहरूमा कैलारी गाउँपालिका स्तरमा प्रभावकारी रूपमा कार्य गर्न समानुपातिक समावेशी एवं समन्वयात्मक संरचनाको निर्माण गर्ने ।

३.५. नीति तथा रणनीतिहरू:

स्थानीय तहमा रहेका सरकारी, गैरसरकारी, निजी तथा सार्वजनिक निकाय तथा संघ संस्थाहरुसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरुको गठन गर्ने तथा उक्त समिति मार्फत समितिका सदस्य तथा पदाधिकारी एवं समुदायका व्यक्तिहरुलाई विपद् तथा जलवायु सम्बन्धी गतिविधिहरुमा सहभागिता गराई क्षमता विकास गराउने यस योजनाको मूल नीति रहेको छ ।

यस योजना कार्यान्वयनका रणनीतिहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

स्थानीय तहमा विपद् जोखिम तथा जलवायु अनुकूलन का कार्यक्रमहरुलाई स्थानीय वार्षिक तथा आवधिक विकासका योजनाहरुमा मूलप्रवाहिकरण गर्दै लैजाने ।

योजनाले पहिचान गरेका क्षेत्रमा थप अध्ययन, अनुसन्धान तथा जानकारी संकलन गर्दै अद्यावधिक गर्ने ।

ज्ञान तथा विश्लेषणको आधारमा कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरण र कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन आदि सबै प्रक्रियामा समुदायका अति जोखिममा रहेका समूह तथा वर्गको समानुपातिक सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने ।

समुदायमा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय ज्ञान, सिप, श्रोत र साधनको उपयोग गर्ने ।

जलवायु परिवर्तन अनुकूलन एवं विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरमा अनुकूलन आधुनिक तथा वैज्ञानिक ज्ञान, सिप, प्रविधि (जस्तै: बाढी पूर्व सूचना प्रणाली) हरुको प्रदर्शनी तथा प्रवर्द्धन गर्ने ।

समग्र परिमाणको साभा उद्देश्यका लागि जलाधार क्षेत्र, छिमेकी गाउँपालिका तथा नगरपालिका, जिल्ला, प्रदेश तथा नदी बेसिन प्रणालीमा आधारित कार्यक्रमहरुमा समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ।

खण्ड - ४ : स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यक्रमलाई मूलभूत रूपमा मानव संसाधन तथा संस्थागत विकास योजना, भौतिक पूर्वाधार विकास, प्राकृतिक स्रोत संरक्षण, जीविकोपार्जनमा सुधार, नीतिगत क्षेत्रमा गर्नुपर्ने कार्यहरू तथा विकास कार्यमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका विधिको मूलप्रवाहीकरण गर्ने जस्ता प्रमुख क्रियाकलापलाई आधार मानेर स्थानीय समस्या समाधान गर्ने क्रियाकलापलाई निम्न बमोजिको प्राथमिकीकरण गरिएको छ।

४.१ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्व तयारी, रोकथाम, अल्पीकरण र अनुकूलनका योजनाहरू

विपद्को सङ्कटासन्तात, क्षमता र जोखिम विश्लेषणबाट प्राप्त परिणाम बमोजिम अत्याधिक जोखिममा रहेका समुदायका वडामा जोखिम न्यूनीकरणका लागि सञ्चालन गर्नुपर्ने क्रियालापलाई विपद् पहिले गरिने क्रियाकलापको रूपमा प्राथमिकीकरण गरिएको छ। यस चरणमा गर्नु पर्ने कार्यलाई निम्न दुई खण्डमा विभाजन गरी प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ।

४.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णय:

कैलारी गाँउपालिकाले विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी सहित कार्यदलहरू (जस्तै-समन्वय, सञ्चार तथा पूर्व चेतावनी; खोज तथा उद्धार; राहत व्यवस्थापन तथा पुनःस्थापन; क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता कार्यदल) गठन गरिएको छ। त्यसैरी प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम आवश्यकताको आधारमा नीतिगत निर्णय समेत गरी रणनीतिक कार्यहरू निर्धारण गरी उपयुक्त ढाँचामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

४.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि :

कैलारी गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा विपद् प्रति रहेको अज्ञानता हटाएर जोखिम व्यवस्थापनमा समुदायको सजगता अभिवृद्धि गर्न जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यलाई निम्न बमोजिमको अगाडी बढाउने छ।

तालिका ३२ : जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

क्रस	प्रमुख समस्यातया व्यवस्थापनका क्रियाकलाप जोखिम	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समयावधि
				आन्तरिक बाट्य (सहयोगी)	सामाजिक बाट्य	
१	विपद सम्बन्धी जनचेतनाको अभाव	कैलारी गाँउपालिका स्तरमा कमितमा ३ दिनको विपद व्यवस्थापन प्रशिक्षक प्रशिक्षण संचालन गर्ने,	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/गापा	२ लाख	गापा, तथा पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह सरकारी संस्थाहरू रेडक्रस
२		प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्त व्यक्तिहरूको परिचालनमा पालिकाका ९ वडाका (एक वडाका कमितमा २/३ स्थानमा) विपद जोखिम न्यूनीकरण, जलवायु परिवर्तन असर तथा अनुकूलनका उपायहरू, जोखिम सम्बन्धी ज्ञान विद्यालय तथा समुदायलाई अभिमुखिकरण गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/गापा	९ लाख	पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरू
३		विपद व्यवस्थापन सम्बन्ध विभिन्न सुचना, शिक्षा तथा संचारका सामाजिको विकास तथा वितरण गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख ५० हजार	पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरू
४		विपद व्यवस्थापन सम्बन्ध विद्यालय कक्षा संचालन गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	गापा, रेडक्रस	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास

क्रस	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था आन्तरिक बाट्य (सहयोगी)	समयावधि
		गराउने ।			तथा पालिकाका विषयगत शाखा	साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु ,रेडक्स
५		विपद व्यवस्थापन सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय ,दिवस सबै क्षेत्रमा मनाउनलाई प्रेरित गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ गापा	१ लाख ५० हजार	पालिकाका विषयगत शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
६	बडा स्तरमा विपद व्यवस्थापन समिति संक्षम तथा योजना नहुनु	कैलारी गाउँपालिकालका सबै बडाहरुमा सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति गठन भएता पनि किन के का लागि र कसरी भन्ने क्षमता विकासका लागि तालिम तथा कार्यशाला संचालन गर्ने ।	बडा कार्यालय	४ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
७		बडामा विपद जोखिम व्यवस्थापन योजना निर्माण गराई बडा सभावाट अनुमोदन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	बडा कार्यालय	१ लाख ५० हजार	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
८		बडाहरुमा प्रकोप, जोखिम तथा संकटासन्नता तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने गराउने ।	बडा कार्यालय	२ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
९	नीति नियमहरुको प्रचार प्रसारमा कमी	विपद पूर्व, विपदको समय र विपद पश्चात गर्नुपर्ने र यस क्षेत्रका सरोकारवालाहरुको बारेमा सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	पालिका, जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
१०	नीतिनियम प्रचार प्रसारमा कमी	भवननिर्माण आचार संहिता, सडक सजकता जस्ता विषयमहरुमा सामुदायिक तथा विचालय शिक्षा कक्षाको व्यवस्था गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	शहरी विकास डिभिजन, जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
११	नीति नियमहरुको प्रचार प्रसारमा कमी	भकमीय सुरक्षाका लागि सचेताना अभियान संचालन गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	शहरी विकास डिभिजन, जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
१२	नीतिनियमहरुको प्रचार प्रसारमा कमी	संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानिय तहको विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि रहेका नीति, कानून तथा योजनाबाटे स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति तथा बडा विपद व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी मूलक गोष्ठी संचालन गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	बडाविपद व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु
१३	बस्ती, भौतिक संरचना, स्वास्थ्य संथा, विद्यालयहरु सुरक्षित स्थानमा नहुन र समुदाय का व्यक्ति तथा बालवाकिलाहरु	पालिका भित्रका सबै बडाहरु बस्तीहरु तथा नीजि तथा सावर्जनिक भौतिक संरचनाहरु र विद्यालयहरुको जोखिम नक्साकन गर्ने र विद्यालय सुरक्षा योजना निर्माण गर्ने	बडा स्तरी विपद व्यवस्थापन समिती शिक्षा शाखा	१ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रम	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु

क्रस	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१४	विपद्को प्रभावको वारेमा सचेत नहुन्	वडाहर वस्तीहरु तथा नीजि तथा सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरु र विद्यालयहरुको जोखिम पहिचान, सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने र सोको सचेताना अभिवृद्धि गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
१५		विपद्को अवस्थामा आवश्यक सुरक्षाका लागी भटपट भोला र कृतिम घटना अभ्यास गराउने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरु	नियमित
१६		विद्यालय सुरक्षाका लागि प्रत्येक दिन विहीन शत्रुको समयमा विपद सम्बन्धीको सन्देश प्रभाव गर्ने।	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति,		स्थानिय विद्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	नियमित
१७		औपचारिक तथा अनौपचारिक स्थानिय सम्महरु तथा विद्यार्थीहरुका माध्यमबाट मौसमी सुचना र अपनाउनु पर्ने सजगताको सुचना सम्प्रेषण गर्ने गराउने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, विद्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	नियमित
१८	विपद समयमा आपतकालीन ज्ञानको अभाव	पालिका सबै वडामा भूकम्प, बाढी, , हावाहुरी, आगलागी, चट्यांग, स्वास्थ्य समस्या, शितलहर लगायतका विपद्को समयमा गर्नपर्ने आपतकालीन पुर्व तयारीका बारेमा सचेताना अभियान सुरु गर्ने र कम्तीमा नियमित कृतिम घटना अभ्यास गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	वडाविपद् व्यवस्थापन समिति,	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	प्रत्येकवर्ष
१९		जिल्ला स्तरीय विपद सम्बन्धी सरोकारबाला निकाय संग प्रभावकारी समन्वय संरचना विकास गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्लाविपद् व्यस्वायापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	आवश्यकता अनुसार
२०		विपद सुचना प्रणाली लाई संस्थागात रूपमा स्थापित गर्ने	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्लाविपद् व्यस्वायापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरु	आवश्यकता अनुसार
२१		सुरक्षा निकाय संगको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्ला विपद् व्यस्वायापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरु	आवश्यकता अनुसार
२२	प्रकोपगत जोखिम सचेतनामाकमी	जिल्ला स्तरीय सरोकारबाला कार्यालयहरुमा विपद सम्पर्क व्यक्ति तोक्न पहल गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	जिल्ला विपद् व्यस्वायापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरु	आवश्यकता अनुसार
२३		१) आपतकालिन स्वास्थ्य, भूकम्प, शितलहर, सर्पेश, सडक दुर्घटना, आगलागी, भाडापखला, डेन्जु प्रजनन स्वास्थ्य, सरुवा रोगकावारेमा पालिकाका सबै वडामा सचेतीकरण गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	जिल्लाविपद् व्यस्वायापन समिती, नेपाल दुर सञ्चार	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
२४		सबै वडा कार्यालय तथा विद्यालयहरुमा आवश्यकताको आधारमा २ थान स्टेचर र २ प्राथामिक उपचार किटको व्यवस्था गर्ने।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	२ लाख	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साफेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	१ वर्ष
२५		जेव्राक्सको व्यवस्था, विपद् जन्य	स्था.वि.तथा	१ लाख	ट्राफिक	प्रदेश र संघीय	२ वर्ष

क्रस	प्रमुख समस्यातथा जीविम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
२६		सुचनाहरुको होडिङ बोर्ड र सडक सुरक्षा सचेतना अभियान गर्ने ।	ज.उ समिती/		कार्यालय	सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	
		मंदिरा तथा लागू पदार्थ नियन्त्रणका लागी अभियान सञ्चालन गर्ने ।	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	२ लाख	जिल्लाप्रहर॑ कार्यालय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
		विपदको समयमा महिला तथा बालवालिकाहरुलाई र अपाइको संरक्षणलाई प्रथामिकता गर्ने । बालवालिका, किशोर किशोरी र अपाइ मैत्री संरचना निर्माण तथा सामाजिको वितरण	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	महिला विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
		विपद व्यवस्थापनमा सामाजिक समावेशीका आधारमा सबैको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	सामाजिक विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
		मौसममा हुन सक्ने परिवर्तन तथा हुन सक्ने विपदका घटनाहरुका बारेमा अग्रीम जानकारी मार्फत सुरक्षा उपायहरुको अवलम्बनका लागि विचुतिय सञ्चारको विकास र विस्तार गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	सामाजिक विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
		घरबाट निस्कने तरल तथा ठोस फोहर व्यवस्थापनका बारेमा सैद्धान्तिक तथा व्यवहारीक ज्ञानको अभिवृद्धि गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	स्वास्थ्य शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
३०		लैंगिकतामा आधारित हिंसा रोकथाम तथा न्यर्निकरणका लागि सचेतना अभिवृद्धि तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण र कार्यान्वयन सामुदायिक लैंगिकतामा आधारित हिंसा रोकथाम, तथा सरक्षण सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि मनोसामाजिक हरचाहका गतिविधिहरु आर्थिक सबलीकरण, मनोसामाजिक परार्थ, प्रेषण र कानूनी सहायता समेतको बहु क्षेत्रगत रोकथाम तथा प्रतिकार्य संयन्त्रको विकास र कार्यान्वयन लैंगिकतामा आधारित हिंसा तथा सरक्षण को लेखाजोखा मनोसामाजिक सहयोग तथा मनोविमर्श सेवाप्रदान गर्ने तथा जटिल किसिमको मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएकाहरूलाई थप उपचारको लागि प्रेषण गर्ने । स्थानीय स्तरमा महिला सहकारी, लैंड्रिङ हिंसा निगरानी समुह, गाउँ बाल सरक्षण समिति आदि समुहको परिचालन गर्न सहयोग गर्ने । संरक्षणसँग सम्बन्धित सन्देश मुलक सामग्री, आदि सूचनातथा सञ्चार (पोस्टर, चेतनामुलका कार्यक्रम को माध्यमबाट प्रवाह गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	१ लाख	महिला विकास शाखा	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष
३१							

क्रस	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	अनुमानित बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
					आन्तरिक बाट्य (सहयोगी)		
		जोखिममा रहेका समुह (असाहाय/ विद्योग्डिएका महिला, बालबालिका अशक्त, अपाङ्ग, बृद्ध आदि) को खोज तथा पुनर्मिलनको लागि सहयोग गर्ने । संरक्षण जाँच सूची सबै क्लष्टरलाई जानकारी गराउने ।					
३२	सुरक्षित स्थानको वारेमा जानकारी नहुनु	सबै वडामा विद्को समयमा आवश्यक पर्ने आपत्कालिन व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने, सुरक्षित स्थान प्रयोग सम्बन्धी योजना बनाउने	पालिका	१ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ तथा रेडक्स जिल्लाविपद् व्यवस्थान, सुरक्षा निकाय	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैत्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष भित्र
३३		पालिका भित्र विपद प्रतिकार्यका लागी माथी उल्लेखित रणनीती अनुरूप निम्नानुसार कार्यदल गठन गर्ने : समन्वय तथा सूचाना कार्यदल खोज तथा उद्धार कार्यदल प्राथमिक उपचार कार्यदल क्षति विलेषण कार्यदल राहत वितरण तथाव यवस्थापन कार्यदल कृषि तथा खाद्य सुरक्षा कार्यदल सरक्षण कार्यदल(महिला बालबालिका तथाअपाङ्ग) स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यदल शिक्षाका कार्यदल गैर खाद्य तथा आपतकालीन आवास कार्यदल ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ पालिका	१० हजास	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्स सोसाइटी		१ वर्ष भित्र ।
३४	मापदण्ड विपरीत भवन निर्माण तथा भवन निर्माण आचार सहिता पालना नहुनु ।	भवन निर्माण गर्दा मापदण्ड पुर्याउनपहल गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ पालिका	२ लाख	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यलय		नियमित
३५		भवननिर्माण आचार सहिता कडा रूपमा पालना गराउन लगाउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ पालिका	२ लाख	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यलय		नियमित
३६		सडक मापदण्ड र प्राकृतिक स्रोतको मापदण्ड अनुसार सरचना बने नवनेत्रों नियमित अनुगमन गर्ने गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ पालिका	२ लाख	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यलय	निर्माण व्यवसायी सघ	नियमित
३७	आपतकालीन अवस्थाकाआधारभूत आवश्यका वारेमा सचेतनाको कमी	विपद्का समयमा अति आवश्यक तथा आधारभूत आवश्यकता परिपूर्तिको लागि चाहिने सामाग्रीको (आवास, स्वच्छता तथा सरफाई, खानेपानी, स्वास्थ्य र संरक्षण) वारेमा सम्भावित प्रतिकार्यमा संलग्नहुने जनशक्तिलाई अभिमुखिकरण गर्ने तथा सामाग्रीको भण्डार गर्ने गराउने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ पालिका	३ लाख	वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिती	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास साभेदार सरकारी तथा गैत्सरकारी निकायहरु	२ वर्ष

४.१.३ जोखिम न्यूनीकरण :

कैलारी गाँउपालिका भित्र रहेका बहुप्रकोपगत जोखिम कम गर्न आगामी समयमा संचालन गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा निम्न बमोजिमको खाकामा उल्लेख गरिएको छ । यस योजनाले भूकम्प प्रतिरोधि संरचनाहरूको अवस्थाको लेखाजोखा, सबलीकरण, भूकम्प प्रतिरोधि निर्माण, बाढी तथा जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू, खानेपानी तथा सरसफाई समस्या समाधान, आगलागी नियन्त्रण, जिविकोपार्जन सुधार जस्ता गतिविधिहरूमा बढी जोड दिइएको छ । सडक दुर्घटना तथा खहरे बाढी र न्युनीकरण, विद्यलाय जोखिम न्यूनीकरण जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ, तसर्थ यस योजनाले ग्रामीण सडक, कल्भर्ट, पुल, बाढी तथा अल्पिकरण, विद्यालयवा अन्य सार्वजनिक भवनको प्रवलीकरण; प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, नदी तटबन्ध जस्ता क्रियाकलापहरू लाई जोड दिएको छ ।

तालिका ३३: जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकताक्रम	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	व्यवस्थापनक्रियाकलाप	मुख्यजिम्मेवारी	जम्मा बजेट	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
					आन्तरिक बाह्य (सहयोगी)	आन्तरिक बाह्य	
१	तटबन्धन र इयाम निर्माण वृक्षारोपण गर्ने	कम्तिमा २००० परिवारलाई व्यवस्थापन गर्न सक्ने ३ वटा भूकम्प प्रतिरोधात्मक सुरक्षित आवस केन्द्रको निर्माण ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,	९० लाख	पालिका प्रदेश र संघीय सरकार, विकास सार्भेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरू	प्रदेश र संघीय सरकार, विकास सार्भेदार सरकारी तथा गैट्सरकारी निकायहरू	५ वर्ष
		हरेक भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा भूकम्पीय दृष्टिकोण बाट सुरक्षित गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,				
		भूकम्प प्रतिरोधी निर्माणका लागि दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने (डकर्मी तथा सिकर्मी तालिम ४ वटा)	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,	२ लाख			
		सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरूको भूकम्प प्रतिरोधी क्षमताको लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी, आवश्यकता अनुसार सबलीकरण गर्ने ।	स्था.वि.तथा ज.उ समिती,	१ लाख			
२	प्रा.वि. आधारभूत विद्यालय भत्काउन सक्ने बडा हरूमा	तटबन्धन र इयाम निर्माण वृक्षारोपण गर्ने	पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		२ वर्ष
३		नदीको अग्लो डिल उठाउने नदीमा भारपात फाहर सफा गरी नदी गहिरो बनाउने	पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		१ वर्ष
४		विद्यालयमा चारैतिर पक्की पर्खाल बनाउने माटो पटानी गर्ने	पालिका जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		२ वर्ष
५		व्यवस्थित तटबन्धन हुनुपर्ने, बाढी आउनु भन्दा पहिले पूर्व सूचना प्रणालीमा जोड दिने जनचेतना जगाउने, उचित बसाईको व्यवस्था	पालिका जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		

प्राथमिकताक्रम	प्रमुख समस्यातथा जोखिम	व्यवस्थापनकार्कियाकलाप	मुख्यजिम्मेवारी	जम्मा बजेट	स्रोतको व्यवस्था आन्तरिक बाह्य (सहयोगी)	समय अवधि
६		विद्यालय सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने तटबन्ध निर्माण गर्ने अर्लो बाटो निर्माण विद्यालय चरिपरी माटो पटानी नदीको छेउमा वृक्षारोपण उच्च धारा निर्माण गर्ने	पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति		पालिका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	३ वर्ष

४.१.४ आपत्कालीन पूर्व तयारी :

कैलारी गाउँउपालिका भित्र कुनै पनि विपद्को घटना भएमा त्यसको सामना गर्न आवश्यक पर्ने पूर्व तयारीका क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा अनुसार कार्यान्वयन गरिने छ। यसमा आपत्कालीन कोषको स्थापना, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीको बन्दोबस्त, आपत्कालीन आश्रयस्थलको पहिचान तथा व्यवस्था, प्राथमिक उपचार समग्री, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र मानवीय सहयोगका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने विधि जस्ता क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकता दिइएको छ, जसले प्रकोपगत पूर्व तयारीका लागि स्रोत, सामाग्री, साधान र व्यस्थापनमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ, जसले भोलि विपद् परिहालेमा तत्काल प्रतिकार्यका गतिविधिहरु संचालनका लागि प्रभावकारी कार्य गर्दछ र विपद्को प्रभावलाई कम गर्न सहयोग मिल्ने छ।

तालिका ३४: जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकताक्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनकार्कियाकलाप	अनुमानित बजेट	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था आन्तरिक बाह्य (सहयोगी)	समय अवधि
१	प्रभावितहरुका लागि तत्कालीनआ धारभूतआवश्यकता परिपूर्तिको समस्या	गाउँउपालिका र वडा स्तरमा आपत्कालिन कोषको स्थापना, परिचालन नीतिको तर्जुमा र आवश्यकता अनुसार कोषको परिचालन तथा व्यवस्थापन	५ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	गाउँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्स सोसाइटी, अन्य सरोकारवाल १ निकाय र पालिका को सामाजिक विकास र स्वास्थ्य शाखा	१ वर्ष (वार्षिक नियमीत)
२	विपद् प्रतिकार्यका लागि दक्ष जनशक्तिको अभाव	सुरक्षानिकायका प्रतिकार्य कर्ता बाहेक समुदाय स्तरमा पनि निम्नानुसार संख्यामा दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने : १)पालिकाका सबै वडाको प्रतिनिधित्व (प्रति वडा १२ जना) हुने गरी मा कम्तीमा १०८ जना सामुदायिक खोज तथा उद्धार कर्ता, १०८ जना प्रथामिक उपचार, क्षती तथा आवश्यकताको लेखांगोखा १०८ र अन्य आपत्कालीन सरसकाई तथा स्वच्छता १०८, खानेपानी व्यवस्थापन १०८ स्वास्थ्य र संरक्षण सम्बन्धि स्वयंम सेवक १०८ समूह तयार गर्ने ।	५ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/ पालिका	गाउँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्स सोसाइटी, अन्य सरोकारवाल १ निकाय र पालिका को सामाजिक विकास र स्वास्थ्य शाखा	२ वर्ष भित्र

प्राथमिकताक्रम	विपद्को सम्भावितअवस्था	व्यवस्थापनकाक्रियाकलाप	अनुमानित बजेट	मुख्यजिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
					आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
३	विपद् प्रतिकार्य सामाग्री व्यस्थापन तथा राहत भण्डारण नुहन	गाँउलिका तह र सबै बडामा विपद् प्रतिकार्य सामाग्री राख्ने र राहत व्यवस्थापनका लागी पालिकाको उपयुक्त स्थान पहिचान गरी सामाग्री सहित गोदाम घरको व्यस्थापन गर्ने । रणनीतिक स्थानहरूमा आवश्यकताका आधारमा औपचार्यहरू तथा प्रजनन स्वास्थ्य सामाग्रीको भण्डारण	१ लाख	स्था.वि.तथा ज.उ समिती/	सुरक्षा निकाय र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	१ वर्ष भित्र
४	राहतको आवश्यकता	१) राहत व्यवस्थापनलाई प्रवाभकारी बनाउने । २) कम्तीमा ५० परिवारका लागी आवश्यक खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्री, अस्थायी आवास सामाग्री, स्वच्छता तथा सरसफाई सामाग्री, खानेपानी व्यवस्थापन सामाग्री, स्वास्थ्य र संरक्षणका सामाग्रीहरूको भण्डारण	५ लाख	स्था.वि.तथा जलवायु उत्थानशिल समिती	गाँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समितितथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संघीय तथाप्रदेश सरकार मानवियसहयोग क्षेत्रमाकार्यरत निकायहरू	१ वर्ष भित्र
४)	आवासमा क्षेत्री	आपतकालिन आवास सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने	२ लाख	स्था.वि.तथा जलवायु उत्थानशिल समिती	गाँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समितितथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संघीय तथाप्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	२ वर्ष
५)	समन्वयमा समस्या	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवाला निकाय सग समन्वयका संयन्त्र निर्माण गर्ने		स्था.वि.तथा जलवायु उत्थानशिल समिती	गाँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६)	क्षमता विश्लेषण समस्या	पालिका क्षेत्रभित्र कार्यरत निजी क्षेत्र, उद्योग वाणिज्य संघ, उद्योगी व्यापारीको लागत संकलन गर्ने र उनीहरू सहयोगका लागी अपिल गर्ने	२ लाख	स्था.वि.उ.स ,	गाँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	मानविय सहयोग क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरू	१ वर्ष भित्र
७	आपत्कालीन आश्रयस्थलको समस्या	पालिकामा भएको सामुदायिक भवन, खुल्ला चौर, अग्नो स्थान, धर्मशाला, मठमानिदरहरूको क्षमता विश्लेषण गरी आपत्कालिन आश्रयस्थलको रूपमा विकास प्रचार प्रसार र व्यवस्थापन गर्ने	३ लाख	स्था.वि.उ.स , बडा विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकायहरू, सामाजिक अगुवाहरू	संघीय तथा प्रदेश सरकार मानविय सहयोग क्षेत्रमार्यरत निकायहरू	२ वर्ष भित्र

४.२ विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू (घटना घटेको दिन देखि ४५ दिन सम्म)

कैलारी गाँउपालिका भित्र कुनै पनि समयमा विपद् परेमा प्रभावितहरूको उद्धार, स्वास्थ्य सुरक्षा, जीवन रक्षा र सम्पत्ति संरक्षणका लागि आपत्कालीन समयमा गर्नुपर्ने क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ । यस योजनामा विशेष गरी पूर्वसूचना र चेतावनीप्रवाह गर्ने, हराएकाको खोजी, पीडितको उद्धार, सुरक्षा निकायमा खबर, आपत्कालीन बसोबास र राहत व्यवस्थापनका लागि गर्नुपर्ने कार्य प्रक्रियालाई जोड दिएको छ । निम्नकार्यहरू विपद् प्रतिकार्यको आधारभूत कार्यहरू भएकोले यसको आधारमा कैलारी गाँउपालिकाले पूर्व तयारीका कार्यहरूलाई बढाउने छ । यस प्रक्रिया नेपाल सरकारको विपद् प्रतिकार्य कार्यदाँचा अनुसार संचालन गरिने छ ।

तालिका ३५: जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकताको सम्बन्धित अवस्था म	विपद्को सम्बन्धित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	घाइते, मृत्यु, सम्पर्क विच्छेद, भौतिक तथा आर्थिक क्षती, तहस नहस, हतास, त्रासको अवस्था हुन्छ ।	आफु समुदाय सुरक्षित भए नभएको एकिन गर्ने । समुदाय था स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानिय सुरक्षानकाय	व्यक्तितया समुदाय, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानिय सुरक्षानकाय	पालिकामा विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	० देखि १ घण्टा भित्र
२	घाइते, मृत्यु, सम्पर्क विच्छेद, भौतिक तथा आर्थिक क्षतीको अवस्था हुन्छ ।	प्रारम्भिकहुत लेखा जोखा गर्ने र सुचना प्रवाह गर्ने, खोज तथा उद्धार तथा प्राथमिक उपचार गर्ने	समुदाय तथा उद्धार कर्ता र प्राथमिक उपचारक	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानिय सुरक्षा निकाय, रेडक्रसका निकायहरु	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	० देखि २ घण्टा भित्र
३	घरवार विहिन तथा पारिवारिक सम्पर्क विच्छेद	अस्थाय आवसको व्यवस्थापन गर्ने, प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने ।	स्था.वि तथा ज उ स, पालिका	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिती, नेपाल रेडक्रस, सुरक्षा निकाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०-७ घण्टा भित्र
४	मृत शरिरहरु शावको अवस्था ।	मृतकको पहिचान र परिवारलाई हस्तान्तरण	स्था.वि तथा ज उ स, प्रहरीर पालिकाका तालिम प्राप्त कर्मचारी परिचालन	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, स्वास्थ शाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०-२४ घण्टा भित्र (अवस्था र आवश्यकताअ नुसार)
५	तत्कालिन आहरको समस्या	तयारी खानेकुराहरुको वितरण	स्था.वितथा जउस, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिती	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	०-२४ घण्टा भित्र ।
६	मनोवैज्ञानिक असर	मनोसामाजिक सहयोग गर्ने (सबै वडामा मनोसामाजिक विमर्शकर्ता उत्पादन गर्ने)	मनोविमर्श कर्ता परिचालन	महिला तथा बालवालिका शाखा		०-२४ घण्टा भित्र आवश्यकताअ नुसार ।
७	भौतिक तथा आर्थिक क्षतीको अवस्था हुन्छ ।	क्षेत्रिको थप विवरण संकलन गर्ने र राहत वितरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने	स्थावि तथा जउस, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति,	गाउँ पालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	२४ देखि ३ दिन भित्र ।
८	क्षेत्रीको यथार्थ विवरण थाहा नहुन	क्षेत्रिको यथार्थ विवरण संकलन गर्ने प्रभावितहरुको दर्ता तथा लाभान्वित कार्डको वितरण ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिती	गाउँ पालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	४८ देखि ७ दिन भित्र ।
९	भौतिक संरचानहरुको क्षतीको अवस्था	भौतिक पुर्वाधारको लगत संकलन गर्ने भौतिक क्षेत्रिको वर्गांकरण मापदण्ड बनाउने ।	पालिका	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	४८ देखि १५ दिन भित्र ।

प्राथमिकताक्रम	विपद्को सम्भावित अवस्था	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समय अवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१०	आधारभूत आवश्यकताको परिपूर्तिमा समस्या अभाव	प्रभावितको अवस्था हेरी अस्थायी आवासमा स्थान्तरणर राहत वितरण कार्य (अस्थायी आवास सामाग्री, शर्त सहित तथा शर्त रीहत नगद वितरण, खानेपानीको व्यवस्थापन, सरसफाई स्वच्छताको व्यवस्था, स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था, संरक्षणको सामाग्री तथा व्यवस्थापन)	पालिका	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, विषयगत शाखा	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	४८ देखि १ महिना भित्र (विपद्को प्रभाव र आवश्यकताको आधारमा ३ महिनासम्म)

४.३ विपद् पश्चात्का पुनर्लाभ अन्तर्गत पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका क्रियाकलापहरू

(विपद समयका प्रतिकार्यका कार्यहरु सक्रिएपछि ३ महिना देखि २ वर्ष सम्म)

योजनाको यस भागमा विपद् भइसकेपछि त्यसबाट परेको प्रभाव र भएको क्षतिको विश्लेषण गरी जनजीवनलाई सामान्य बनाउन, पूर्ण विस्थापित परिवारको पुनःस्थापना गर्न, क्षति ग्रस्त भौतिक संरचनाको मर्मरत-सम्भार तथा पुनर्निर्माण गर्न र भविष्यमा पर्न सक्ने त्यस्तै विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्रियाकलापलाई समेटेर निम्न बमोजिमको ढाँचामा क्रियाकलाप उल्लेख गरिएको छ :

तालिका ३६: जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि क्रियाकलाप

प्राथमिकताक्रम	सम्भावित समस्या	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	घरहरु निर्माणमा समस्या	विपद्को समयमा पुर्ण क्षेत्री भएको र आकै घर निर्माण गर्न नसक्नेहरुको लागी घर पुनःनिर्माणमा सहयोग गर्ने ।	पालिका	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, भवननिर्माण कार्यालय	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	१ वर्ष भित्र
२	भौतिक पुर्वाधारमा क्षेत्री	विपद् प्रभावितहरुको सहभागीतामा कामका लागि नगद/श्रमदान मार्फत विपद्ले विगरेका ग्रामीण सडक, सिचाई कूलो, कल्पट, विद्युत, पुल, आवासिय घर, विद्यालय सावर्जनिक भौतिक संरचनाहरु आदि मर्मात गर्ने ।	पालिका, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिती	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सरोकारवाला संघ	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	२ वर्ष भित्र
३)	स्वास्थ्य समस्या	विपद् प्रभावितहरुको स्वास्थ्य परिक्षणका लागि घुस्ती स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने ।	स्थानिय तथा जउ समिती/, स्वास्थ्यशाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, पेशागत स्वास्थ्य संस्था	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु	समय समयमाआव श्यकताथुन सार

प्राथमिकताक्रम	सम्भावित समस्या	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था		समयअवधि
				आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
४)	जिविको पार्जनमा समस्या	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा भएका समुदायको जिविकोपार्जनका लागि सिप विकासका कार्यहरू, बजार व्यवस्थापन, कामका लागि नगद, फलफुल खेती, केरा खेती एवम् तरकारी खेती र पशुपालन तथा अन्य व्यवसाय संचालन जस्ता योजनाहरू सञ्चालन गर्ने।	कृषितथाव्यवासय शाखा	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति, सरोकार वाला सबै	मनविय क्षेत्रमाकार्यरत संघ संस्थाहरू	३ वर्ष आवश्यकता अनसार
५)	संकटासन्न अवस्थामा वृद्धि	विपद् जोखिम न्यूनिकरणका उपायहरूमा संचालन	स्था.वि. तथा जउ समिती सामाजिक सेवाशाखा	जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति, सरोकार वाला सबै	मनविय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरू	३ वर्ष आवश्यकता अनसार

४. ४ गाँउपालिका भित्र रहेका वडाअनुसार योजनाको विवरण

वडानं १ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप कार्यक्रम	एवंम टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग	आर्थिक वर्ष (पञ्चबषिय)						बौसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत	
						२०८० देखि २०८४ सम्म							समुदाय					
						जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
१	बाढी																	
१.१	तारजाली लगाउने	शिवनगर कटान,	थान	२०	५	५	५०	५०	५०	५०	५०		६,०००	२५	४५	५०	१,२०	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	डम्मारा	बटा	१००	१०	४	५००	५००					३०	५	५	२०	३०	
१.३	तारजाली लगाउने	हसुलीया सेमरी,	थान	३०	२	१	५०						६,०००	७५	२५	२००	१८०	
१.४	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा नं १ पुरे	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१	१		५,०००	५	५	१५	२५	
१.५	मेसीनरी वाल	हसुलीया वजार	घ.मि	१०००	१५०	५०	५०	५०					७००	श्रमदान	२००	५००	७००	
२	आगलारी																	
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालीम गर्ने	राज्य प्रशिक्षण टोल, नेताटोल,,	पटक	१	१५०	५०	१						५०,०००	१०	१०	३०	५०	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	दिलखुसटोल	पटक	२	१५०	५०	१		१				५,०००	१०			१०	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	, खैरीटोल,	पटक	१	१५०	५०	१						१५,०००	५	५	५	१५	
५	खडेरी																	
६	व्यावसायीक कृषि तालीम	शिवनगर कटान,	पटक	३	१५०	५०	१	१	१				१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	
७	भक्त्य प्रतिरोधी पुन र्निर्माण गर्ने	दिलखुसटोल	बटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०							
८	खानेपानीका लागी पाइप विद्युताउने	खैरीटोल,	मिटर	१०००	४५	२०	१०००						३००	१००	१००	१००	३००	
९	चट्याडबाट बच्न सचेतना कार्यक्रम गर्ने	राज्य प्रशिक्षण टोल, नेताटोल,,	पटक	१	१५०	५०	१						५,०००		५		५	
१०	बाढिको कारणले कृषि ग्रामीण सडक मर्मत	हसुलीया वजार	मिटर	२००	५०	५	५०	५०					१,००,००	३०	२०	२५०	३००	

क्र.सं	क्रियाकलाप कार्यक्रम	एवंम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग	आर्थिक वर्ष (पञ्चविंशी)					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत	
							२०८० देखी २०८४ सम्म						समुदाय	बडा	संघ संस्थाहरु	जम्मा		
						जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५						
११	महामारीजन्य रोग बाट बचन	खैटोल	वटा	१	५००	५०	५०	५०	५०				४००	श्रम दान	१००	३००	४००	जिम्मेवारी र कैफियत

बडा नं २ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
१	आगलागी																
१.१	पुराना पोखरीहरु निर्माण गर्ने	कुकुरभुक्का,	वटा	१०	१०	४	५०	५०	५०	५०	५०	४,००००	१००	१५०	१५०	४००	
१.२	वृक्षारोपण गर्ने	उत्तर मझरा,	वटा	५००	१०	४	२५०	२५०				३०	५	५	५	१५	
१.३	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बसौटी,	पटक	५	१५०	५०	१	१	१	१	१	५,०००	५	५	१५	२५	
१.४	अग्नि नियन्त्रण तालिम गर्ने	डोडपुर,	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	५०	
३	स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	उजेलीसेमर,	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५	
४	खडेरी																
५	पोखरीहरु मर्मत गर्ने	लकड़, रामपुर, कैलागी	वटा	१०	१५	५	४०	३०	२०	५	५	१५,०००	५००		१०००	१,५००	
६	व्यावसायिक कृषि तालिम	बडा भरका लागि	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	
७	भुकम्प प्रतिरोधी पुनर्निर्माण गर्ने	टोल भरको	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०						
८	चट्याड बाट बच्चा सचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडा भरका लागि	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५	
९	विद्यालय विपद् व्यवस्थापन योजना बनाउने	विद्यालय विपद् व्यवस्थापन योजना बनाउने	वटा	१								३०,०००			३०	३०	
	अन्यावधिक पुनरावलोकन	विद्यालयकालागि															

क्र.सं	कियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
१०	विपद, न्युनीकरण गर्ने ठाँउ ठाँउमा साइरन राख्ने	वडा भरका लागि र लक्कड, रामपुर, कैलारी	वटा	१								५०	०	०	५०	५०	
११.	आत्महत्या को घटना न्युनीकरण गर्ने काउन्सीलिङ्को कार्यक्रमहरु सञ्चालन	वडा भरका लागि															आवश्यकिय बजेट
१२	महामारी रोग बाट बच्न खानेपानीको मुल संरक्षण वृक्षारोपण गर्ने	वडा भरका लागि	वटा	४	५०	५०						१५०	थ्रम दान	३००	९००	१२००	

वडा नं ३ को योजनाको विवरण

क्र.सं	कियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	वडाका मुडा, सुर्मिनाला,	थान	३०	४	२	५०	५०	५०	५०	५०	६,०००	७००	७००	४००	१,८००	
२	आगलागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालिम गर्ने	दर्शकण भड्डी,	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	५०	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	, निमुवारोफि	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०				१०
३	जनावर आतङ्क बाट हुने क्षती कम गर्ने उपायहरु बारे तालिम	मोहनपुर, लालपुर,	पटक	१	१५०	५०	१					१,००,०००	१०	१०	८०	१००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	खोनपुर, शिवरत्नपुर,	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५	
५	भक्षण प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	भड्डी, टिंसि एन टोल,	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०						

क्र.सं	कियाकलाप एवम् कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
६	चटयाडबाट बच्न सचेतना कार्यक्रम गर्ने	ओमनगर	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५	
७	सडक दुर्घटना	बडा भरका लागि	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५	
८	महामारी तथा रोग बाट बच्न खानेपानी व्यवस्थापन	, निमुवार्वाङ्कि	पटक	१	५००	५०	५०	५०				५००	१००	१००	३००	५००	

वडा नं ४ को योजनाको विवरण

क्र.सं	कियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	नपा	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
१	बाढी																
१.१	तारजाली लगाउने	नवलपुर, भित्तरिया	थान	२०	६	३	५०	५०	५०	५०		६,०००	३५०	३५०	५००	१,२००	
१.२	मेसीनरी वाल	सुन्दरपुर, धुमिताल	घ.मि	१०००	५००	१००	५०	५०				७०००	१००	१००	५००	७००	
१.	तारजाली	, शान्तीटोल चौकेरीटोल	थान	२००	१००	२०	५०	५०				३५००	१००	१००	५००	७००	
२	कटान																
२.१	कटान हुनेठाउँ	मोहन्यालटोल	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	५०	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	दंगवाटोल, इन्द्रटोल,	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१०	
३	जनावर आतङ्ग बाट हुने क्षती कम गर्ने उपायहरु बारे तालीम	टोलभरका लागी	पटक	१	१५०	५०	१					१,००,०००	१०	१०	८०	१००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	मुडाटोल, कान्छाटोल	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५	
५	खेडेरी																
५.१	प्लास्टिक पोखरीहरु निर्माण	पुखेतटोल,	वटा	१००	१५०	५०	४०	३०	२०	५	५	१५,०००	५००		१०००	१,५००	

क्र.सं	कियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					बजेट(रु.हजार)	जिम्मेवारी र कैफियत			
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	नपा	संघ संस्थाहरु	जम्मा
	गर्ने	पश्चिमखेतटोल														
५	व्यवसायिक कृषि तालिम	टोल भरका लागि	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	३००
६	भुकम्प प्रतिरोधी पुन निर्माण गर्ने	टोल भर	बटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०					
७	खानेपानीका व्यवस्थापन लागि	टोलभर	मिटर	१०००	४५	२०	१०००					३००	१००	१००	१००	३००
८	सुधारिएको चुलो निर्माण गर्ने	टोल भर	बटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०	६,०००	३३०	३३०	६६०	अनुदान
९	घर घरमा सोलाइ प्यानल स्थापना गर्ने	अशिनाटोल, मनेहटोल,	बटा	१५०	१५०	५०	५०	५०	५०			२५,०००	१५००	२५०	१५००	३,७५०
१०	चट्याड बाट बच्न सचेतना कार्यक्रम गर्ने	आर्दशटोल, अमरटोल	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५

वडा नं ५ को योजनाको विवरण

क्र.सं	कियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					बजेट(रु.हजार)	जिम्मेवारी र कैफियत			
					जम्मा	लक्षीत	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा
१	बाढी															
१.१	तारजाली लगाउने		बडकी पलिया, वैसपुर, बंगालीपुर, विसनपुर,	थन	४०	१०	४	५०	५०	५०	५०	६,०००	३५०	३५०	५००	१,२००
२	आगालागी															
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालिम गर्ने	छोटकी पलिया	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	२०	५०
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	गोबरैला, जबदहवा,	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१०
३	सचेतना कार्यक्रम गर्ने		पटक	१	१५०	५०	१					१,००,०००	१०	१०	८०	१००
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	मनिकापुर, पवेरा	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५

क्र.सं	क्रियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					बजेटलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
५	रोगतथा किरा सम्बन्धि तालिम	फलकापुर, सडकपुर	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५	
६	चट्याडबाट बच्च सचेतना कार्यक्रम गर्ने	टोल भरका लागि	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५	

बडा नं ६ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					बजेटलागतप्रतिएकाई	बजेट (रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा	
१	बाढी																
१.१	तार जाली लगाउने	खरवाखेरा, वर्मापुर,	थान	२०	१०	४	५०	५०	५०	५०		६,०००	३५०	३५०	५००	१,२००	
२	आगालागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालिम गर्ने	बडाका सबै वस्तीहरुका	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	५०	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	चौरी टोल	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१०	
३	बाढी नियन्त्रण	भगतपुर, खरेटी,	पटक	१	१५०	५०	१					१,००,०००	१०	१०	८०	१००	
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	मसुरिया, नम्मीफाँटा,	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५	
५	व्यावसायिक कृषि तालिम	बनकट्टा, सेमराना	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	
६	सुधारिएको चुलो निर्माण गर्ने	चकाहापुर, टोल भर	बटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०	६,०००	३३०		३३०	६६०	अनुदान
७	चट्याडबाट बच्च सचेतना कार्यक्रम गर्ने	टोल भरका लागि	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५	

वडा नं ७ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था	संघ	जम्मा	
१	बाढी																
१.१	तार जाली लगाउने	बरकाबसन्ता, छुट्टीबसन्ता	थन	५००	१०	४	५०	५०	५०	५०	५०	६,०००	१२५०	१२५०	५००	३०,००	
१.२	बाधबाधने	भैंड्याफौटा, रामपुर,	कि.मि	१.५	१०	४	५०	५०				३०००००	२५	२५	५०	४५००००	
२	आगालागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालिमगर्ने	मोहनपुर, टिघरी	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	५०	
२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	,रतनपुर, विपत्तपुर,	पटक	२	१५०	५०	१		१			५,०००	१०			१०	
३	स्वास्थ्य सम्बन्ध जनचेतना कार्यक्रम	वडाका विभिन्न वस्तीहरु	पटक	१	१५०	५०	१					१५,०००	५	५	५	१५	
	गर्ने																
४	व्यावसायिक कृषि तालिम	टोल भरका लागि	पटक	३	१५०	५०	१	१	१			१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	
५	भुकम्प प्रतिरोधी पुनर्निर्माण गर्ने	टोल भर	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०	३०						
६	चट्टाडबाट बच्चा सचेतना कार्यक्रम गर्ने	होसलपुर, नारायणपुर	पटक	१	१५०	५०	१					५,०००		५		५	

वडा नं ८ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलापएवं कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत
					जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५		समुदाय	स्था	संघ	जम्मा	
१	बाढी																
१.१	तार जाली लगाउने	दर्क्षण डेढी	थन	५००	१०	४	५०	५०	५०	५०	५०	६,०००	१२५०	१२५०	५००	३०,००	
१.२	बाधबाधने	लोहरपुर, प्रतापुर,	कि.मि	१.५	१०	४	५०	५०				३०००००	२५	२५	५०	४५००००	
२	आगालागी																
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालिमगर्ने	पुर्व डेढी, डम्मारी,	पटक	१	१५०	५०	१					५०,०००	१०	१०	३०	५०	

२.२	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	दुधिया, पृथ्वीपुर,	पटक	२	१५०	५०	१	१			५,०००	१०			१०	
३	स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	बडाका विभिन्न वस्तीहरू	पटक	१	१५०	५०	१				१५,०००	५	५	५	१५	
४	व्यावसायिक कृषि तालिम	टोल भरका लागि	पटक	३	१५०	५०	१	१	१		१,००,०००	३०	२०	२५०	३००	
५	भकम्प प्रतिरोधी पुनर्निर्माण गर्ने	खैरी टोल, सुर्मी टोल टोल भर	वटा	११०	११०	२५	१०	२०	२०	३०						
६	चट्टाडाट बच्च सचेतना कार्यक्रम गर्ने	लौसा, भंगाहा	पटक	१	१५०	५०	१				५,०००		५		५	

बडा नं ९ को योजनाको विवरण

क्र.सं	क्रियाकलाप एवम् कार्यक्रम	टोल	एकाई	परिमाण	लाभान्वितवर्ग		आर्थिक वर्ष (पञ्चवर्षिय)					औसतलागतप्रतिएकाई	बजेट(रु.हजार)				जिम्मेवारी र कैफियत		
					२०८० देखि २०८४ सम्म		जम्मा	लक्षित	१	२	३	४	५	समुदाय	स्था सरकार	संघ संस्थाहरु	जम्मा		
					बाढी														
१.१	तारजाली	पुर्सीनीपुर, डमारीटोल	थान	५०	२०	४	५०	५०						१२०००	१५०	३००	१५०	६००	
१.२	तारजाली	उत्तरटोल, देविराङ्ज,	थान	२०	२५०	५०	५०	५०						१२०००	४०	१००	१००	२४०	
१.३	जनचेतना कार्यक्रम	गदरिया, जम्मीनीपुर,	जना		२००	५०								१०००	५०	१००	५०	२००	
१.४	नदी नियन्त्रण स्थानवाल लगाउने / मैसिनरी वाल	नदी नियन्त्रण स्थानवाल लगाउने / मैसिनरी वाल	घ.मि	१०	१०	५०	५०								श्रमदान	२००	४००	६००	
२	आगलागी																		
२.१	अग्नि नियन्त्रण तालिम	बनकर्त्ता	जना		२५०	५०								२०००					
४	खानेपानीका मुहान सुधार लागी पाइप विछुयाउने	गदरिया, सितलपुर,	मिटर	१०००	४५	२०	१०००							३००	१००	१००	१००	३००	
५.	सामुदायिक भवन	जम्मीनीपुर,		१३५८	१३५८	५०	५०								५००	५००	२५००	३५००	
६	विपद पर्दिको आवश्यक सामाग्री	सितलपुर,		१३५८	१३५८										१००	२००	७००	१०००	
८	एम्बुलेन्स	बडा भर	१	१	१३५८	१३५८								०	१२०००००		१२०००००		

खण्ड -५ : स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको समायोजन, कार्यान्वयन तथा अनुगमन ।

५.१ योजना प्रक्रियामा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्ययोजनाको समायोजन

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई स्थानिय सरकारका विकास र विषयगत योजनाका साथै स्थानिय सेवा प्रदान गर्ने नीजि तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको योजना प्रक्रियामा समायोजन गर्नका लागि बडा स्तरमा बडाका प्रतिनिधिहरू संग, गाँउपालिकामा रहेका बहु सरोकार वालाहरू संग र गाँउपालिका संग छलफल गरियो । हरेक बडामा गठन भएका बडास्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति र गाउँपालिकास्तरमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, सामाजिक संस्थाहरू, सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरू संग विस्तृत छलफलद्वारा तयार यस योजनालाई गाँउसभामा अनुमोदन एवं पारित गरिनेछ ।

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कम प्राथमिकताहरूलाई बडास्तर बाटै स्थानिय विकास योजनामा समायोजन गरी गाँउसभामा निर्णय गरी कार्यान्वयन हुनेछन् । यसरी नै गाँउपालिका भित्र काम गर्ने विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूमा यस गाँउपालिकाका समुह र बडाबाट विषयगत कार्यालयहरूको योजनामा पहिचान भएका स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाका कार्यलाई समावेश गरि गाँउसभामा पेश गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । यसरी नै यस गाँउपालिकामा तयार हुई गएको आवधिक योजनामा यस स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई उच्च प्राथमिकताका साथमा समायोजना गरिनेछ । केन्द्रिय स्तरमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र वन तथा वातावरण मन्त्रालय मार्फत राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार गरिने रातो किताब मार्फत राष्ट्रिय विकास योजनामा समायोजन गरिनेछ ।

५.२ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको कार्यान्वयन

योजनाको कार्यान्वयनको नेतृत्वमा गाँउपालिका रहनेछ । यस योजनाको सफल कार्यान्वयन र समन्वयात्मक भुमिकाका लागि गाँउपालिका स्तरमा स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति गठन गरी क्रियाशिल रहनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको कार्यविधि तयार गरि गाँउसभाले कार्यान्वयनका नीतिगत निर्णय गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना अन्तर्राष्ट्रिय कार्यहरूलाई समुदायमा स्थापित भई क्रियाशिल रहेका विद्यमान समुह, संस्था, क्लब तथा उपभोक्ता समितिहरू मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ । भौतिक पूर्वाधारका सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा आवश्यकता अनुरुप गाँउपालिका कार्यालयका प्राविधिकहरूबाट विस्तृत लागत अनुमान गर्न सहयोग लिईनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनका लागि स्थानिय सहजकर्ताहरूको परिचालन गरिनेछ । यी सहजकर्ताहरूले सामाजिक परिचालनका कार्यहरू र कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सहजीकरणका कार्यहरू गर्नेछ । यस्ता सहजकर्ता परिचालन गर्ने संस्थाहरूको क्षमता विकास सहित आवश्यक नियमित र थप सहयोग जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि विशिष्ट अनुभव भएका राष्ट्रिय संस्थाहरूबाट हुनेछ । आवश्यकता अनुसार उर्जा तथा वातावरण शाखाबाट नियमित थप सहयोग तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध हुनेछ । यस योजनामा अन्य सरोकारवाला निकायहरूको सहयोग पनि आवश्यक पर्ने हुनाले सो कार्यक्रमहरूका लागि सरोकारवाला निकायको वार्षिक योजनामा समावेश गर्नकालागि गाँउपालिकाले पहल गर्नेछ । विस्तृत कार्यान्वयन योजना अनुसार सम्बन्धित व्यक्ति, संस्था निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा स्रोत तथा सेवा जुटाई कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन हुनु पुर्व कार्यान्वयनका लागि आवश्यक विस्तृत बजेट तयारी उपभोक्ता समिति, समुह र क्लबहरूसँग सहमति एव सम्झौता गरि कार्यान्वयन हुनेछ । उक्त कार्यान्वयन गर्ने समितिहरूले कार्यक्रम कार्यान्वयनको पूर्व सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग समक्ष विस्तृत योजना तथा बजेट विवरण प्रस्तुत गरिने छ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा आय व्ययको विवरण तथा सम्बन्धित अभिलेखहरू पारदर्शिरूपमा राखिनेछ । कार्यक्रम संचालनको क्रममा कार्यक्रम गुणस्तरीय तथा उद्देश्य मूलक बनाउन सम्बन्धित लाभान्वित वर्ग तथा सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरूको सुझावलाई सम्बोधन गरिने छ । साथै गाँउपालिका, सम्बन्धित समूहले स्वअनुगमन मुल्यांकन गरिनुका साथै सहयोगी निकायहरूसंग संयुक्तरूपमा समेत कार्यक्रमको नियमित अनुगमन मुल्याङ्कन गरिनेछ । कार्यक्रम सम्पादन पश्चात सम्बन्धित क्रियाकलापको सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिनेछ ।

५.३ स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको प्रगति र मुल्याङ्कन

गाँउपालिका तहमा योजना कार्यान्वयनका प्रगति र परिणाम सम्बन्धि प्राप्त सूचना तथा प्रमाणहरूको संकलन र मुल्याङ्कन गर्न गाँउपालिकामा रहेका वहु सरोकारवाला अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समितिलाई नै परिचालन गरीनेछ । यसरी नै अनुकूलन कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा भएको प्रगतिहरूको समिक्षा नियमित रूपमा गरिनेछ । यसकालागि वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी र समिक्षा गोष्ठी सबै सरोकारवालाहरूको सहभागितामा संचालन गरिनेछ । यसरी नै समितिबाट कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न स्थलगत अनुगमन समेत गरिनेछ । समिक्षा गोष्ठी एवं स्थलगत अनुगमनबाट स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनमा प्राप्त भएका प्रतिफल मुल्याङ्कन गरि सिकाईहरूको आदान प्रदान हुनेछ । यसरी नै समय समयमा जिल्लास्तरमा रहेका संयन्त्रहरूबाट पनि संयुक्त अनुगमन भई प्राविधिक स्तरको पृष्ठपोषण गाँउपालिकालाई प्राप्त हुनेछ । यसका अतिरिक्त अनुकूलन योजना कार्यान्वयन र अनुगमनबाट आएका नतिजा, प्रगति र उपलब्धी जिल्ला र गाँउपालिकामा हुने विभिन्न फोरमहरूमा प्रस्तुत गरि पृष्ठपोषण लिई यस स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्नेछ ।

समुदाय तहमा सहभागितात्मक स्वअनुगमन पद्धतीलाई प्राथमिकता दिईनेछ । यसका लागि उपभोक्ता समूह तथा समितिहरूले कार्यक्रमको शुरुवातमा र सपन्न भए पश्चात सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिनेछ । यसरी नै स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारीको क्रममा तयार गरिएका विभिन्न विधिहरूबाट विश्लेषण गरि तुलनात्मक रूपमा विश्लेषण गरिनेछ । यसरी सहभागितामूलक विपद् तथा जलवायु संम्बेदनशील सम्मन्त्रिता स्तरीकरण विधिबाट पुन वडास्तरमा घरधुरीहरूको लेखाजोखा गरि तुलानात्मक अध्ययन गरिनेछ । यसबाट समुदाय स्वयंले संकटासन्ताको अवस्था विश्लेषण गर्न सक्नेछन् । यस कार्य स्थानिय सहजकर्ताको सहयोग र सहजीकरणमा हुनेछ ।

अनुगमनका तह	किन ?	कसले ?	कहिले ?	कसरी ?
समुदाय र वडा (क्रियाकलाप तहमा)	स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाका कार्यहरूको प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गर्न तथा पारदर्शिता र अपनत्व कायम गर्न ।	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समिति, समन्वय समिति ।	हरेक कार्यक्रम संचालन पूर्व, संचालनको क्रममा र सम्पन्न भएको १ महिना भित्र	सार्वजनिक सुनुवाई, स्वअनुगमन तथा मुल्याङ्कन, सार्वजनिक ठाँउमा सुचना टाँस गरेर सार्वजनिक लेखा परीक्षण,
गाँउपालिकाको (प्रक्रिया र प्रगति तहमा)	कार्यक्रमको गुणस्तर कायम गर्न, योजना र प्रगतीका लेखाजोखा गर्न, कार्यक्रमको प्रभावकारीता वृद्धि गर्दै समयमै कार्य सम्पन्न गर्न ।	गाँउपालिका स्तरीय अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समिति, विपद् व्यवस्थापन समिति ।	अर्धवार्षिक	समिक्षा तथा योजना तर्जुमा वैठक तथा गोष्ठी ।
			नियमित	फोटो तथा घटनाहरूको अध्ययन, फिल्ड अनुगमन ।
			वार्षिक	वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन ।
जिल्ला (नतिजा तथा उपलब्धीहरू तहमा)	स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाका उपलब्धीहरू र नतिजाहरू सुनिश्चित गर्न,	जिल्ला समन्वय समिति तथा सहयोगी संस्थाहरू, जिल्ला स्तरीय	अर्धवार्षिक	समिक्षा तथा सेयरिङ गोष्ठी तथा वैठक, अनुगमन ।

	राम्रा अभ्यासहरुको अनुशरण, थप विस्तार तथा मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति र सरोकारवालाहरु ।	आर्थिक	प्रगति समिक्षा, सहभागिता मूलक सङ्गठासन्ता विश्लेषण, प्रकाशन ।	प्रतिवेदन,
--	---	---	--------	---	------------

खण्ड -६ :वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना

६.१ पृष्ठभूमि

आर्थिक विकास र वातावरण संरक्षण बीचको अन्योन्याश्रित सम्बन्ध बाटै दिगो विकास हुने कुरालाई ध्यानमा राख्दै वातावरणीय हासबाट मानव जाति, जीवजन्तु, वनस्पति, प्रकृति तथा भौतिक वस्तु माथि हुन सक्ने प्रतिकूल प्रभावलाई यथाशक्य कम गरी स्वच्छ, तथा स्वस्थ वातावरण कायम गर्ने र प्राकृतिक स्रोतको समुचित उपयोग र व्यवस्थापनबाट वातावरण संरक्षण गर्ने सम्बन्धमा कानूनि व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, “वातावरण” भन्नाले प्राकृतिक, सांस्कृतिक र सामाजिक प्रणालीहरु, आर्थिक तथा मानविय क्रियाकलापहरु र यिनका अवयवहरु तथा ती अवयवहरुको बीचको अन्तरकिया तथा अन्तरसम्बन्ध सम्झनु पर्छ । नेपालमा वि.स. २०५२ सालमा जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयको स्थापना तथा वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ जारी भएपछि वातावरणमा उल्लेखनीय प्रभाव पार्ने खालका विकास आयोजना कार्यान्वयन गर्नु अगाडी वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्ने व्यवस्था भएको हो । सोही बमोजिम विकास निर्माण तथा सानासाना योजना जसले प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष वातावरणमा नकारात्मक असर गर्दछ भने त्यसकालागि समयमा नै व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले यस विपद् तथा जलावायु उत्थानशील योजनमा यसको प्रावधान राखी कार्यान्वयनमा त्याईएको हो ।

“प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण” भन्नाले कुनै प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा सो प्रस्तावले वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव पार्ने वा नपार्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा हटाउन वा कम गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा यकीन गर्न तयार गरिने विश्लेषणात्मक अध्ययन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्झनु पर्छ ।

“वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन” भन्नाले कुनै प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्दा सो प्रस्तावले वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव पार्ने वा नपार्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा हटाउन वा कम गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा यकीन गर्न तयार गरिने विस्तृत अध्ययन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्झनु पर्छ ।

६.२ उद्देश्य

विपद् तथा जलावायु उत्थानशील योजनमा समावेश गरिएका क्रियाकलापहरुलाई वातावरणमैत्री बनाउने उद्देश्यले प्रावधान राखिएको हो । साथै तपसिल बमोजिमका अन्य उद्देश्यहरु रहेका छन्:

वातावरण तथा यसको महत्व बारे सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनबाट भौतिक, जैविक, समाजिक, आर्थिक र साँस्कृतिक वातावरणमा पर्ने सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावको पहिचान गरी त्यस्ता प्रभावहरुको निराकरण तथा न्यूनीकरण योजना तयार गर्ने ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन क्रियाकलाप कार्यान्वयन तथा कार्यान्वयनको क्रममा अनुगमन परीक्षण गर्ने ।

वातावरणमैत्री विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना कार्यान्वयनमा मद्दत पुर्याउने ।

६.३ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन

समुदाय स्तरीय स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयारी तथा कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभावमा पर्ने सक्ते नकारात्मक असरहरुलाई आत्मसाथ गरि न्यूनीकरणका उपायहरुको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिनेछ । उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव पार्ने वा नपार्ने, त्यस्तो प्रभावलाई कुनै उपायद्वारा हटाउन वा कम गर्न सकिने वा नसकिने सम्बन्धमा यकीन गर्ने क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन गर्नु अगावै विस्तृत अध्ययन गरिनेछ । स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनमा समावेश भएका कुनै पनि क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्नु पूर्ब नै यसले पार्ने भौतिक, जैविक, समाजिक, आर्थिक र साँस्कृतिक लगायतका समग्र वातावरणीय प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक वातावरणीय न्यूनीकरण तथा निराकरण गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने, यसको अनुगमन र वातावरणीय परीक्षण समेतको सुनिश्चितता गर्ने गरिनेछ ।

६.४ फिल्ड अवलोकन तथा वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना

स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनामा भएका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयन गर्नु अगावै फिल्ड अवलोकन तथा समुदायसंगको छलफलबाट आएका विषय बस्तुहरुलाई समेटि विस्तृत वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ । त्यसकाल लागि फिल्ड अवलोकन - वातावरणीय विश्लेषण अनुसूची फारमहरु प्रयोग गरिनेछ ।

खण्ड ७ : अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : विपद् तथा जलवायू उत्थानशील समितिका सदस्यहरूको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	वपद .स.व्य.	आवद्ध निकाय/कार्यालय संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	राजसमझ चौधरी	अध्यक्ष	अध्यक्ष	गाँड़पा लका	९८५८४८४४७४
२	भगवती कुमारी चौधरी	उपाध्यक्ष	उपाध्यक्ष	गाँड़पा लका	९८५८४८४४७३
३	वर बहादुर ऐर	प्र.अ.प्र.	सदस्य	गाँड़पा लका	९८५८४८७२०४
४	धोज हरिपाल बोहरा	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय १	९८६८५६९३६४
५	वकास चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय २	९८६५७४१५८
६	सन्त राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ३	९८५१२५९००९
७	ठागु राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ४	९८०४६९९५९२
८	विष्णु प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ५	९८१४६११९१९
९	प्रेम बहादुर चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ६	९८६६४२४३२०
१०	दिपेन्द्र बहादुर बम	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ७	९८४८६१७९२
११	तारामल कठरिया	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ८	९८२५६१८९३०
१२	खेमराज चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ९	९८६९६३२९२९
१३	श्रीराम चौधरी	गा पा सभापति	सदस्य	ने.सो.रे.	९८६५७४७२१०
१४	इलाका प्रहरी कार्यालय		सदस्य	इलाका प्रहरी कार्यालय	९८४७४७९४८६
१५	प्रस्ता वत समा सुरक्षा गुल्म		सदस्य	प्रस्ता वत समा सुरक्षा गुल्म	
१६	यगम कलेल	शाखा प्रमुख	सदस्य	सामाजिक वकास	९८५८४२०८८५
१७	नेपालु चौधरी	अध्यक्ष	सदस्य	कैलाली उद्योग बा णज्य संघ	९८०४६८६६७७
१८	भुवन बखरिया	शाखा प्रमुख	सदस्य स चय	व.तथा व.वा. .व्य	९८४८५४९४६८

गाँउपालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र सोको काम, कर्तव्य र अधिकारहरु

विपद् पूर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात्
<p>पालिका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने,</p> <p>वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति र कार्यदलहरूलाई सहयोग पुऱ्याउने,</p> <p>समुदायमा आधारित विपद् तथा जलवायु उत्थानशील सम्बन्धी प्रशिक्षण लिने वा दिने व्यवस्था मिलाउने,</p> <p>विपद् व्यवस्थापनका लागि गाउँस्तरीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कोषको स्थापना र सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने,</p> <p>विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको लागि वार्षिक बजेट छुट्याउन पहल गर्ने,</p> <p>सबै सरोकारवालाको सहभागितामा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनमा गर्ने</p> <p>समुदाय स्तरको प्रकोप तथा जलवायु जन्य जोखिम नक्सा बनाउने,</p> <p>विकास निर्माणका योजनामा विपद् व्यवस्थापन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र जोखिम न्यूनीकरणका अवधारणालाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने, गराउने तथा त्यससँग सम्बद्ध कार्य गर्ने</p> <p>विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी जनचेतन तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्य गर्ने, गराउने ।</p>	<p>विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धर, राहत तथा प्रतिकार्यको सहयोग गर्ने,</p> <p>कार्यदललाई आवश्यक सहयोग गर्ने</p> <p>स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति सँग आवश्यक सम्बन्ध गर्ने</p> <p>तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्ने</p>	<p>आपत्कालीन कार्ययोजना, पुऱ्यस्थापना तथा पुनर्निर्माण योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने,</p> <p>विपद् तथा जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट विस्थापित समुदायलाई पुऱ्यस्थापन गर्न स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई सघाउनु,</p>

अनुसुची २ :योजना तर्जुमा उपसमितिका सदस्यहरुको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	व .स.यो त. पद	आवद्ध निकाय/कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	भगवती कुमारी चौधरी	उपाध्यक्ष	उपाध्यक्ष	गाउँपा लका	९८५८४४४७३
२	धोज हरिपाल बोहरा	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय १	९८६८५६९३६४
३	वकास चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय २	९८६५७४४९५८
४	सन्त राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ३	९८५२५९६०९
५	ठागु राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ४	९८०४६९१५९२
६	बिष्णु प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ५	९८१४६११९९९
७	प्रेम बहादुर चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ६	९८६६४२४३२०
८	दिपेन्द्र बहादुर बम	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ७	९८४८६६१७२
९	तारामल कठिरिया	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ८	९८२५६१८१३०
१०	खेमराज चौधरी	वडा अध्यक्ष	सदस्य	वडा कार्यालय ९	९८६९६३२९२१
११	श्री टिका कुमारी चौधरी भुल	वडा सदस्य	सदस्य	वडा कार्यालय २	९८६६५९७९८
१२	भुवन बखरिया	शाखा प्रमुख	सदस्य स चव	व.व्य .तथा व .वा.	९८४८५४९४६८

योजना तर्जुमा तथा उपसमितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार

विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिमा पेश गर्ने ।

स्थानीय तहको आवधिक बार्षिक, तथा अन्य योजना तर्जुमा गर्दा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनाले निर्धारण गरेका क्रियाकलापहरू लाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।

विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलका लागि मूल समितिसँग नियमित, सम्पर्क, समन्वय, छलफल गर्ने ।

योजना तर्जुमा प्रक्रियमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति र विषयगत विभाग/शाखा, गाउँपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय स्तरमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी ज्ञान भएका व्यक्तिहरू सहित अन्य सरोकारवाला निकायसँग नियमित समन्वय गरी सुझाव लिने ।

गाउँपालिका तथा वडास्तरमा सञ्चालन गरिने सहभागितामूलक सङ्कटासन्तता तथा क्षमता विश्लेषणका लागि तथ्याङ्क तथा सूचना सङ्कलन गरी विश्लेषण गर्ने ।

योजना तर्जुमा प्रक्रियाको हरेक चरणमा आर्थिक रूपमा पछाडि परेका, विपद्को जोखिममा रहेका तथा अति प्रभावित समूह, विपन्न वर्गका महिला एंवं बालबालिका तथा आर्थिक र सामाजिक रूपमा पिछडिएका सबै जातजातिका विपन्न वर्गहरू, ज्येष्ठ नागरिक, दलित, आदिवासी, जनजाति, अल्पसंख्यक, लोपुन्मुख अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, एकल महिला, नेपाल सरकारले लक्षित समूह भनी तोकेका वर्ग एंवं समुदायको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने ।

योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा अन्य समितिहरूसँग समन्वय गर्ने ।

अनुसुची ३ : लैंगिक तथा सामाजिक कार्यदलका सदस्यहरूको नामावली.

क्र.स	नाम	ठेगाना	पद	फोन नं.	कैफियत
१	बाल कुमारी चौधरी	कैलारी महिला तथा बालबालिका शाखा	संयोजक	९८४८५५२२२८	
२	यगम कलेल	सामाजिक विकास शाखा	सदस्य	९८५८४२०८८५	
३	राजेन्द्र सिंह कार्की	इलाका प्रहरी कार्यालय हसुलिया	सदस्य	९८५८९०३१०	
४	सार्जेन्ट श्रेष्ठ	प्रस्तावित सिमा सुरक्षा गुल्म, खोनपुर	सदस्य	९८५९२६०३१४	
५	विष्णु रेमी	आरोक	सदस्य	९८४८५४५५७८	
६	राकेश चौधरी	मुक्त कमैया महिला विकास मंच	सदस्य	९८११६०५००६	
७	क वता तामाङ	शान्ति पुनर्स्थापना गृह	सदस्य	९८४३४४५९९८	
८	निरंग चौधरी	लैंग गक अल्पसंख्यक (सुदूर पश्चिम समाज)	सदस्य	९८०४६३२११४	

कार्यदलको स्वरूप र सदस्यहरुको नामावली

स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि निम्नअनुसार कार्यदल गठन गरिएको छ । यस कार्यदलको पदेन सदस्य बाहेक अन्य को कार्यकाल स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिका २०७४ ले तोके अनुसार २ वर्षको हुनेछ । स्थानीय अवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी कार्यदलको सङ्ख्याहरु थपघट गर्न सकिनेछ ।

अनुसुची ४ : खोज तथा उद्धार कार्यदलका सदस्यहरुको नामावली

क्र.स	नाम	ठेगाना	पद	फोन नं.	कैफियत
१	सोनिया चौधरी	कैलारी नारायणपुर	७	सदस्य	९८२९६२९५५९
२	सवित्री चौधरी	कैलारी नारायणपुर	७	सदस्य	९८४०३०२७०२
३	राम प्रकाश चौधरी	कैलारी नारायणपुर	७	सदस्य	९८२४६५२२००
४	लाहनु चौधरी	कैलारी नारायणपुर	७	सदस्य	९८२९६७७०३०
५	राबिना चौधरी	कैलारी नारायणपुर	७	संयोजक	९८२४६८३८८४
६	सञ्जु चौधरी	कैलारी नारायणपुर	७	सदस्य	

अनुसुची ५ : प्राथमिक उपचार कार्यदल सदस्यहरुको नामावली

क्र.स	नाम	ठेगाना	पद	फोन नं.	कैफियत
१	विन्द्र देवि चौधरी	कैलारी रतनपुर	७	सदस्य	९८११६७७०३
२	लक्ष्मी चौधरी	कैलारी रतनपुर	७	सदस्य	९८४१६४८३०१
३	रुपा चौधरी	कैलारी रतनपुर	७	सदस्य	९८२४६८९९६५
४	मासीराम चौधरी	कैलारी रतनपुर	७	सदस्य	
५	विष्णु चौधरी	कैलारी रतनपुर	७	संयोजक	९८००६८९०२४

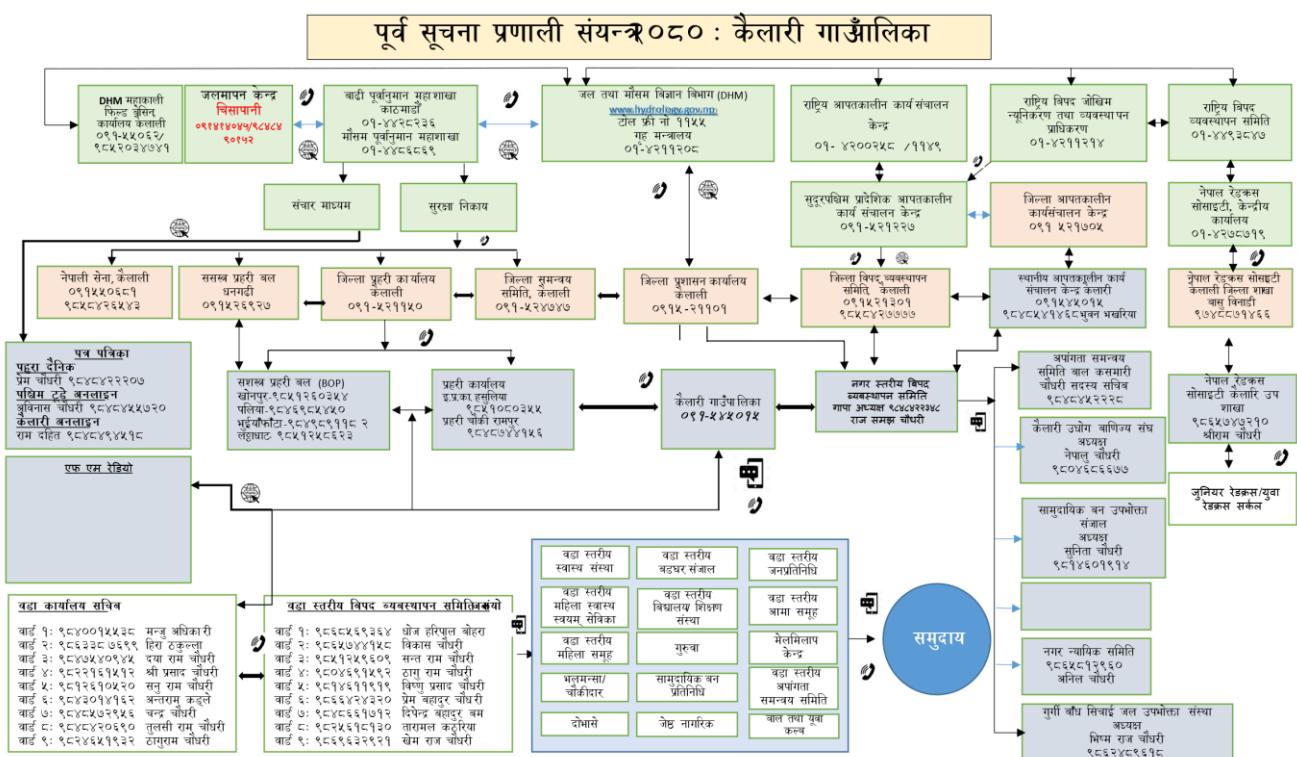
अनुसुची ६ : पूर्व चेतावनी प्रणालि कार्यदलका सदस्यहरुको नामावली

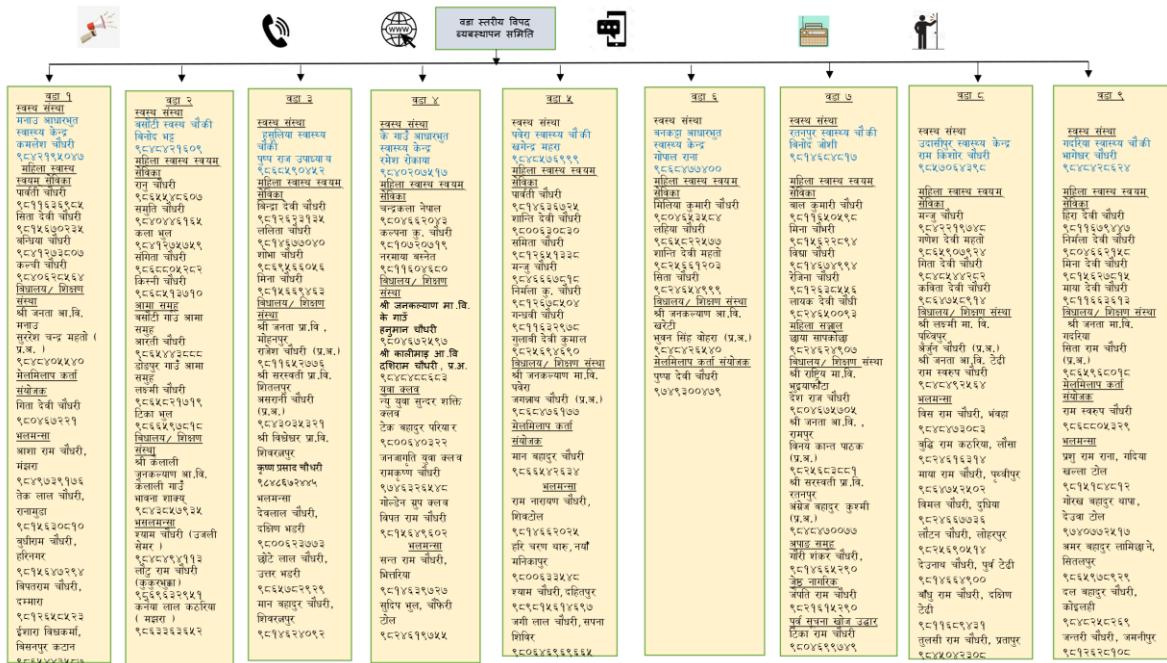
पूर्व सुचना प्रणाली समिति

क्र.स	नाम	ठेगाना	पद	फोन नं.	कैफियत
१	मगंल चौधरी	कैलारी लालपुर	३	सदस्य	९८२२६००८९०८
२	चन्द्र प्रकाश	कैलारी लालपुर	३	सदस्य	९८०४६७५८९७

	चौधरी				
३	राम चौधरी	कैलारी लालपुर	३	सदस्य	९८२५६८२२४३
४	रोजिका चौधरी	कैलारी लालपुर	३	संयोजक	
५	राधा देवि चौधरी	कैलारी लालपुर	३	सदस्य	

अनुसूची ७ : सुचना संयन्त्र तालिका





27th May 2022

27th May 2022

११ अनुसूची ८ : मुख्य सरोकारवालाहरुको नामावली

क्रासी	निकाय	विषय क्षेत्र	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण	कैफियत
१	कैलारी गाउँपालिका १०स्था। वि. व्या। सा। शाखा कायालयहरु, बडा कार्यालयहरु, विभिन्न समितिरउप समितिहरु०	सबै	१०९ बडा	राजसमझ चौधरी, अध्यक्ष बिर बहादुर ऐर, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भुवन बखरिया, विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८५८४८४४७४ ९८५८४२६५४४ ९८४८५४१४६८	
२	नेपाल रेडक्रस्स सोसाइटी	समन्वय, सूचना तथा संचार र खोज तथा उद्धार र खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ र खाद्यान्न तथा कृषि	१०९ बडा	तारणी दत्त पाण्डेय	९८४८८८३७४८	
३	नेपाल रेडक्रस्स सोसाइटी	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री र सर्वेक्षण	१०९ बडा	श्रीराम चौधरी	९८६५७४७२१०	
४	इलाका प्रहरी कार्यालय हसुलिया	समन्वय, सूचना तथा संचार र खोज तथा उद्धार र सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण	१०९ बडा	राजेन्द्र सिंह कार्की	९८५८४९०३१०	
५	प्रस्तावित सिमा सुरक्षा गुल्म, खोनपुर	समन्वय, सूचना तथा संचार र खोज तथा उद्धार र सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण	१०९ बडा	साजेंद्र श्रेष्ठ	९८५१२६०३१४	
६	मर्सिकोर नेपाल	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री	१०९ बडा			
७	जबदष्टवत आयच जगतवलप्तथ		१०९ बडा	राम मणी चौधरी		
८	ऋग्रृक	खोज तथा उद्धार र खाद्यान्न तथा कृषि	१०९ बडा	मिना चौधरी	९८६८४३२९२५	
९	ओरैक	खोज तथा उद्धार र अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री र सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण	१०९ बडा	विष्णु रेमी	९८४८४५४५७८	
१०	दलित महिला अधिकार मंच	खोज तथा उद्धार र खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ र खाद्यान्न तथा कृषि	१०९ बडा	प्रिती चौधरी	९८६८२१८३९०	
११	नवजीवन सेवा संघ	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाइ र	१०९ बडा	प्रमिन्द्र श्रेष्ठ	९८४८४२०३६०	खानेपानी

क्रांति	निकाय	विषय क्षेत्र	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण	कैफियत
		आपतकालिन शिक्षा				
१२	साहस	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई		माया चौधरी	९८२४६७२३९५	पोषण, सरसफाई, खानेपानी
१३	लर्वर्ट	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई		राजिव अवस्थी	९८४८९००९२३	
१४	तई	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई		कमला बुढाथोकी	९८५८४२०९२६	
१५	कृषि समन्वय समिति	खाद्यान्न तथा कृषि		सुनैना चौधरी	९८६५८१४१३६	
१६	कृषि	खाद्यान्न तथा कृषि		मुकुन्द राना	९८४८६२४१३५	
१७	याक नेपाल	खाद्यान्न तथा कृषि		बिनोद बहादुर सिंह	९८४८५२७४३४	
१८	दिगो विकाश	खाद्यान्न तथा कृषि		रतन विं का	९८४८४२९५०८	
१९	पालिका स्तरीय महिला संजाल	समन्वय, सूचना तथा संचार	१०९ वडा	क्रिशनी चौधरी	९८६८५३९९२६	
२०	वडघर संजाल	समन्वय, सूचना तथा संचार	१०९ वडा	सन्त राम चौधरी	९८१४६३९७२७	
२१	क्याड्रे	खोज तथा उद्धार	५, ७ वडा	टिकाराम चौधरी	९८०४६९९७४९	
२२	मुक्त कम्पैया महिला विकास मंच	सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण	१०९ वडा	राकेश कुमार चौधरी	९८११६०५००६	
२३	शान्ति पुनर्स्थापना गृह	सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण	१०९ वडा	कविता तामाङ	९८४३४४५९९८	
२४	लैंगिक अल्पसंख्यक ९सुदूर पश्चिम समाज०	सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण	१०९ वडा	निरंग चौधरी	९८०४६३२९९४	
२५	सेतो गुराँस रास्ट्रिय बाल विकास सेवा	आपतकालिन शिक्षा	१०९ वडा	सुरज परियार	९८४८४६९९९९	
२६	बाल कल्याण संघ	आपतकालिन शिक्षा	१०९ वडा			
२७	विपद् प्रतिकार्य दल	खोज तथा उद्धार	३ वडा	सेतु राम चौधरी	९८६२४८९५६५	
२८	विपद् प्रतिकार्य दल	खोज तथा उद्धार	४ वडा	सज मान् चौधरी	९८०४६६९९९०	
२९	विपद् प्रतिकार्य दल	खोज तथा उद्धार	५ वडा	होरीलाल चौधरी	९८२३५९५३९४	
३०	विपद् प्रतिकार्य दल	खोज तथा उद्धार	७ वडा			
३१	आराडीएन	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामग्री	१०९ वडा			
३२	सिसिएस	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य	१०९ वडा			

क्रांति	निकाय	विषय क्षेत्र	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण	कैफियत
		सामाग्री				
३३	डीडब्ल्युआराएफ	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री	१०९ वडा			
३४	सामाजिक विकासका लागि सचेत समाज	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री	१०९ वडा			
३५	सब डिभिजन बन कार्यालय	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री	१०९ वडा			
३६	सि एफा सिसि	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामाग्री	१०९ वडा			
३७	सहारा नेपाल		१०९ वडा	नव राज चौधरी बिप्लब चौधरी		
३८	थारु नेपाल			काजी राम चौधरी		

अनुसूची ९ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको (IRA) मुख्य उद्देश्य प्रभावित समुदायको जीवन रक्षा र तत्कालीन क्षति तथा आवश्यकताको पहिचान गरि प्रतिकार्यका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन एवं विश्लेषण गर्नु हो । यस फाराम अनुसार संकलित सूचनाले विपद्को प्रारम्भिक चरणमा उपयुक्त निर्णय लिने कार्यका लागि आधार तय गर्नुका साथै विस्तृत रूपमा अतिरिक्त लेखाजोखा गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई पहिल्याउने छ ।

यस लेखाजोखा फारमको प्रयोग नेपाल प्रहरी, गाउँपालीका प्रतिनिधि तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा गरिने छ । आवश्यकता तथा उपलब्धताको आधारमा सर्वेक्षणका लागि मोबाइल एप्लीकेशनको प्रयोग गर्न सकिने छ ।

यस फाराममा उल्लेख गरिएका केही सूचनाहरू प्रभावित क्षेत्रको विपद् पूर्वका घटनासँग सम्बन्धित छन् । आपत्कालिन अवस्थामा आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण जानकारी प्राप्त गर्न सकिनेछ । सहजै प्राप्त गर्न सकिने सूचनाहरूका लागि विपद् प्रभावित क्षेत्रका उच्च पदस्थानका पदाधिकारीहरु लाई प्रश्न सोध्ने क्रममा धैरै समय न लिनु नै उपयुक्त हुन्छ ।

१. एउटा वडाको लागि एउटा फारम भरिने छ ।
२. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सुचना दाताहरुसँगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन नगरी फाराम भरिने छ ।
३. यदि विवादास्पद सुचनाहरू प्राप्तभएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीले उपयुक्त विचारका आधारमा फाराम भर्ने छ ।
४. प्रभावित मानिसहरूको संख्याको अनुमान गर्नुहोस् । यी संख्याहरू उक्त क्षेत्रमा आवश्यकताको मात्रा पहिचान गर्न पहिलो सुचकहुनुका साथै निर्णय गर्ने महत्वपूर्ण हुने छन् तर यी संख्या पूर्णरूपले वास्तविकन हुन सक्छन् ।
५. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्य भन्ने कलमको अगाडी उल्लेख गर्नुहोला ।

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment, IRA)



नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटना स्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/पालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति (गते/महिना/साल) :	

२. घटना स्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		
पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :		
वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्या :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाउँ/संरचना	<input type="checkbox"/> विद्यालय: संख्या	
	<input type="checkbox"/> सार्वजनिक भवन संख्या	
	<input type="checkbox"/> सडक छेउ संख्या	
	<input type="checkbox"/> वनक्षेत्र: संख्या	
	<input type="checkbox"/> अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या	

अहिले प्रभावित स्थान सम्म आवत-जावतको अवस्था	<input type="checkbox"/> ठिक छ <input type="checkbox"/> कठिन छ <input type="checkbox"/> वन्द छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	<input type="checkbox"/> अवरुद्ध भएको <input type="checkbox"/> अवरुद्ध नभएको
---	--	-------------------------	---

संचारको अवस्था	<input type="checkbox"/> अवरुद्धभएको <input type="checkbox"/> अवरुद्ध नभएको
----------------	--

विधुत	<input type="checkbox"/> अवरुद्ध भएको <input type="checkbox"/> अवरुद्ध नभएको
संचितखाद्य सामग्री	<input type="checkbox"/> क्षतिभएको (घरधुरी संख्या) <input type="checkbox"/> क्षतिनभएको (घरधुरी संख्या)
स्वास्थ्य सेवा	<input type="checkbox"/> सञ्चालनमाभएको (संख्या) <input type="checkbox"/> सञ्चालनमानभएको (संख्या.....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या:
संचालनमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	<input type="checkbox"/> उपलब्ध छ <input type="checkbox"/> उपलब्ध छैन
विद्यालय	<input type="checkbox"/> सञ्चालनमा भएको (संख्या) <input type="checkbox"/> सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्या
खानेपानीको आपूर्ती	<input type="checkbox"/> सुचारू (अवरुद्ध नभएको) (संख्या: ...) <input type="checkbox"/> अवरुद्ध भएको (संख्या: ...) प्रभावित धरधुरी संख्या: ...)
भौतिक संरचना	
निजी घर	<input type="checkbox"/> पूर्ण क्षति (संख्या) <input type="checkbox"/> आशिंक क्षति (संख्या
सरकारी कार्यालय / भवन	<input type="checkbox"/> पूर्ण क्षति (संख्या) <input type="checkbox"/> आशिंक क्षति (संख्या
कृषिबालीको क्षति	<input type="checkbox"/> क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल (विधा / रोपनी)
पशु क्षति	<input type="checkbox"/> (अनुमानित संख्या.....)
अन्यक्षति	<input type="checkbox"/> पूर्ण क्षति (संख्या) <input type="checkbox"/> आशिंकक्षति (संख्या
फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ? ?	<input type="checkbox"/> सामान्य छ <input type="checkbox"/> महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ? ?	<input type="checkbox"/> सामान्य <input type="checkbox"/> थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या)
विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (डिग्निटीकिट आवश्यक)	<input type="checkbox"/> आवश्यक भएको <input type="checkbox"/> आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्ष सम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरु	<input type="checkbox"/> आवश्यक भएको <input type="checkbox"/> आवश्यक नभएको आवश्यकभएअनुमानित संख्या.....
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक	<input type="checkbox"/> आवश्यक भएको <input type="checkbox"/> आवश्यक नभएको

सामग्रीहरु - (जस्तै शैक्षिकतथा वालमैत्री स्थल (Child friendly space))	आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
ज्येष्ठ नागरिकहरु का लागि आवश्यक सहयोग	<input type="checkbox"/> आवश्यक भएको <input type="checkbox"/> आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
अपांग भएकाहरु का लागि आवश्यक सहयोग	<input type="checkbox"/> आवश्यक भएको <input type="checkbox"/> आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
असहाय /विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	<input type="checkbox"/> सामान्य <input type="checkbox"/> प्रतिकुल

३. हाल सम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्नेतह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुँडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्नेतह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	<input type="checkbox"/> आवश्यक पर्ने संख्या <input type="checkbox"/> आवश्यक नपर्ने	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न सामग्री	<input type="checkbox"/> टेन्ट संख्या..... <input type="checkbox"/> त्रिपाल संख्या..... <input type="checkbox"/> स्याट्रिक्स संख्या..... <input type="checkbox"/> कम्बल संख्या..... <input type="checkbox"/> कपडा संख्या..... <input type="checkbox"/> भाडाकुँडा संख्या..... <input type="checkbox"/> तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	<input type="checkbox"/> खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....काति जना <input type="checkbox"/> पिउने पानी..... <input type="checkbox"/> अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैंड्रिक हंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	<input type="checkbox"/> भएको <input type="checkbox"/> नभएको <input type="checkbox"/> भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ छैन	<input type="checkbox"/> छ <input type="checkbox"/> छैन	

५. घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	टोलि नेताको नाम:	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यानदिनुपर्ने कुराहरु

एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँपालिका, नेपालप्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।

टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथामिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्वितीय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ ।

प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ ।

माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।

अनुसुची १०: फिल्ड अवलोकन - वातावरणीय विश्लेषण रुजुसूची

क्रियाकलाप :

क्रियाकलाप : कार्यान्वयन स्थल: (वडा, नगर, जिल्ला)

मिति :

तयार पर्ने व्यक्ति : (नाम, साभेदार संस्थाको नाम)

क्र. सं.	वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव क्षेत्र	सम्भावित प्रभाव	समय अवधि (अल्प, मध्य वा दीर्घकालीन) (अल्पकालीन ५ वर्ष, मध्यम १५ वर्ष, दीर्घकालीन २० वर्ष)	परिमाण (सिमित वा विस्तारित)	प्रभावको संभाव्यता (न्यून, मध्यम वा उच्च)	न्यूनीकरण (सम्भव छ, आवश्यक छैन, गर्नु पर्ने)
१.	मानविय					
२.	जैविक विविधता					
३.	हावा र पानी					
४.	पानी /सिमसार					
५.	परिस्थितिकीय प्रणाली/क्रियाशीलता					
६.	भौतिक पूर्वाधार					
७.	लैंड्रिक तथा सामाजिक पक्षहरू, आदीवासीको अधिकार					
८.	अन्य अप्रत्यक्ष/कारक प्रभाव (Indirect /Secondary Impacts)					

अनुसुची ११: वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण तथा अनुगमन योजना

क्र.सं.	सम्भावित वातावरणीय तथा सामाजिक प्रभाव क्षेत्र	न्यूनीकरणका लागि गरिने ठोस कार्यहरू	न्यूनीकरण कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार व्यक्ति, भूमिका र समय	प्रभावकारी न्यूनीकरण भएको प्रमाणित गर्ने माध्यम	न्यूनीकरण कार्यान्वयन अनुगमनका लागि जिम्मेवार व्यक्ति, भूमिका र समय	कैफियत

सहयोगी साभेदार संस्थाहरु





**स्थानिय विपद् तथा जलवायु
उत्थानसिल समिति कैलारी
गाँउपालिका, कैलाली**